

Södertälje
kommun

Års redo visning 2020

Årsredovisning 2020, Södertälje kommun

Utgåva: Maj 2021, svenska.

Grafisk produktion: Roxx Communication Group AB.

Inledning	
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Om årsredovisningen	6
Förvaltningsberättelse	7
Vart gick skattepengarna	8
Kommunkoncernen	10
Kommunen	11
Den kommunala koncernen	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	16
Händelser av väsentlig betydelse	24
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	26
Uppföljning av mål och särskilda uppdrag	28
Balanskravsresultat	48
Väsentliga personalförhållanden	49
Förväntad utveckling	53
Resultaträkning kommun/koncernen	54
Balansräkning kommun/koncernen	56
Kassaflödesanalys kommun/koncernen	59
Driftredovisning kommun/koncernen	62
Ekonomisk analys för kommunkoncernen	63
Ekonomisk analys för kommunen	64
Nämndernas resultat och bolagens resultat	67
Investeringar	79
Kommunkoncernens investeringar	80
Verksamhetslokaler	83
Exploateringsverksamheten	86
Noter	89
Redovisningsprinciper	90
Verksamhetsberättelse	106
Kommunledning och överförmyndarnämnd	107
Utbildning	108
Arbete och försörjning	112
Individ- och familjeomsorg	115
Stöd och service för personer med funktionsnedsättning	118
Äldreomsorg	121
Kultur och fritid	123
Miljö och hälsa	125
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	128
Revisionsberättelse för år 2020	133

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Det går inte att sammanfatta 2020 utan att nämna den förödande coronapandemin, som drabbat såväl enskilda Södertäljebor som företag och samhället i stort. Vår kommun har liksom största delen av världen genomgått en kris vi kommer att minnas länge. Trots att vi stod inför helt nya utmaningar har kommunens personal gjort allt de kunnat för att upprätthålla stabilitet i organisationen och uppfylla det samhällsansvar som ålagts oss.

Pandemin har påverkat hela vår organisation i grunden och föregicks dessutom av en begynnande ekonomisk avmattning i Sverige. Det innebär att det är viktigare än någonsin med ordning och reda i ekonomin och att vi måste ta ansvar för att vår kommun ska må bra även när världsekonomin befinner sig i ett mer besvärligt läge.

När vi nu summerar det föregående året ser vi att vi gör ett resultat på 266 miljoner kronor. På grund av exempelvis restriktioner har delar av vår organisation tvingats flytta fram delar eller hela sin verksamhet.

Även under år som saknar motstycke ska ett budgetarbete genomföras. Genom budgeten, vårt viktigaste styrmedel, sätter vi prioriteringar för hur Södertälje ska utvecklas, vad som ska byggas och var våra gemensamma medel gör mest nytta. Därför har väl avvägda prioriteringar gjorts och alla verksamheter, med undantag av skolan och äldreomsorgen, har fått ett effektiviseringskrav på 1 procent.

Vi har i budgetarbetet fattat flera beslut som fortsätter att föra Södertälje framåt. Bland dessa kan man nämna det första spadtaget för ett nytt äldreboende som planeras slå upp dörrarna under 2021, satsningar på vår infrastruktur med nya gång och cykelstråk samt investeringar i kulturellt viktiga byggnader som

exempelvis Saltskogs gård. Fortfarande är skolan vår främsta prioritet och vi fortsätter att arbeta för att Södertäljes skolor ska ge alla barn den bästa möjliga starten i livet.

Om vi har lärt oss något under den här tiden är det att vi aldrig säkert kan säga vad framtiden för med sig. Vi har även lärt oss att vi i Södertälje står starkt rustade att möta även de tuffaste utmaningar. Vi har genom ett långsiktigt arbete höjt skolresultat, minskat kostnaderna för försörjningsstöd, arbetat mot kriminella strukturer och ökat våra invånares stolthet över att bo i Södertälje. Vi sätter inte vår lit till att projekt eller särskilda satsningar ska rädda oss, utan vet att när man står inför en svår situation gäller det att göra jobbet ordentligt. Ordning och reda är som alltid våra ledord.

Vi har kommit en bra bit på väg men är ännu inte nöjda. Vår ambition är att Södertälje ska bli en ännu finare, tryggare och bättre plats att bo på. Vi vill värna Södertäljes styrkor och särart och ser fram emot att fortsätta att växa förbi de 100 000 invånare vi har idag.

Boel Godner

Kommunstyrelsens ordförande (S)

**Vår ambition är
att Södertälje
ska bli en ännu
finare, tryggare
och bättre
plats att bo på.**

Foto: Pontus Orre

Om årsredovisningen

Årsredovisningen ska tillsammans med nämndernas årsrapporter och revisionsberättelser ligga till grund för fullmäktiges prövning av nämndernas ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Den ska ge fullmäktige en rättvisande bild över kommunens samlade finansiella ställning och utveckling och utgöra underlag för kommunfullmäktiges beslut om hur nämndernas resultat skall regleras.

Årsredovisningen har ett viktigt syfte i att ge kommunfullmäktige en rättvisande bild över kommunens finansiella ställning och utveckling.

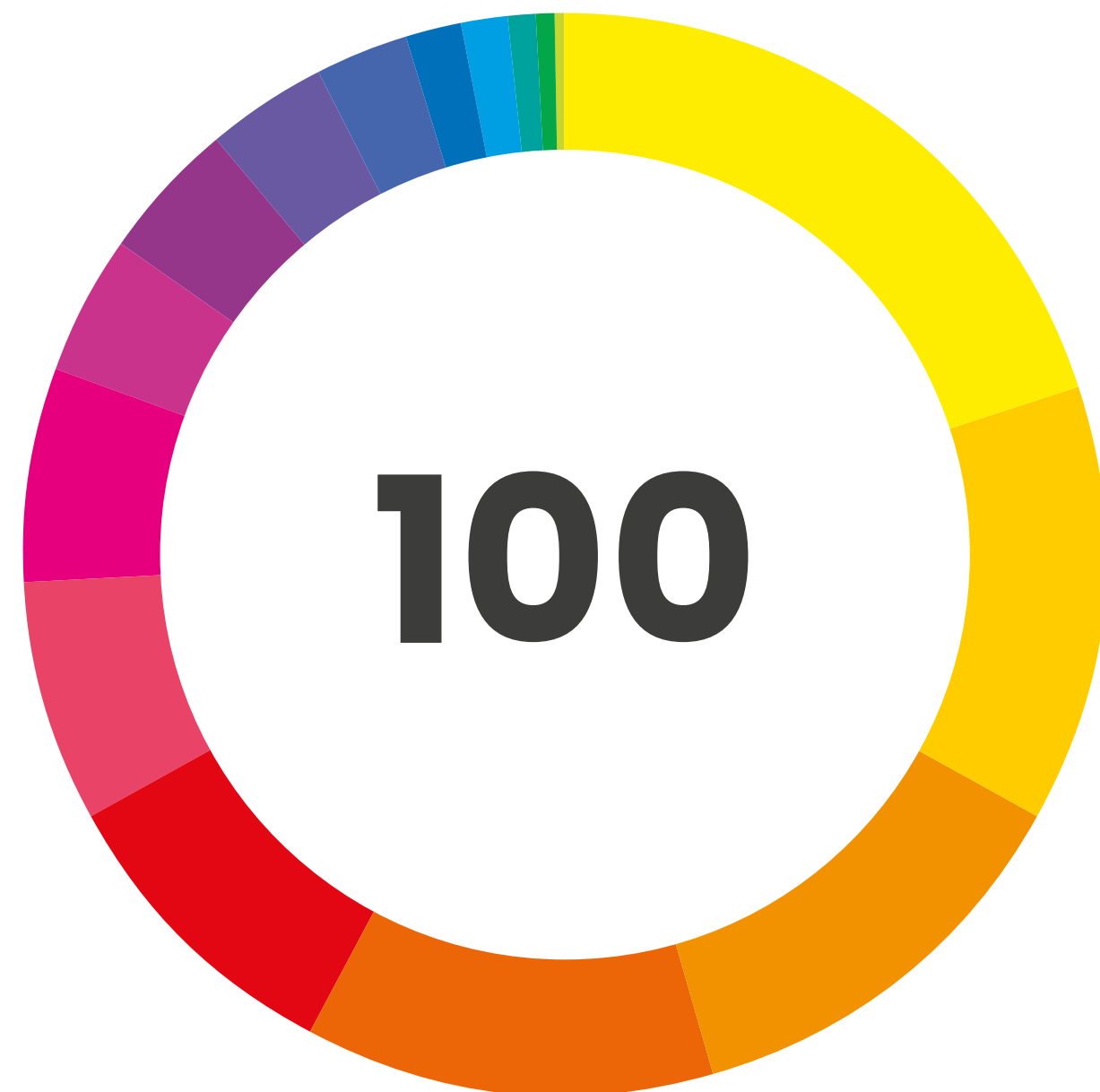
Med kommunen avses i detta sammanhang inte bara den verksamhet som drivs under så kallad offentligrättsliga former, även sådan verksamhet som bedrivs i form av aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, ideella föreningar eller handelsbolag skall ingå i redovisningen. Kommunen och dess bolag ska ses som en ekonomisk beslutsenhet, för vilken kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret, såväl ekonomiskt som politiskt.

Förvaltnings- berättelse

Vart gick skattepengarna

Fördelning av hundra kronor

Grundskola **20,10 kr**

Verksamhet för funktionshindrade **13,20 kr**

Vård och omsorg om äldre **12,30 kr**

Barnomsorg **12,20 kr**

Övrig verksamhet **9,30 kr**

Gymnasieutbildning **7,10 kr**

Sociala insatser **6,40 kr**

Årets överskott **4,30 kr**

Bibliotek, kultur & fritidsverksamhet **4,20 kr**

Ekonomiskt bistånd **3,50 kr**

Infrastruktur och skydd **2,80 kr**

Vuxenutbildning **1,60 kr**

Särskolan **1,50 kr**

Flyktingmottagning **0,70 kr**

Arbetsmarknadsåtgärder **0,60 kr**

Fem år i siffror	2020	2019	2018	2017	2016
Kommunens/koncernens finanser					
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	5 916	5 830	5 511	5 193	4 927
	5 432	5 358	4 942	4 590	4 251
- i kronor per invånare	59 093	58 901	56 589	54 076	52 061
	54 529	54 133	50 749	47 797	44 922
Ekonomiskt resultat (mnkr)	266	69,6	235	428	416
	959	299	677	805	1 071
- i kronor per invånare	2 658	703	2 413	4 457	4 395
	9 579	3 021	6 957	8 384	11 322
Investeringsutgifter (netto, mnkr)	255	229	221	232	142
	1 186	1 532	1 587	1 340	839
- i kronor per invånare	2 547	2 313	2 269	2 416	1 500
	11 847	15 478	16 297	13 954	8 863
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	100	60	100	100	100
	100	61	80	100	100
Soliditet (%)	34,4	31,2	31,5	30,3	27
	37,8	32,7	32,5	29,9	25,9
Total låneskuld (mnkr)	7 347	8 140	7 749	7 935	8 548
- varav vidareutlånat till bolagen (mnkr)	9 554	10 102	9 947	10 047	10 121
Borgensåtaganden (mnkr)	864	808	829	868	906
	864	949	971	1 060	1 097
- i kronor per invånare		8 161	8 513	9 039	9 579
	8 604	9 590	9 971	11 039	11 592
Skatteintäkter					
Utdebitering kommunen (kr/skr)	20,13	20,13	20,13	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skr)	32,23	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämning (mnkr)	6 117	5 846	5 680	5 554	5 275
- i kronor per invånare	61 102	59 061	58 328	57 834	55 744
Befolkning 31/12					
Antal invånare totalt	100 111	98 979	97 381	96 032	94 631
varav 0–6 år	8 522	8 414	8 387	7 149	8 322
varav 7–15 år	11 196	11 094	10 863	10 635	10 339
varav 16–18 år	3 719	3 482	3 407	3 411	3 350
varav 19–64 år	60 798	60 199	59 159	59 457	57 427
varav 65 < år	15 876	15 790	15 565	15 380	15 193

Kommunkoncernen

Översikt över verksamhetens utveckling		2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter		4 493	4 564	4 773	4 405	5 923
Verksamhetens kostnader		9 120	9 199	8 979	8 291	9 475
Årets resultat		959	304	677	805	1 071
Soliditet %	1	37,8	32,7	32,5	29,9	25,9
Soliditet inklusive pensionsåtaganden %		28,7	23,3	22,5	19,1	14,4
Investeringar (netto)	2	1 452	1 532	1 576	1 362	818
Självfinansieringsgrad %	3	100	63	98	100	100
Låneskuld		7 347	8 140	7 749	7 935	8 548
Antal anställda		6 871	7 112	6 885	6 728	6 781

1. Soliditet definieras som eget kapital dividerat med balansomslutningen.
2. Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för investeringsbidrag
3. Självfinansieringsgrad definieras som Årets resultat + avskrivningar bokfört värde sålda anläggningstillgångar dividerat med investeringar.

Kommunkoncernen redovisar ett resultat på 959 mnkr för verksamhetsåret 2020, vilket är 655 mnkr bättre än föregående år då resultatet var 304 mnkr. Kommunens resultat har ökat med 197 mnkr och bolagskoncernens resultat med 459 mnkr. Det förbättrade resultatet i kommunen för 2020 kan förklaras av att skatter och statsbidrag ökade med 4,6 procent medan nettokostnaderna ökade med 1,5 procent. Det förbättrade resultatet i bolagskoncernen år 2020 beror framförallt på att lägre finansiella kostnader samt försäljningen av delar av fastighetsbestånden inom Telge Hovsjö. I tabellen ovan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling under de senaste fem åren.

Kommunen

Kommunen redovisar ett resultat på 266 mnkr för verksamhetsåret 2020.

Den kommunala skattesatsen ligger på oförändrad 20,15%.

Översikt över kommunens utveckling		2020	2019	2018	2017	2016
Folkmängd		100 111	98 979	97 381	96 032	94 631
Kommunal skattesats		20	20	20	20	20
Verksamhetens intäkter		1 138	1 088	1 149	1 106	1 141
Verksamhetens kostnader		6 882	6 798	6 556	6 207	5 969
Årets resultat	1	266	69,6	235	429	416
Soliditet %		34,4	31,2	31,5	30,3	27
Soliditet inklusive pensionsåtaganden %	2	22	19	19	17	13
Investeringar (netto)	3	244	299	210	232	121
Självfinansieringsgrad %		100	60	100	100	100
Låneskuld		7 347	8 140	7 749	7 935	8 548

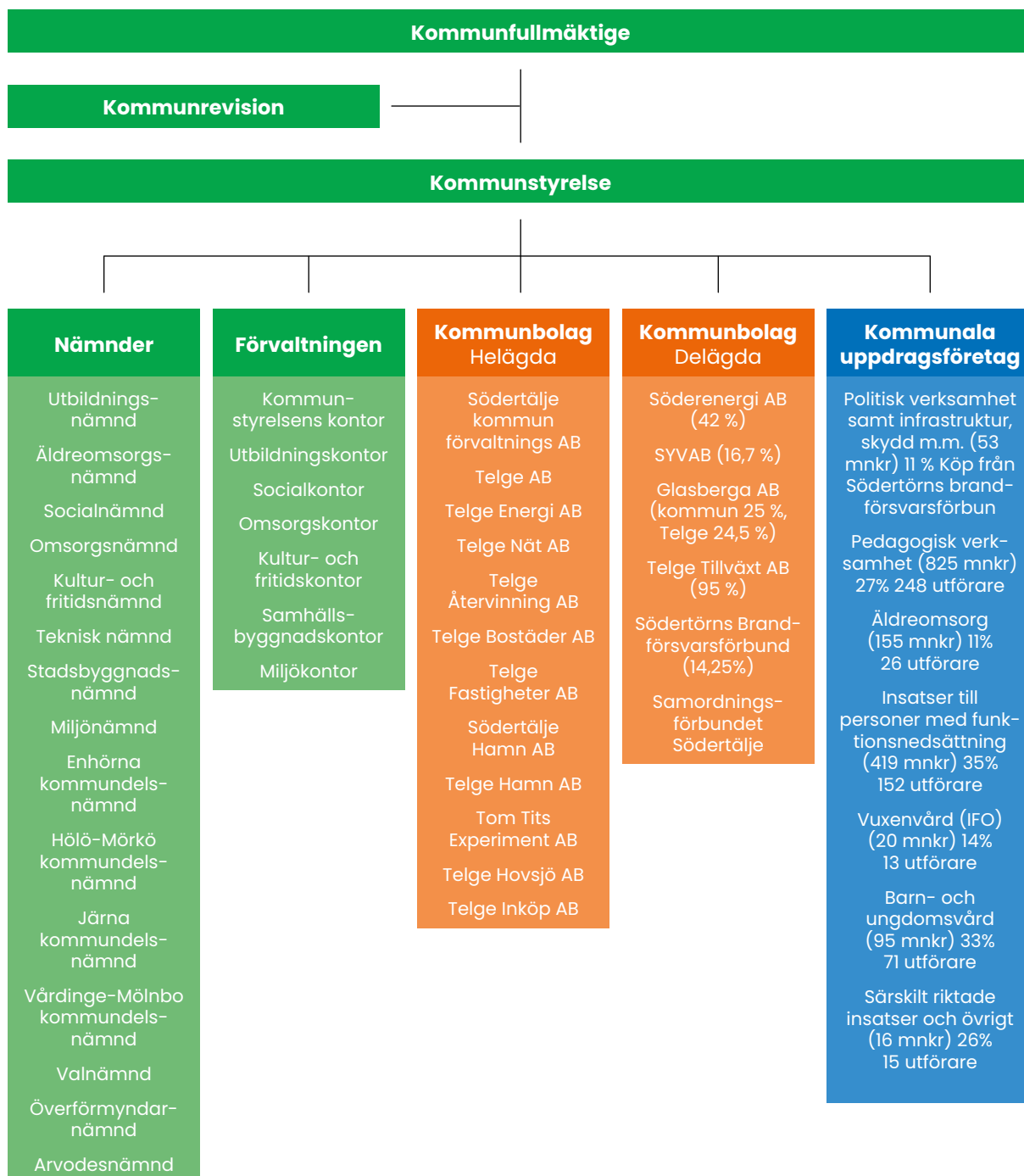
Årets resultat har ökat med 197 mnkr i jämförelse med 2019 där just exploateringsvinster är marginellt förändrade mellan åren. Under året har kommunen fått statsbidrag i form av ersättning för sjukpenningkostnader vilket har medfört att intäkterna ökat jämfört med 2019 trots ett flertal inkomstbortfall såsom inträden och hemtjänst. Verksamhetens kostnader har ökat något under 2020 i jämförelse med 2019 men inte i samma takt som de senast fem åren. Bidragande orsak är att nämnderna har arbetat med att effektivisera sina verksamheter.

En annan bidragande orsak till ett förbättrat resultat är inom skatter och bidrag, där kommunen fick generella statsbidrag på 178 mnkr. Dessa betalades ut för att förstärka kommunens ekonomi för de coronarelaterade kostnader som prognostiserats i kombination med en försämring i skatteunderlag. Detta generella statsbidrag var dock större än de kostnader kommunen haft för corona under 2020, främst för att effekterna av corona förväntas komma längre fram i tiden. Kommunens goda resultat har medfört att kommunens soliditet förstärkts.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernens organisation

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation samt i helägda respektive delägda bolag med olika verksamhetsområden.

Nämnder

Kommundelsnämnder	Verksamhet
Järna kommundelsnämnd	Omfattar Ytterjärna och Överjärna församlingar utom Däderö – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Hölö/Mörkö kommundelsnämnd	Omfattar Hölö och Mörkö församlingar samt Däderö – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Vårdinge kommundelsnämnd	Omfattar Vårdinge församling – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Enhörna kommundelsnämnd	Omfattar Enhörna församling utan Vattubrinken och Dammkärr – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Facknämnder	Verksamhet
Omsorgsnämnd	Nämnden leder kommunens verksamhet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och de uppgifter som ankommer på kommunen för funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (SoL). Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt lagen om assistansersättning (LASS).
Socialnämnd	Socialnämnden har det övergripande ansvaret för individ- och familjeomsorg för barn och ungdomar, vuxna och andra sociala frågor.
Äldreomsorgsnämnd	Äldreomsorgsnämnden jobbar med att hjälpa personer över 65 år med åldersrelaterade behov, såsom hemtjänst, vård- & omsorgsboende, mm.
Överförmyndarnämnd	Nämnd har som huvuduppgift att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning.
Utbildningsnämnd	Nämnden ansvarar för förskolan, skolbarnomsorgen, grundskolan, gymnasieskolan samt särskolan med ett tydligt gemensamt uppdrag att arbeta utifrån och ta ansvar för en helhetssyn på lärande 1–19 år.
Kultur- och fritidsnämnd	Kultur- och fritidsnämnden jobbar med kultur, fritid och idrott med fokus på barn och ungdomar.
Stadsbyggnadsnämnd	Stadsbyggnadsnämnden jobbar med plan- och byggnadsfrågor, en samhällsplanering för en hållbar utveckling.
Miljönämnd	Miljönämnden utför kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämndens största uppgift är att som myndighet utöva lagstiftad tillsyn.
Teknisk nämnd	Tekniska nämnden jobbar med miljö för alla trafikanter, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.
Kommunstyrelsens kontor	Kommunstyrelsens kontors huvuduppgift är dels att stödja alla verksamhetskontors administrativa processer, framförallt inom områdena ekonomi och personal, dels att stödja stadsdirektörens ledningsgrupp i dess arbete.

Telges bolagsorganisation

Facknämnder	Verksamhet
Moderbolaget Telge AB	<p>Telge AB:s uppgift att bedriva ett aktivt ledarskap av Södertälje kommuns bolag med utgångspunkt i ägardirektiv, mål och budget och andra styrande inriktningsdokument.</p> <p>Telge AB ska därmed förvalta kommunens dotter- och intressebolag med krav på effektivitet, ordning och reda, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som åläggs bolagen. Telge AB har även koncerngemensamma stöd- och servicefunktioner – Telge affärsstöd.</p>
Telge Bostäder och Telge Hovsjö	<p>Telge Bostäder och Telge Hovsjö förvaltar, förädlar och bygger bostadsfastigheter samt ger kunderna bra boende i sunda bostäder och miljöer. Ambitionen är att utveckla sociala och ekonomiska värden för att skapa attraktiva och levande stadsdelar.</p>
Telge Återvinning	<p>Telge Återvinning arbetar för att alla i Södertälje kommun ska kunna återanvända, återvinna och spara miljö på ett så enkelt och effektivt sätt som möjligt.</p>
Telge Nät	<p>Telge Nät erbjuder rena, enkla och trygga leveranser av vatten och avlopp, energi- och kommunikationslösningar.</p>
Telge Energi	<p>Telge Energi är en oberoende elleverantör som jobbar för en fri och fungerande konkurrens på elmarknaden. All el som säljs produceras av sol, vind och vattenkraft.</p>
Telge Fastigheter	<p>Telge Fastigheter äger, utvecklar och förvaltar företrädesvis kommunala fastigheter inom Södertälje kommun</p>
Södertälje Hamn	<p>Södertälje Hamn är en effektiv och flexibel länk mellan sjö-, land- och järnvägstransporter i Mälardalsregionen.</p>
Tom Tits Experiment	<p>Tom Tits Experiments är ett av Sveriges största science center med lärande upplevelsebaserad på tekniska och naturvetenskapliga experiment och fenomen.</p>
Telge Inköp	<p>Telge Inköp ska genom en samordnad och utvecklad inköpsprocess bidra till kostnadseffektiva inköp i kommunförvaltningen och Telgekoncernen.</p>
Telge Tillväxt	<p>Telge Tillväxt ger unga utanför arbetsmarknaden arbetslivserfarenhet, nätverk och utbildning så att de kan gå vidare till egen försörjning. Telge Tillväxt är ett delägt dotterbolag och ägs till 95 % av Telge AB.</p>
Söderenergi	<p>Söderenergi är ett bolag som producerar fjärrvärme och el. Det ägs tillsammans med Botkyrka och Huddinge kommuner. Telge AB äger 42 % av Söderenergi.</p>
Syvab	<p>Syvab är ett gemensamt ägt bolag (Stockholm, Huddinge, Botkyrka, Salem, Södertälje och Nykvarn) med uppgift att rena avloppsvatten från ägar kommunerna. Ägs till ca 17 % av Telge AB.</p>

Externa utförare

Kommunen köper från externa utförare för att komplettera sin egen kapacitet. De externa köpen av verksamhet har ökat med 29,9 mnkr, (1,9 procent). Köpen av verksamhet fortsätter att växa och svarar nu för 20 procent av kommunens totala kostnader och har ökat successivt under åren. Det är framförallt köpen från privata företag, men även köpen från andra kommuner som ökat.

Den största ökningen har skett inom Miljö- och Hälsoskydd med en ökning på 298 procent, men motsvarar dock endast 30 mnkr. Den ökningen är kopplad till alkoholtillstånd som flyttat under Miljö och Hälsoskydd under 2020. Därefter följer köp inom kultur, fritid och idrott, 27 procent som motsvarar endast 0,5 mnkr.

Det verksamhetsområde som ökat mest i kronor under 2020 är Pedagogisk verksamhet som ökat med 50 mnkr (6,5 procent), där Vuxenutbildning ökat mest med 21,7 procent dock endast med 8 mnkr. Grundskolans köpta platser ökat med 6 procent vilket kostar kommunen 22 mnkr. Elevantalet i andra kommuner och friskolor ökat med 104 elever.

Gymnasieskolans kostnader för köp av platser har ökat med 19 mnkr (7 procent). Antalet gymnasieelever har ökat med 334 elever jämfört med 2019. Antalet elever som går i annan gymnasieskola än kommunens egna är 2818 personer.

Den mest positiva förändringen inträffat i vuxenvård där kostnaderna sjunkit ned med 18 mnkr (-46,8 procent). Därefter följer Övrigt verksamhet (-26,5 procent) samt insatser enligt SoL (-21 procent) under Funktionshinderverksamhet.

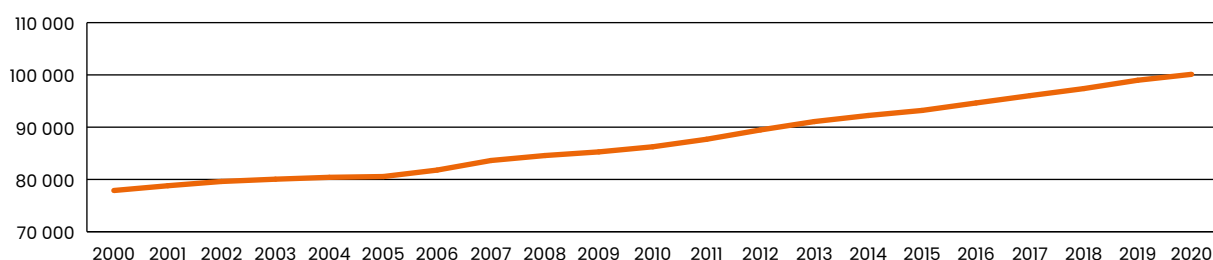
Det verksamhetsområde som minskat mest i kronor räknat är äldreomsorgen, som minskat med 25,6 mnkr (14,2 procent). Det är vård och omsorgsplatser och korttidsvård som minskat mest procentuellt med 17 mnkr (19 procent) respektive 10 mnkr (70 procent). Köp av hemtjänst ökade med 2,7 mnkr (4 procent).

Kostnaderna för köp av institutionsvård för område Barn- och ungdomsvård har ökat med 6,6 mnkr (11,6 procent) jämfört med utfall under 2019.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

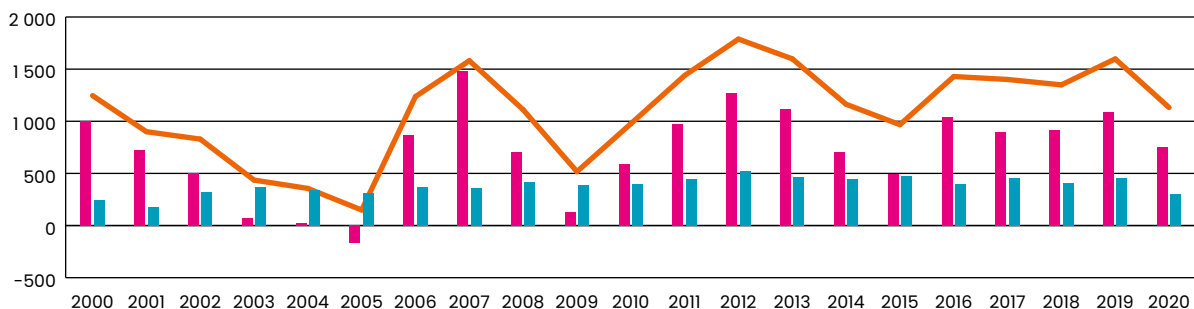
Omvärldsanalys

Under år 2020 passerade antalet Södertäljebor 100 000 och folkmängden uppgick den 31 december 2020 till 100 111 personer. Detta innebär att folkmängden ökade med 1 132 personer, eller med 1,14 procent, under året.

Folkmängden i riket uppgick till 10 379 295 personer vilket var en ökning med 51 706 personer eller 0,5 procent.

Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till både naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2020 var 1 206 och antalet avlidna var 907 vilket gav ett födelseöverskott på 299 personer.

Antalet inflyttare uppgick till 8 015 och antalet utflyttare till 7 264 vilket gav ett positivt flyttnetto på 751 personer. Inflyttningen från övriga länet och riket ökade jämfört med 2019 samtidigt som inflyttningen från utlandet minskade. Utflyttningen till såväl övriga länet och till övriga riket ökade jämfört med föregående år.

Flyttnettot 2020

Totalt	Stockholms län	Övriga Sverige	Utlandet
751	731	-465	485

Befolkningssammansättning

Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2020 låg medelåldern i Södertälje på 38,7 år bland männen, 40,1 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 39,4 år.

I riket låg medelåldern på 40,5 år bland männen, 42,3 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 41,4 år.

Vid årsskiftet hade 56,5 procent av Södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Syrien utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Irak.

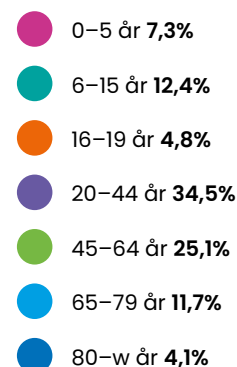
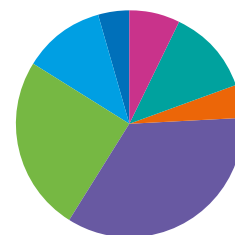
Ekonomiska förutsättningar

Inför 2020 så hade tillväxten i den svenska ekonomin mattats av något och landet förspåddes vara på väg in i en lågkonjunktur. Tidigt under 2020 påverkades ekonomin kraftigt av pandemin. Arbetslösheten ökade och BNP störtdök. Året har präglats av stor osäkerhet och stora svängningar, skatteintäkter har minskat genom att sysselsättningen minskat, samtidigt som kostnaderna ökat kraftigt inom några av kommunens verksamheter. Denna osäkerhet dröjer sig kvar in i 2021.

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna bygger på sysselsättningen i landet och Södertälje kommun är känslig både på intäcks- och kostnadssidan. Bland annat har Södertälje en högre arbetslöshet än både länet och riket, trots att kommunen geografiskt ingår i en stark arbetsmarknadsregion. En ökad arbetslöshet kommer att medföra högre kostnader för försörjningsstöd. En ökning av antalet kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer större krav på kommunens ekonomi och kommunen behöver därför en resultatnivå som är långsiktigt hållbar. Detta för att kunna garantera nuvarande servicenivå för kommande generationer utan att behöva öka skatteuttaget genom höjd kommunalskatt.

Ett omvärldsperspektiv på samhällsutvecklingen i kommunen under året som gått

Under året som gått har pandemin tillfälligt satt framtiden på paus. Samtidigt kan nya sätt att leva och bygga samhället skyntas runt hörnet. Behovet att hantera den sorg och svårigheter som pandemin skapat har även medfört möjligheter till anpassning och utveckling som förändrat hur vi arbetar, lever och sköter våra myndighetskontakter.

Åldersfördelning 2020

Många av kommunens uppdrag består i att ständigt utveckla verksamheten efter omvärldens förändrade behov. Ett exempel är de senaste årens arbete med att digitalisera verksamheten så att medborgarna kan sköta sina myndighetskontakter digitalt. Bakom digitaliseringen står behoven att utveckla möjligheterna för medborgarna att komma i kontakt med kommunen och utföra sina ärenden snabbt och effektivt på den tid på dygnet som passar dem. Under pandemin ökade behovet av att kunna sköta sina myndighetskontakter på ett tryggt och säkert sätt.

Ekonomiskt dilemma – starkt resultat men växande utmaningar

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna bygger på sysselsättningen i landet, och Södertälje kommun är känslig både på intäkts- och kostnadssidan. Bland annat har Södertälje en högre arbetslöshet än både länet och riket, trots att kommunen geografiskt ingår i en stark arbetsmarknadsregion. En ökning av antalet kommuninvånare som har stort behov av kommunens tjänster och insatser ställer större krav på kommunens ekonomi, och kommunen behöver därför en resultatnivå som är långsiktigt hållbar. Detta för att kunna garantera nuvarande servicenivå för kommande generationer utan att behöva öka skatteuttaget genom höjd kommunalskatt. Utmaningen kommunen står inför de kommande åren blir både att effektivisera verksamheten och att komma ikapp med sådant som inte kunnat göras till följd av pandemin.

Södertälje var med sina 54 101 arbetstillfällen den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län år 2019. En ökning med 2617 arbetstillfällen sedan 2017 då antalet arbetstillfällen var 51 484 stycken. Arbetslösheten i kommunen är dock hög jämfört med övriga riket. Den totala arbetslösheten i Södertälje låg i slutet av 2020 på 12,9 procent, att jämföra med Stockholms kommun på 8,1 procent eller 8,5 procent för hela riket. Den positiva trenden med minskad arbetslöshet i Södertälje har brutits, sannolikt på grund av pandemins effekter på arbetslösheten. I Södertälje har en större andel än genomsnittet i Sverige sin sysselsättning i servicebranscher. Kommunen drabbats därmed extra hårt av de förändrade konsumtionsbeteenden som pandemin inneburit. Arbetsförmedlingen konstaterar i sin arbetsmarknadsprognos från hösten 2020 att corona restriktioner och förändrat beteende hos befolkningen förväntas fortsätta att hämma den ekonomiska aktiviteten i Sverige under 2021. Särskilt drabbas kontaktnära branscher inom

den privata tjänstesektorn där många nyetablerade på arbetsmarknaden i Södertälje haft sin anställning. Industrin, som står för en betydande andel av svensk BNP, fortsätter att uppvisa positiv framtidstro.

Bostadsmarknaden

Södertälje fortsätter att växa, under 2020 blev antalet medborgare i kommunen 100 000. Befolkningsökningen i kombination med brist på bostäder i Södertälje och i Storstockholm innebär ett fortsatt starkt behov av nya hyresbostäder i kommunen. Arbetet med utbyggnadsstrategin fortsätter för att Södertälje ska kunna möta en expansiv framtid. Under 16 år ska 20 000 nya bostäder byggas. Detta kommer att kräva att en sammanbyggnad av stadens olika delar, förtätning och att bygga en hållbar och modern stadsmiljö.

Hållbarhet

Hållbarhet är ett brett verksamhetsområde som berör kommunens hela organisation. Det innefattar tre dimensioner – social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Genom en helhetssyn i arbetet främjas långsiktighet och utveckling av samtliga dimensioner. Kommunens hållbarhetsarbete utgår från Agenda 2030. Andelen förnybart bränsle i kommunens fordonsflotta har ökat från 84 procent 2019 till 85,4 procent 2020; detta genom bränslebyte till HVO100 för dieselfordon. Inga nya elbilar har tillkommit under året. Kommunen har nu totalt 35 elbilar och 18 hybridbilar för el och bensin.

Andelen ekologiska livsmedel i hela kommunens verksamhet var 2020 62,5 procent. Det har alltså skett en minskning på totalen beroende på att ekologiska odlare, som ofta har mindre verksamheter, under pandemin haft störningar i verksamheten. Arbetet utgår fortsatt från målet att andelen ekologiska inköp ska öka.

Framtidsbedömningar

Coronapandemin som präglade 2020 fortsätter att prägla 2021 med omfattande restriktioner i samhället. Med vaccineringen som inleddes vid årsskiftet väntas normaliteten gradvis återvända till samhället. Statligt stöd till kommuner, näringsliv och medborgare har utjämnat de största ekonomiska hoten. När stödprogrammen avslutas väntas krisens ekonomiska effekter drabba kommunen genom ökad arbetslöshet, sämre utveckling av skatteintäkter och ökade kostnader för försörjningsstöd. Samtidigt kvarstår trycket från lokala demografiska förändringar som

gör att Södertälje kommun står inför flera utmaningar under de kommande åren när det gäller att utveckla sina verksamheter till en växande befolkning.

Kommunen fortsätter sin satsning på utbildning, både utbildning som kommunen ansvarar för – grund- och gymnasieskola – och i den utbildning där kommunen är delaktig – utvecklingen av högre utbildningar. Södertälje Science park med Campus Södertälje fortsätter att vara en satsning för att utveckla både medborgare, kunskap och nya produkter. Det nära samarbetet mellan KTH, Astra Zeneca, Scania och Södertälje kommun säkrar kompetensförsörjningen till det lokala näringslivet. Samtidigt innebär KTH:s närvaro i Södertälje en möjlighet att tillvarata potentialen i kommunens unga befolkning genom att de på Campus Telge kan skaffa sig en utbildning som öppnar möjligheterna för en anställning i två av landets största tillverkningsindustrier.

Genom kommunens satsning på utbildning skapas förutsättningar för utveckling, forskning, innovationer och företagsetableringar och en fortsatt stark exportindustri i branscher där Södertäljes företag står i centrum för samhällsutvecklingen. Scania satsar stort på elektrifiering av tunga transporter samtidigt som företaget bygger en egen batterifabrik i Södertälje för att säkra tillgången på batterier när transportbranschen övergår från förbränningsmotorer till elmotorer. Även läkemedelsbolaget Astra Zeneca befinner sig i centrum för samhällsutvecklingen som ett av de globala bolag som på kort tid tagit fram ett vaccin mot corona.

Med dessa ambitioner krävs en fortsatt god ekonomisk hushållning med ordning och reda i ekonomin. Under de senaste åren har den ekonomiska utvecklingen varit god för kommunen men framöver kommer den ekonomiska miljön inte att vara lika förlåtande. Nu gäller det alltså att se till att verksamheterna bedrivs så effektivt som möjligt.

Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjningen, såväl på kort och lång sikt, är den enskilt största utmaningen för kommunen som arbetsgivare. Bristen på kompetens riskerar att bli påtaglig inom ett antal yrkesgrupper och verksamhetsområden, men orsakerna varierar. Inom skola finns en brist på legitimerade och behöriga lärare redan idag och prognosen är att den situationen kommer att kvarstå under många år framöver. Det blir därför särskilt viktigt att hålla i det arbetet vi har påbörjat för att det ska bli bra introduktion av nyanställda lärare och skolledare som till att ges möjlighet att utvecklas i sin yrkesprofession under sin anställning.

Även inom många andra områden, exempelvis miljö- och samhällsbyggnadsverksamheter, kommer förmågan att kunna rekrytera rätt kompetenser vara den avgörande framgångsfaktorn framöver. Det är stor konkurrens om kompetens från andra kommuner, statliga myndigheter och konsultföretag. Därför behöver kommunen fortsatt erbjuda bra arbetsförhållanden, konkurrenskraftiga löner och karriärmöjligheter, både för att rekrytera och även behålla rätt kompetenser.

En förutsättning för att få en långsiktig stabilitet och kostnadseffektiv verksamhet är en fortsatt satsning på arbetshälsa och delaktighet. Inom omsorgen ses schemaläggning och personalbehov över med fokus på att minska antalet övertidstimmar. För att nyttja resurserna på bästa möjliga sätt, måste kommunen fortsätta att fokusera på samverkan både internt och externt för att tillsammans leverera bästa möjliga service, utifrån brukarnas förutsättningar.

För att kunna leva upp till de mål om tillväxt och bostadsbyggande som kommunen har, ställs det stora krav på långsiktig planering och en utvecklad samverkan både externt och internt. Detta är en framgångsfaktor i planerings- och genomförandeskedet för att skapa en levande kommun med bostäder, arbetsplatser, näringsliv och mötesplatser för medborgare och besökare.

Översiktsplanens mål innebär stora framtida behov av förskolor, grundskolor, idrottsytor, kontorslokaler och annan byggbar mark. Dessutom kommer en väl fungerande infrastruktur och bra transportsystem spela en viktig roll för ett attraktivt Södertälje. Här har dock kommunen mycket goda förutsättningar för

att attrahera ytkrävande verksamheter att etablera sig i kommunen, tack vare den pågående struktur- omvandlingen i Stockholmsregionen – som leder till utflytt av den här typen av verksamheter från de centrala delarna, samt tack vare Södertäljes strategiska läge med mycket goda kommunikationer. För att utnyttja de gynnsamma förutsättningarna krävs att arbetet med planering för nya verksamheter sker taktiskt och med långsiktigt god utveckling som målsättning.

En utmaning inom omsorgen framöver är de mycket komplexa barn och ungdomsärenden som genererar höga placeringskostnader. Förbättrad samverkan blir av yttersta vikt, då dessa ärenden ofta har behov av insatser från flera parter och individen får inte alltid rätt stöd från rätt instans.

Tillgången till lägenheter och fler sociala boendekontrakt är nödvändiga för att kunna slussa klienter mot en mer självständig tillvaro efter behandling. Risken är annars att dessa blir kvar för länge i boendeformer som egentligen skulle behöva frigöras för andra behov.

De demografiska förändringarna med allt fler invånare i de högre åldrarna ställer höga krav på kommunen både i form av tillgång och effektivitet inom äldreomsorgen.

Finansiella risker

Finansiell riskhantering

I syfte att på bästa sätt uppnå finansiell kontroll och en effektiv finansiering har Södertälje kommun en internbank, som hanterar all finansiering inom kommunkoncernen. Detta görs huvudsakligen genom att kommunen lånar upp pengar och vidareutlånar till koncernbolagen.

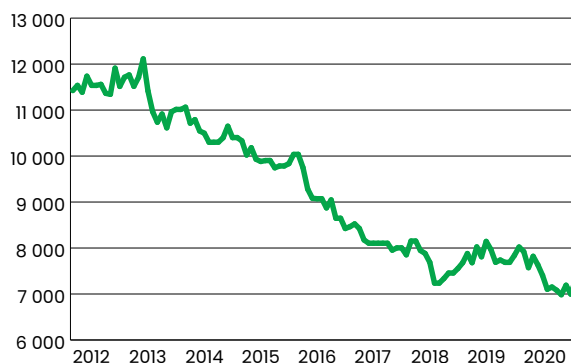
Vidareutlåning till kommunens bolag sker genom både lån och kontokrediter. Räntan sätts enligt en självkostnadsprincip med tillägg för borgens- och låneavgifter för att efterleva EU:s statsstödsregler, som syftar till att skapa konkurrensneutralitet mot privata aktörer.

Södertälje kommun har en rating från S&P Global Ratings och det näst högsta kreditbetyget AA+, med negativa utsikter.

Låneportfölj

Kommunkoncernens skuldportfölj minskade med 700 mnkr under 2020, vilket berodde på ett minskat lånebehov i Telgekoncernen. Söderenergi AB lånade något mer än föregående år.

Extern skuld, utveckling (mnkr)

Internbanken hanterar en skuldportfölj på totalt 9 920 mnkr (10 311 mnkr). Av denna är 8 768 mnkr (9 330 mnkr) vidareutlånat till bolagskoncernen och 787 mnkr (772 mnkr) till Söderenergi AB. Enligt särskilda beslut finns också en utlåning till Täljehallen på 27 mnkr (28 mnkr) samt tillfällig överskottslikviditet på 338 mnkr (180 mnkr).

Tillgångar (utlåning) mnkr	2020	2019
Placering Telge	8 768	9 330
Reverser Söderenergi	787	772
Reverser Täljehallen	27	28
Saldo koncernkonto	338	180
Totalt	10 331	10 073

Skulder (finansiering) mnkr	2020	2019
Certifikat. KC-programmet	1 355	1 335
Obligationer, MTN-progr.	4 497	4 687
Övr. extern finansiering	1 446	2 001
Kommunens egen likviditet	2 625	2 288
Utnyttjad checkkredit	0	0
	9 920	10 331

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk menas risken för att finansieringen av kommunens kapitalbehov försvåras eller fördröjas. De finansiella riskerna och dess hantering framgår i kommunens finanspolicy. Mätningen av riskerna mot policyns limiter sker på koncernnivå. Finansieringsrisken indelas i tre undergrupper: likviditetsrisk, upplåningsrisk och ränterisk.

I nedanstående tabell redovisas aktuella risker per den 2020-12-31 mot finanspolicyens limiter.

Kontroll mot Finanspolicy	Tillåtet intervall	Utfall
Kort upplåning (0-12 mån)	Max 50%	31%
Kapitalbindningstid (genomsnitt)	2-5 år	2,6 år
LCR	Min 80%	123%
Räntebindning (genomsnitt, nom skuld)	2-5 år	3,0 år
Ränteförfall inom 12 månader (nom skuld)	Max 60%	54%
Andel real skuld*	Max 20%	20%
Valutarisk i finansverksamheten har säkrats enligt regler i Finanspolicy.		

Kreditrisk vid placering av eventuellt överskottslikviditet och vid derivataffärer har hanterats enligt regler i Finanspolicy.

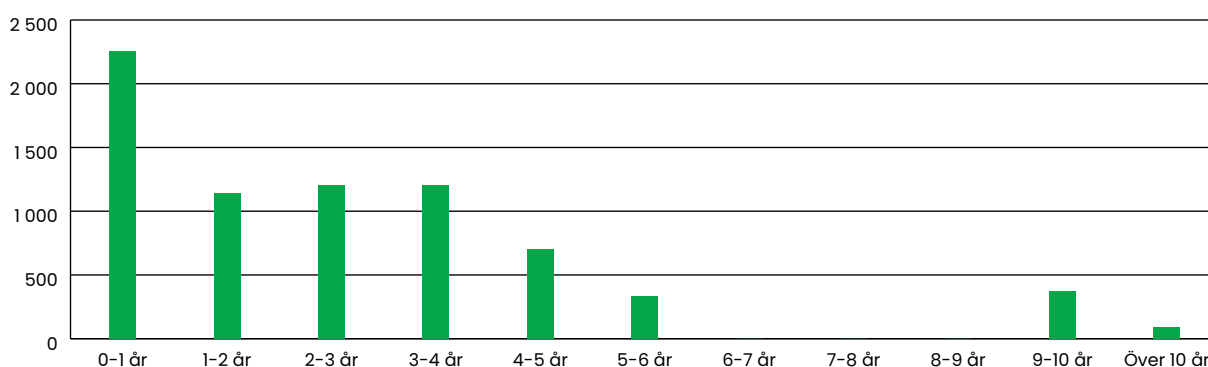
Likviditetsrisk

Likviditetsrisken hanteras genom att hålla betalningsberedskap i form av likvida medel eller kreditlöften till minst 80 procent av de finansiella betalningar som skall göras under de kommande 12 månaderna. Vi kallar detta mått Liquidity Coverage Ratio (LCR).

Upplåningsrisk

Upplåningsrisken hanteras genom att högst 50 procent av upplåningen får förfalla inom 12 månader, samt att den genomsnittliga löptiden för samtliga krediter hålls inom intervallet 2–5 år.

Låneförfall (mnkr)

Ränterisk

Ränterisken begränsas genom att andelen ränteomsättningar inom 12 månader får vara högst 60 procent av räntebärande finansiering samt att den genomsnittliga räntebindningstiden skall hållas inom intervallet 2–5 år.

Ränteförfall (mnkr)

Derivat

Kommunen använder olika typer av derivat för att hantera de finansiella riskerna. Nedan framgår vad det skulle kosta att stänga alla utestående kontrakt på bokslutsdagen. Negativa värden innebär att det inte föreligger någon kreditrisk. Det ökade negativa marknadsvärdet beror på lägre marknadsräntor under 2020 jämfört med 2019.

Marknadsvärden derivat per motpart (mnkr)	2020	2019
Bank 1	-41,4	-47,3
Bank 2	7,0	4,3
Bank 3	-2,4	85,8
Bank 4	-60,9	-20,9
Bank 5	-35,6	-36,4
Bank 6	28,8	38,3
Bank 7	-118,0	-129,8
Totalt	-222,6	-105,9

Kreditrisk

Med kreditrisk menas risken att motparten eller låntagaren inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och/eller finansiella placeringar. Motparter i derivatavtal måste lägst ha BBB+ i rating enligt S&P Global Ratings. Om rating ändras under denna limit eller om fordran på motparten överstiger limit så inträder stopp för att göra nya affärer med motparten. Kreditlöften måste vid tecknandet backas upp av en rating hos motparten på minst A. Finansiella placeringar skall spridas på flera motparter enligt gällande limiter.

Foto: Pontus Orre

Foto: Pontus Orre

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin

Måndagen den 16 mars aktiverades krisledningsnämnden för att hantera spridningen av coronaviruset. En presskonferens hölls i Stadshuset där åtgärder presenterades som kommunen skulle vidta för att bidra till minskad spridning av viruset. Till följd av coronapandemin har många företag i kommunen drabbats negativt. I mars presenterades en rad åtgärder för att stödja det lokala näringslivet.

Riksdagen fattade i juni beslut om en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen för att minska smittspridningen av coronaviruset. Miljönämnden kunde därför besluta om stängning av serveringsställen som brutit mot riktlinjerna.

I november beslutade kommunfullmäktige om ett stödpaket om 10 miljoner kronor till det lokala föreningslivet. Av 55 föreningar som ansökte om stödet blev 49 föreningar beviljade det.

Södertälje kommun fick utmärkelse för digital skolutveckling

Södertälje kommun fick tillsammans med åtta andra skolhuvudmän utmärkelsen Guldtrappan 2020. Guldtrappan delas ut till skolhuvudmän som arbetar framgångsrikt och långsiktigt för elevers

goda kunskaper, digitala kompetens och personliga utveckling i skolan.

Kvarteret Luna

Under hösten 2019 upptäcktes omfattande fukt- och mögelskador på en av byggnaderna i Lunakvarteret. Under 2020 har evakuering av hyresgäster påbörjats. Berörda är framförallt verksamhets- och kontorshyresgäster. Under våren 2020 fattade kommunstyrelsen ett inriktningsbeslut innebärande att fastigheten Luna 8 inklusive gallerian på sikt ska rivas och byggas upp på nytt. Det totala värdet för Lunakvarteret har under 2020 skrivits ned med 63 mnkr på grund av fastigheternas skick.

Telge Hovsjö

Under 2020 blev Telge Hovsjös överlåtelse av 660 lägenheter och 126 radhuslägenheter i klar. Försäljningen resulterade i en realisationsvinst om 497 mnkr.

Andra betydelsefulla händelser

Under februari 2021 avslutade kommunens stadsdirektör Rickard Sundbom sitt uppdrag och som tillförordnad stadsdirektör under rekryteringsperioden tillträdde Ola Schön.

Foto: Pontus Orre

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över den samlade verksamheten. Det gäller såväl för kommunens nämnder som för kommunens hel- och delägda aktiebolag. Styrdokument som Mål- och budget, delårsrapport, intern kontroll och kommunens ekonomistyrningsprinciper utgör viktiga delar i arbetet med uppsikten.

Som en del i uppsikten har kommunstyrelsen granskat nämndernas verksamhetsplaner, delårs- och årsrapporter. Kommunstyrelsen ska årligen fatta beslut om de hel- och delägda aktiebolagen har bedrivit sin verksamhet i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunstyrelsens bedömning är att kommunens hel- och delägda bolag har bedrivit sina verksamheter i enlighet med gällande lag.

Under det gångna året har kommunstyrelsens uppsiktsplikt genomförts i enlighet med tidigare

fastlagda processer och rutiner, bland annat genom löpande månadsuppföljning inom förvaltningen som i sammanställd form utgör månadsrapport till kommunstyrelsen. Därutöver har uppsiktsplikten utförts genom den mera omfattande uppföljningen i samband med den andra tertialrapporteringen samt årsrapporteringen, där uppföljning mot kommunfullmäktiges mål sker i samband med rapporteringen vid det andra tertialet samt för helåret. Ett ytterligare väsentligt arbete med uppsiktsplikten som skett under året är granskningen av den interna styrningen och kontrollen, som dels skett utifrån förvaltningsgemensamma internkontrollplaner, dels utifrån nämndspecifika internkontrollplaner. Resultatet av genomförda kontrollinsatser visar att den interna kontrollen är tillfredsställande.

Arbetet med utvecklingen av uppsiktsplikten och den interna kontrollen har fortsatt under det gångna året för att göra den ännu mera ändamålsenlig.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Nettokostnaden har dämpats under 2020 för att vara endast 1,4 % mellan åren 2020 och 2019 att jämföra ökningen mellan åren 2018 och 2019, som var 5,8%. Kommunen har haft stor fokus på effektiviseringar under 2020 vilket bedöms vara den främsta orsaken till den marginella nettokostnadsökningen. Under året har även kommuner i landet fått statligt stöd för att hantera corona och för Södertälje del betalades det ut 178 mnkr i generella statsbidrag. Avsikten var att förstärka kommuners ekonomier då kostnaderna förväntades öka markant samtidigt som prognoser indikerade på försämrat skatteunderlag för innevarande år. Dessa kostnader har dock inte infunnit sig i samma omfattning, vilket den främsta orsaken är att kostnaderna för just corona har en fördröjd effekt där till exempel kostnader för försörjningsstöd ligger längre fram i tiden. Samtidigt har det också varit möjligt för kommuner att återsöka kostnader för att stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av coronapandemin.

Kombinationen av en dämpad nettokostnadsutveckling, marginella kostnadsökningar för corona samt det generella statsbidraget, har medfört ett mycket positivt resultat. Kommunens justerade budget 2020 var 49 mnkr att jämföra med ett resultat på 266 mnkr. Utifrån detta perspektiv bedöms god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Investeringar i kommunen

Kommunen strävar efter en självfinansieringsgrad avseende investeringar på 100 procent, baserat på verksamhetens budgeterade kassaflöde och balanskravsresultat. Detta avspeglas också i den budgetram för investeringar som kommunfullmäktige lägger fast. För 2020 uppgick denna till 347 mnkr. Efter budgetjusteringar för projekt som flyttats fram i tiden, uppgick ramen till 314 mnkr. Genomförandegraden i kommunen mot denna justerade ram var 81 procent, vilket är något högre än genomsnittet för de senaste åren. Bolagskoncernen redovisar en genomförandegrad på 51 procent av budget. Detta beror, bland annat, på en kort framförhållning i planeringen av investeringarna samt under 2020 effekter av corona, i form av svårigheter att komma in i fastigheter.

Pensionskuldsutveckling i kommunen

Total pensionsskuld	2020	2019	2018	2017	2016
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl. särskild löneskatt	645	577	525	508	412
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	1 671	1 736	1 771	1 829	1 883
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring					
Total pensionsskuld	2 315	2 313	2 296	2 337	2 295
– Förändring	0	0,7	-1,7	1,8	-2,6

En ny lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) som gäller från och med den 1 januari 2019 påverkade inte redovisning av pensioner. Kommunen fortsätter redovisa pensionsförpliktelser med blandmodellen. Det innebär att pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och de framtida utbetalningarna för dessa pensioner skulle redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från och med 1 januari 1998 redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld i balansräkningen. Kommunen har den största pensionsskulden som en ansvarsförbindelse. Den minskar successivt för varje år samtidigt som ansvarsförbindelsen ökar. För år 2020 ökade den totala pensionsskulden med 0%.

Soliditet

Soliditeten har förstärkts inom kommunkoncernen och den främsta orsaken till detta är det goda resultat kommunen hade under 2020, det förstärktes med 5,1 procentenheter jämfört med 2019. De största orsakerna till soliditetens ökning beror på de generella statsbidragen i samband med corona.

Känslighetsanalys

En kommun påverkas av omvärldsfaktorer utanför dess egen kontroll, såsom konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap för både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Därmed måste det finnas reserver och marginaler i ekonomin. Ett sätt att förstå vilken ekonomisk marginal som måste beaktas är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer kan påverka kommunkoncernens ekonomi.

Känslighetsanalys	
1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt	200 mnkr
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl. PO)	61 mnkr
10 nya tjänster inom vården	5 mnkr
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod	19 mnkr
Personlig assistans SFB – kostnad för en person ett år	374 tkr
1 LSS-insats boende vuxna	945 tkr
Minskade statsbidrag inom skola med 5%	6 mnkr
1 plats inom vård- och omsorgsboende	604 tkr
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion	13,8 mnkr
1 % ökat försörjningsstöd	1,8 mnkr
1 barn- och ungdomsplacering, institution 6 mån	801 tkr

Uppföljning av mål och särskilda uppdrag

Kunskapskommunen Södertälje

1. Resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen ska förbättras

Utbildningsnämnden redovisar att måluppfyllelse under året har förbättrats inom språkutveckling och matematik, men försämrats inom lek och samspel samt naturvetenskap och teknik. Totalt sett är skillnaden mellan könen densamma som under föregående år, men förändringar har skett mellan de olika kunskapsområdena, exempelvis har den minskat inom lek och samspel men ökat inom språkutveckling. Förskoleverksamheten har under året fortsatt fokusera på ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt men det finns en tendens att fokus hamnar mer på språkutveckling än på både språk- och kunskapsutveckling. Arbetet framöver ska bygga på att språkutvecklingen tydligare sker parallellt och i samklang med undervisningen och i samtliga prioriterade kunskapsområden. Förskolan i Hölö-Mörkö har under året förbättrat måluppfyllelsen inom samtliga kunskapsområden. I Vårdinge-Mölnbo har förskolan under året förbättrat måluppfyllelsen inom lek och samspel samt matematik, men inom språkutveckling samt naturvetenskap och teknik har måluppfyllelsen försämrats. I Enhörna har verksamhetens måluppfyllelse ökat i tre av fyra kunskapsområden, endast inom lek och samspel uppvisas en försämrad måluppfyllelse. I Järna har måluppfyllelsen inom språkutveckling samt lek och samspel förbättrats, men inom matematik samt naturvetenskap och teknik har måluppfyllelsen försämrats. Där resultatet förbättrats har också skillnaden mellan könen minskat, medan där man har försämrade resultat ökar skillnaderna eller är oförändrade.

Inom grundskolan har både det genomsnittliga meritvärdet och andelen behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram och högskoleförberedande program sjunkit. Flickorna har högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna och det är en större andel flickor som uppnår behörighet till gymnasieskolans yrkes- och högskoleförberedande program. Däremot så har skillnaden mellan flickornas och pojkarnas resultat minskat något. Att skillnaderna mellan könen minskar verkar bero på att flickornas resultat sjunker, snarare än att pojkarnas resultat ökar. Grundskoleverksamheten bedrev i juni 2020 en utökad sommarskola, vilket framförallt gav resultat på behörigheten. I grundskolan i Järna har både det genomsnittliga meritvärdet och andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesprogram har ökat det senaste året, både för flickor och för pojkar. Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat har minskat.

I Hölö-Mörkö har det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ökat med knappt en meritvärdespoäng, vilket beror på flickornas ökning med drygt 20 poäng. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde har däremot sjunkit det senaste året. Samma trend kan ses även när det gäller behörigheten till gymnasieskolan. Måluppfyllelsen för både Enhörna och Vårdinge-Mölnbo är fortsatt hög och den variation som varit under året får anses vara inom ramen för avvikelser som kan uppstå på skolor med litet elevunderlag.

Andelen invånare i Södertälje med eftergymnasial utbildning¹ 25–64 år har ökat de senaste tre åren. Det är en högre andel kvinnor (39,2 %) än män (31,6 %) som har en eftergymnasial utbildning. Skillnaden mellan könen är mindre i Södertälje jämfört med andra kommuner (alla kommuner, ovägt medel) där andel kvinnor 41,2 %, män 26,8 %.

Gymnasieskolans måluppfyllelse har försämrats jämfört med föregående år. Andelen elever som avslutar sina studier med examen sjunker. Det finns stora variationer mellan programmen. Naturvetenskapsprogrammet har t ex ökat andelen som avgår med examen med 20 procentenheter medan teknikprogrammet har minskat andelen med 32 procentenheter. Trots att andelen elever med examen har minskat har betygspoängen för de som tar examen ökat något.

Andelen invånare i Södertälje med låg utbildningsnivå minskar och andelen med eftergymnasial utbildning ökar något. Förändringen är långsam men stadig. Sedan 2014 har andelen invånare med bara förgymnasial utbildning minskat med 2,5 procentenheter med andelen med eftergymnasial utbildning har ökat med 2,3 procentenheter under samma period.

Vuxenutbildningens resultat är i oförändrade eller har förbättrats. Det är få elever på studieväg ett, vilket innebär att resultaten kan variera stort mellan åren. Avseende yrkeshögskolan visar två av tre indikatorer en ökad måluppfyllelse. Andelen av de som fullföljt utbildningen har ett arbete som är relevant till utbildningen sex månader efter examen har minskat från 83 till 59 %. Uppgifterna som ligger till grund för talet är dock mycket osäkra. Det är 36 elever som tagit examen våren 2020.

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Etablera Södertälje som växande och attraktiv högskoleort	KS	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: I Södertälje kommuns nya näringslivsstrategi med visionen <i>Hållbar tillväxt och fler jobb</i> är ett av fyra insatsområden <i>En näringslivsinriktad kompetensförsörjning</i>. Kompetensförsörjningen är central för Södertäljes näringslivsutveckling och för Södertäljebornas utveckling. Med ett kunskapsintensivt och på flera sätt världsledande näringsliv finns både behov och goda förutsättningar att skapa en attraktiv och växande högskoleort. KTH Södertälje växer successivt. Idag anordnas sex utbildningsprogram inriktat mot Maskinteknik och hållbara produktionssystem samt Tekniskt basår. Antal förstahands-sökande har ökat från 212 stycken (2019) till 222 stycken (2020). Dessutom har efter uppdrag från regeringen ett nytt tekniskt basår startat under 2020 med cirka 300 studenter. På Campus Telge bedrivs dessutom i nära samarbete med näringslivet sex stycken yrkeshögskoleutbildningar.</p>			
Arbeta utifrån det övergripande målet att barn och elever når de mål som finns för förskolan respektive skolan. Alla beslut och aktiviteter ska utgå från detta övergripande mål och genomföras med ett systematiskt kvalitetsarbete som är strategiskt och forskningsbaserat.	UN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Utbildningskontorets systematiska kvalitetsarbete är väl inarbetat och omfattar nämndens alla verksamheter utom Yrkeshögskolan som nyligen tillkommit under nämndens ansvar. Arbetet är strategiskt, forskningsbaserat och syftar till att fler barn och elever ska nå de mål som finns genom att verksamheterna utvecklar undervisningens kvalitet.</p>			
Ta ett samlat grepp för att stärka gymnasieskolan och vuxenutbildningen, särskilt avseende yrkesförberedande program och yrkesutbildningar.	UN	Årsbokslut 2020	Pågår
<p>Kommentar: Utbildningsnämnden beslutade i november 2020 om gymnasieskolans framtida programutbud. På nationell nivå finns en utredning presenterad om gymnasieskolan och vuxenutbildningen "Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning". Nämndens beslut ligger i huvudsak inom ramen för den nationella utredningens förslag.</p>			

Relaterade program och planer:

- Styrdokument för systematiskt kvalitetsarbete

¹ Eftergymnasial avser eftergymnasial utbildning kortare än 3 år, längre än 3 år samt forskarutbildning.

Södertäljes medborgare och välfärd – social hållbarhet

2. Medborgarna har inflytande och är delaktiga

Kommunfullmäktige har antagit en ny Folkhälsostrategi samt Mål och riktlinjer för Södertälje kommuns minoritetspolitiska arbete.

Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och socialnämnden följer upp brukarnas upplevelse av inflytande.

Äldreomsorgsnämnden redovisar att Brukarbedömning hemtjänst hänsyn till åsikter och önskemål har uppnått riktvärdet för totalen. Avseende kvinnornas värde var ökningen över riktvärdet, för männens del var ökningen inte lika stor. Både kvinnor och män skattade högre för indikatorn hänsyn och önskemål inom särskilt boende och riktvärdet överskreds med en procentenhet på helheten. Avseende hur biståndsbedömarens beslut anses anpassat efter behov finns ingen könsfördelad information tillgänglig. Riktvärdet har inte nåtts, men det har skett en förbättring från 57% till 62%. Satsningar som har gjorts för att öka delaktighet och inflytandet inom äldreomsorgen har gett resultat. Hemtjänsten har arbetat med en ökad delaktighet i planeringen av insatser. Myndigheten för äldre samt utföra- re i egen regi har infört arbete med Individens behov i centrum (IBIC) som syftar till att främja delaktighet och inflytande.

Omsorgsnämndens utfall av andel brukare i gruppboende och daglig verksamhet som upplever att de har inflytande över sin insats har försämrats. Andel brukare med boendestöd enligt SoL och serviceboende som upplever att de har inflytande över sin insats har ökat och riktvärdena uppnås. Inom gruppboende oavsett regiform arbetar verksamheterna med olika typer av strukturerat brukarinflytande i grupp såväl som för individ. Coronapandemin har påverkat den enskildes inflytande och delaktighet i sina insatser, då verksamheterna behövt anpassa innehåll och utformning av insatsen utifrån rådande läge. På grund av det har olika forum för brukardelaktighet, exempelvis brukarmöten, behövt ställas in. Verksamheterna har parallellt med pandemin arbetat med att finna ersättande forum för detta. Arbetet avseende synpunktshantering har under 2020 fått ett mer fokus inom bland annat gruppboende. Verksamheterna arbetar mer systematiskt med att ta emot och hantera synpunkter, men också tydliggöra vart den enskilde kan vända sig vid frågor eller synpunkter. Det finns generella utmaningar i att anpassa insatsen för den enskilde och arbetet kring inflytande och bemötande är en utvecklingsfråga.

Socialnämndens utfall avseende inflytande och påverkan har försämrats jämfört med senaste värdet och riktvärdena för 2020 har inte uppnåtts. Svarsfrekvensen är relativt låg inom många av verksamheterna vilket resulterar i att svaren inte kan bedömas som tillförlitliga. Under 2021 kommer man att arbeta med att öka svarsfrekvensen ytterligare och vuxenheten har som särskilt uppdrag att utveckla metoder för brukarinflytande.

Kultur och fritidsnämnden har under året arbetat med att ha en regelbunden dialog med idéburen sektor för att behov och frågor ska hållas aktuella. Arbetet sker inom ramen för en samverkansöverenskommelse mellan den idéburna sektorn och kommunen som syftar till att skapa ett gemensamt förhållningssätt och tydliggöra roller vid samverkan kring gemensamma frågor. Samverkansarbetet pausades tillfälligt under våren på grund av pandemin men återupptogs i juni.

Under året har särskilt fokus varit på barn och ungas fritid och hur barns önskemål kan beaktas. Implementering av barnkonventionen som lag ställer delvis nya krav på en mer systematisk tillämpning och det arbetet har påbörjats under året.

Överförmyndarnämnden följer upp enkätsvar avseende gott bemötande samt antalet informationsträffar för nyrekryterade ställföreträdare. Utfallet för 2020 är bra, enheten tar sig tid att lyssna på frågorna, ökad bemanning med erfarna medarbetar ger bättre förutsättningar för ett gott bemötande.

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Kommunstyrelsen ska säkerställa en bra och effektiv organisation kring arbetet med demokrati, jämställdhet, integration och trygghet/säkerhet	KS	Årsrapport 2020	Pågår

Kommentar:

Demokrati - I arbetet kopplat till revideringen av miljö- och klimatprogrammet har man arbetat med medborgarinflytande i form av medborgardialog och enkät om klimatpåverkan.

Jämställdhet - Under 2020 reviderades och beslutades styrdokumentet Handlingsplan mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck 2021–2023. Under hösten hölls en utbildning i jämställdhetsanalys för tjänstepersoner i Södertälje kommun.

Integration - Kommunstyrelsen har genomfört integrationsfrämjande insatser under år 2020. Kommunen har fördelat föreningsbidrag till föreningar som arbetar integrationsfrämjande, utbildningar om barnkonventionen har genomförts och arbetet med GIS-analys har stärkts.

Kommunen har genomfört aktiviteter för att minska och motverka segregation med statsbidrag från Tillväxtverket. Bidraget har främst riktats till att stärka arbetet med barn och unga för att bidra till regeringens mål om minskad segregation, jämlika uppväxt- och levnadsvillkor och goda livschanser för alla.

Trygghet/säkerhet - Genom att koppla samman flera myndigheter i arbetet mot fusk och bedrägerier arbetar säkerhetsavdelningen med att säkerställa trygghet och säkerhet i flera delar. Arbetet med fusk och bedrägerier där myndighetssamverkan sker inom flera områden främst osund konkurrens, sopdumpning samt fusk och bedrägerier inom felaktig folkbokföring vilket påverkar stora delar av Södertälje. Under 2021 kommer Säkerhetsavdelningen tillsammans med HR att uppdatera handlingsplanen mot fusk och bedrägerier samt upprätta ett stöddokument för hur arbetet kan stärkas ytterligare gällande rekrytering, otillbörlig påverkan etc. Grupp för att revidera och uppdatera handlingsplan mot fusk och bedrägerier är utsedd. Säkerhetsavdelningen är kommunens huvudaktör i regeringsuppdraget gällande folkbokföring och ansvarar för att involvera och stärka denna samverkan med aktuella kontor och bolag. I dagsläget pågår ett flertal samverkansgrupper där vi ser tydlig förändring i hur avvikelser uppmärksammas och hanteras i samverkan med andra myndigheter, ingen sammanställning av dessa är framtagen ännu. Samverkan sker lokalt i Södertälje kommun med aktuella myndigheter men även nationellt bl.a. med Göteborg och kranskommuner.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att se över kommunens demokratiarbete och komma med förslag på metoder för att öka valdeltagandet, samhällsengagemanget och social tillit	KS	Årsrapport 2020	Pågår
---	----	-----------------	-------

Kommentar: Kommunstyrelsens kontor har tagit fram ett förslag på handlingsplan för demokratiutveckling som under hösten har 2020 skickats på nämndremiss. I samband med beslut om nämndremiss gavs också ett uppdrag om att påbörja arbetet med att ta fram förslag på åtgärder för att öka valdeltagandet i valet 2022.

Relaterade program och planer:

- Styrdokument avseende demokratiutveckling - under framtagande
- Mål och riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete

3. Medborgarna har goda livsvillkor

I Södertälje är det en högre andel män än kvinnor som uppger att de har ett bra hälsotillstånd (män 74 % och kvinnor 69 %). Kommunen ligger lite över kommunsnittet² både för män (72 %) och kvinnor (67 %). Utfallet för Södertälje 2020 är högre än senaste värde från 2018, men förändringen ligger inom felmarginalen. Jämfört med utfallet 2016 har dock resultatet förbättrats.

Socialnämnden följer upp antalet invånare som under året erhållit ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska och så även antalet vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd och barn i familjer med ekonomiskt bistånd³. Regeringens stödpaket och ändrade regler för a-kassa mildrat effekterna av en ökad arbetslöshet och inflödet till försörjningsstöd har inte ökat, som befarades med anledning av pandemin. De negativa effekterna väntas komma längre fram och det blir viktigt med en tät samverkan mellan försörjningsstöd, kommunens arbetsmarknadsenhet och andra externa parter. Under året har antalet nätverksplaceringar minskat och beror till viss del på att andelen nätverksplacerade ensamkommande barn har minskat under året. Det pågår ett arbete inom barn och ungdom för att öka andelen nätverksplaceringar.

Omsorgsnämndens utfall avseende brukare som trivs i sin gruppbostad, servicebostad och brukare som trivs med sin dagliga verksamhet och sitt boendestöd har förbättrats och riktvärdena överträffas. Utfallet avseende trygghet inom gruppbostad, servicebostad och med sin boendestödspersonal har försämrats. Utfallet av brukare som känner sig trygga med personalen i sin dagliga verksamhet har förbättrats och riktvärdena överträffas. Upplevelsen av trygghet och om den enskilde är rädd för någonting är de två frågeområden som inryms under området förtroende för personal. Under 2020 arbetade bland annat egen regi inom Södertälje kommun riktat med denna fråga där verksamheten har lokaliserat hur känsla av trygghet uppfattats av brukarna och har implementerat de olika förslagen. Brukare i gruppbostäder har i dialoger om pandemin beskrivit stor oro. Detta skulle kunna vara en del som påverkat årets resultat. Upplevelsen av trygghet är ett utvecklingsområde inom gruppbostäder. Män trivs generellt i högre utsträckning i gruppbostäderna och där kan slutsats dras att det finns signifikanta skillnader mellan män och kvinnors upplevelser av trivsel i Södertälje. Skillnaderna visar på vikten av att varje verksamhet behöver analysera sitt resultat för att ringa in utvecklingsområden.

Inom äldreomsorgsnämnden har riktvärdet för 2020 har inte uppnåtts avseende brukarbedömning särskilt boende trygghet, men ingen försämring har heller skett. Brukarbedömning hemtjänst trygghet har ökat både för män och kvinnor, men når inte målvärdet för totalen. Riktvärdet för män uppnås dock.

² Alla kommuner, ovägt medel.

³ För " Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)" finns inget värde publicerat i Kolada i dagsläget. Antal barn i familjer som fått bistånd har dock minskat med nio procent jämfört med 2019 enligt statistik framtaget av verksamheten.

Miljönämndens tillsyn om radon i flerbostadshus förbättrar medborgarnas livsvillkor på lång sikt. Riktvärdet för 2020 uppnås ej, men förbättring har skett jämfört med 2019. Att riktvärdet inte uppnås har liten betydelse för måluppfyllelsen eftersom hälsorisken uppstår vid exponering i flera decennier. Livsmedelskontrollen kunde inte utföras fullt ut under pandemin, men har istället haft ett särskilt fokus på att förebygga smittrisker, vilket varit en viktig uppgift relaterad till medborgarnas hälsa.

Inom Omsorgsnämnden lyfts att ett utvecklingsområde inom gruppbestäder är upplevelsen av trygghet. Under 2020 arbetade bland annat egen regi inom Södertälje kommun med hur känsla av trygghet uppfattats av brukarna. Verksamheten har arbetat med svaren och implementerat de olika förslagen. Flera gruppbestäder har i samband med dialog om pandemin beskrivit stor oro som brukare haft i och med pandemin. Detta skulle kunna vara en del som påverkat årets resultat. Män trivs generellt i högre utsträckning i gruppbestäderna och det finns signifikanta skillnader mellan män och kvinnors upplevelser av trivsel. Skillnaderna visar på vikten av att varje verksamhet behöver analysera sitt resultat för att ringa in utvecklingsområden. Åtgärder inom *Handlingsplan för suicidprevention* pågår inom socialnämndens och omsorgsnämndens verksamheter, kopplat till bland annat kompetensutveckling, samverkan och rutiner.

Det finns gott om park- och naturmark i Södertälje och det är viktigt att den fortsätter att värnas samt att kvalitén är god. En kartläggning av tillgången till parker och natur samt eventuella brister att genomförs inom ramen för Grönstrategin. För att värna tillgången till värdefull natur och grönområden har markanvisningsavtal som berör särskilt värdefulla grönytor betydelse för att ta vara på den marken vid försäljning. För att hitta ett systematiskt arbetssätt för att säkra ekosystemtjänster på kvartermark tas "Riktlinjer för hållbart byggande vid markanvisningar" fram. Under året har flera parker upprustats med nya lekplatser, ny belysning samt möjlighet för gemensam odling, både i centrala Södertälje och kommundelarna. Ett systematiskt arbete finns för lekplatser och därför har de projekten fått växa och omfatta även mötesplatsfunktioner för fler grupper än barn.

"Det finns gott om park- och naturmark i Södertälje och det är viktigt att den fortsätter att värnas samt att kvalitén är god."

Foto: Pontus Orré

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Ha ett tydligt jämställdhetsfokus gällande kultur och idrott.	KFN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: En kartläggning av föreningsbidragen har genomförts som kommer att utgöra underlag till nästa steg: att identifiera framgångsfaktorer för en demokratisk, jämlik och jämställd bidragsfördelning. Nämnden uppmanar till nya aktiviteter och former för att nå fler målgrupper genom exempelvis nya spontanidrottsplatser.</p>			
Stärka möjligheterna till spontanidrott och träning genom att fortsätta utveckla idrottsplatser, friluftsområden och anläggningar.	KFN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Restriktioner under pandemin har inverkat på Södertäljebornas möjlighet att delta idrottsaktiviteter och har också påverkat vilka strategier som behöver vidtas framåt. När pandemin avtar kommer det primärt handla om att få deltagare att återvända till idrottsverksamheterna. Handlingsplan för detta påbörjas under våren 2021.</p> <p>I Järna pågår projektering för att bygga in en andra isyta under tak samt vidare utredning för att presentera förslag till gestaltning av området på och kring Ljungbackens IP. I Hölö-Mörkö har sedan tidigare ett utegym anlagts vid idrottsplatsen och under 2020 har det byggts en ny konstgräsplan som invigdes under sommaren. I Enhörna har det under flera år skett en utveckling av ytorna kring friluftsgården. I Vårdinge-Mölnbo har arbetet inför den nya idrottshallen fortsatt under 2020.</p>			
Arbeta för att förskolan och skolan ska stärka barnens och elevernas självkänsla, ge dem framtidstro och en trygg miljö.	UN, KDN	I samband med avrapportering av systematiskt kvalitetsarbete	Pågår
<p>Kommentar: Att stärka barnens och elevernas självkänsla och framtidstro handlar främst om att höja kvaliteten i undervisningen så att fler barn och elever får möjlighet att lyckas. Det är ett pågående arbete och själva grundbulten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. I detta ingår även att förskola och grundskola återkommande följer upp trygghet och arbetsro, som är förutsättningar för barns och elevers lärande.</p>			
Intensifiera arbetet med att skapa trygga, miljöer i parker, torg och på allmänna platser, exempelvis genom att röja sly och buskage, ordna bättre utomhusbelysning och snabbare åtgärder vid skadegörelse och klotter. och Prioritera arbetet med att förhindra och förebygga nedskräpning och avfallsdumpning.	TN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Effektbelysning vid bergväggen på Oxbacksleden är färdigställd. Två ombyggda lekplatser (Brunnsäng och Centralparken) har fått bättre belysning installerad. Tre sträckor av befintlig cykelväg som saknat egen belysning ska nu få sådan. Ett stort antal gång och cykelvägar och lokalgator har fått nya stolpar och armaturer hittills i år.</p> <p>Hittills i år har Utemiljö lagt 4 567 timmar på att röja sly och buskage. Det är i linje med antalet timmar som lades förra året. Flera enheter och kontor har tillsammans med polisen sett över behovet av slyröjning, med särskilt fokus på Lina hage.</p> <p>Ett nytt avtal för klottersanering signerades i somras.</p> <p>I papperskorgar i centrum har digitala skräpmätare installerats för effektivare tömning. En årlig skräpmätning i centrum genomfördes under septembermånad.</p> <p><i>I kommundelarna</i></p> <p>Stinsträdgården har rustats upp med ny belysning och tillgänglighetsanpassning av gångstigen. Antalet sittplatser och sittplatser med bord har utökats kring Storgatan och Järna torg samt vid Picknick-udden. På Järna torg har hängmattor satts upp och antalet papperskorgar samt tömningsintervallerna har utökats i Järna centrum. Ny parkbelysning har monterats vid Pärilängens lekplats och GC-väg vid Starrbäcken förskola. Armaturer och stolpar byts ut på Parkvägen, del av Tavestavägen, Metarvägen samt längs GC-vägarna i Ene-området. Samtliga lekplatser vid Enegårdet och vid Fasanvägen har röjts och rensats på sly samt större upprustningar. Ny träbro har monterats vid gångstråk mot Kallfors/Myrstugan. Arbetet med planering och projektering av Södra Järnvägsgatan pågår med planerad byggstart 2021. I Hölö-Mörkö är utökad parkbelysning monterad på Alvågen och vid skolan (Eriksbergsvägen) även ny belysning är monterad vid GC-väg från Åkervägen till Kyrkvägen.</p> <p>I Enhörna har lekplatsen vid Odlaivägen har renoverats med ny linbana och gruppunga. Dessutom har utökad belysning beställts till lekplatsen vid Ekorstigen samt till GC-vägen från Bäverstigen till Ekorstigen.</p> <p>I Vårdinge-Mölnbo lekplatsen vid Mölnbogård har renoverats och kompletterats med belysning. Även längs GC-väg vid Mölnbogård och återvinningsstationen har kompletterats med belysning.</p> <p>Översyn pågår i ansvarsfrågan för olika former av dumpningar. Ett projekt har startats upp och ska snart avslutas kring hur dumpningar hanteras i kommunen. Det har lett till förändringar i hanteringen i infracontrol (systemet för Felanmälan) men även ute på plats. Kontorsöverskridande samarbeten har inletts och under året kommer flera instanser att arbeta med dumpningsfrågorna vilket kommer innebära att dumpningsärendena kan hanteras snabbare än tidigare.</p>			
Genom ett systematiskt kvalitetsarbete arbeta för att öka utförandegraden inom hemtjänsten.	ÄON	Årsrapport 2020	Pågår

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
<p>Kommentar: Äldreomsorgsnämndens plan för systematiskt kvalitetsarbete har antagits och både myndighet samt utförarverksamheter i egen regi arbetar i enlighet med planen och har upprättat styrkort för sina verksamheter.</p> <p>Verksamheterna har under 2020 arbetat med avvikelshantering och klagomålshantering som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Myndigheten för äldre arbetar också med att se över och upprätta rutiner, checklistor och andra styrande dokument och genom ärendedragningar, kollegiegranskning och månadsavstämningar säkerställs följsamheten av dessa.</p>			
Utveckla maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen.	ÄON	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Inom vård- och omsorgsboenden har man gjort måltidsobservationer och genom ett lärande på arbetsplatsen och genom att lyfta goda exempel har resultatet förbättrats avseende brukarnas upplevelse av måltiden som en positiv upplevelse på dagen.</p> <p>Personal har deltagit i webutbildning som tagits fram av dietist. Resultat från nattfastemätningar har analyserats och bostadsgrupper som sticker ut har följts upp.</p> <p>Arbetsgrupp bestående av omvårdnadspersonal, sjuksköterska, gruppchef och enhetschef har startat. Handlingsplan har tagits fram utifrån analysen. Vissa bostadsgrupper har startat sina teamkonferenser där nutritionsstatusen tagits för samtliga brukare.</p> <p>Äldreomsorgsnämnden följer upp uppfattning om maten och måltidsupplevelsen. Avseende om maten smakar mycket eller ganska bra har männens skattning förbättrats och ligger över riktvärdet medans kvinnornas skattning har sjunkit. På totalen når inte mätningen 2020 riktvärdet. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det värt att lyfta kvinnornas skattning som sjunker från 67 procent föregående mätning till 64 procent 2020, medans männens skattning ökade från 79 procent till 83 procent vilket är över riktvärdet.</p> <p>Vård- och omsorgsboende i egen regi har arbetat aktivt med måltidssituationen och det har gett en positiv utveckling i mätningen. Samtliga värden för om de äldre uppfattar måltiderna på det särskilda boendet som en trevlig stund på dagen har förbättrats och riktvärdet för 2020.</p>			
Stärka det förebyggande arbetet kring äldre i syfte att minska ofrivillig ensamhet.	ÄON	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Äldreomsorgen arbetar med att stärka det förebyggande arbetet för att minska ofrivillig ensamhet genom att utveckla mötesplatser. Syftet med öppna mötesplatser är att erbjuda möjlighet till social samvaro och aktiviteter till kommunens äldre. De fyra hörnplattorna för ett gott åldrande som definierats av Folkhälsomyndigheten utgör grunden för verksamheten. Dessa är fysisk aktivitet, goda matvanor, meningsfullhet samt social samvaro, med speciellt fokus på fysisk aktivitet.</p>			
Stärka det förebyggande arbetet kring barn och unga för att säkerställa att social problematik identifieras tidigt och att tidiga insatser kan ges kring barns uppväxtvillkor.	SN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: 1 januari 2020 trädde förändringarna utifrån organisationsöversynen på barn och ungdom i kraft och förebyggande enheten är numera en renodlad förebyggande enhet. Man har utökat det förebyggande stödet i en ny verksamheten Nyckeln. Nyckeln tar emot familjer för råd- och stödsamtal enskilt samt erbjuder gruppverksamhet för både föräldrar och barn/ungdomar och har en råd- och stödtelefon dit familjer själva kan höra av sig. Antalet beviljade biståndsinsatser har minskat och antalet stödinsatser utan insatsbeslut har ökat under 2020. Utifrån de riskbedömningar som görs i barnavårdsutredningar går ca 30 procent till förebyggande enheten och ca 70 procent remitteras till den biståndsbedömda öppenvården. Omställningen av verksamheten har fått effekt och barn och familjer får rätt stöd utifrån behov.</p>			
Medverka till att de individer som är en del av nämndens insatser kommer ut i arbete och egen försörjning.	SN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Coronapandemin har påverkat Arbetsmarknadsenheten i stor utsträckning. Från och med den 1 april pausades deltagarverksamheten med anledning av att uppdraget inte kunde fullföljas under rådande omständigheter. Stort personalbortfall och att personal omfördelades till verksamheter som bedömdes som mer samhällsviktiga gjorde att det inte gick att bedriva gruppverksamhet. Sedan dess har gruppverksamhet och individuella möten skett i varierande grad utifrån de restriktioner som har varit aktuella. Verksamheten har utifrån evidens valt att implementera metoden Supported Employment (SE) på Arbetsmarknadsenheten. Verksamheten har sett att klienterna har stort behov av nära och individuellt stöd.</p> <p>I SE så bedrivs arbetsträning på externa arbetsplatser med stöd från SE-handläggare. Metodiken handlar om att titta på styrkor och potential hos individen.</p> <p>Med hjälp av evidensbaserat, metodiskt arbetssätt på enheten för arbetsrehabilitering inom vuxenvården fortsätter ett antal personer, som stått långt från arbetsmarknaden tidigare, att få lönearbete. Under året har enheten arbetat med 233 deltagare. Totalt 49 personer har börjat arbeta (50 under 2019) och 14 personer har börjat studera under året (17 under 2019). Under året har 109 deltagare haft praktik (85 deltagare 2019).</p>			
Verka för att etablera en ny familjecentral i Hovsjö.	SN	Årsrapport 2020	Pågår

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
---	----------	---------------	--------

Kommentar: Processen har dragit ut på tiden då Regionen inte finns etablerade i området och inte varit villiga att starta upp verksamhet i Hovsjö. Frågan har gått till Capiro, som sedan tidigare ingår i samverkan i Geneta familjecentral. De har fått se över möjligheterna att samverka i Hovsjö och har återkommit med ett intresse. Arbetet pausades i och med coronapandemin men har från årsskiftet återupptagits och ny kontakt med Capiro har initierats. Finns det fortsatt en samsyn fortsätter arbetet bland annat med att finna lämpliga lokaler.

Ansvara för att Södertälje kommun som bidragsgivare till Södertäljejourerna säkerställer ett stabilt och långsiktigt samarbete.	SN	Årsrapport 2020	Pågår
---	----	-----------------	-------

Kommentar: Samverkansmöten har skett mellan Relationsvårdscenter (RVC), förebyggande enheten och Södertäljejourerna. Socialtjänsten har även haft ett utökat samarbete utifrån ett befarat ökat inflöde i samband med coronapandemin. En samverkan har etablerats med ett skyddat boende för våldsutsatta. Antalet skyddsplaceringar av kvinnor som utsätts för våld i nära relation har minskat och det finns ett utrymme i organisationen att hjälpa personer som utsätts eller utsätter en partner för våld i nära relation i egen öppenvård. Majoriteten av dem som får stöd av relationsvårdscenters öppenvård är kvinnor och färre än fem män har fått hjälp av RVC under 2020.

Arbeta för att alla barn, ungdomar och vuxna så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar och med rätt stöd ska kunna leva ett självständigt liv.	OMN	Årsrapport 2020	Pågår
---	-----	-----------------	-------

Kommentar: Uppdraget utgör kärnan för omsorgsnämndens verksamhet. Avseende utvecklingen finns störst positiv utveckling inom KF mål 3 Medborgare har goda livsvillkor som bland annat berör trivselfrågor, där samtliga indikatorer når riktvärdet för 2020. Trivselfrågorna berör områden bostad med särskild service, boendestöd samt daglig verksamhet. Helhetsutfallet för samtliga områden är positivt, men det finns utvecklingsområden vad gäller resultatet av den könsuppdelade statistiken, där det finns signifikanta skillnader mellan könen inom gruppboende och serviceboende.

Verksamheten för personer med funktionsnedsättning (VFF) har bland annat arbetat med att lokalisera hur känsla av trygghet uppfattas av brukarna. Verksamheterna har arbetat med brukarundersökningen genom att implementera olika förslag som visat en effekt i årets undersökning. Verksamheten har arbetat med att tydliggöra och synliggöra vart den enskilde kan vända sig när de har frågor eller är missnöjda. Detta har gjorts genom bland annat informationsutskick till den enskilde, medarbetare har aktivt visat den enskilde att det är något positivt att sätta ord på sina önskningar och be om det man vill ha.

Relaterade program och planer:

- Folkhälsost strategi 2021–2024
- Handlingsplan för suicidprevention 2019–2022
- Handlingsplan mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck 2021–2023
- Kris och beredskapsplan 2020–2022
- Biblioteksplan 2018–2021

4. Medborgarna får god service och hög tillgänglighet

Socialnämndens utfall för 2020 avseende upplevelsen att man lätt kan få kontakt med socialtjänsten och att informationen är tydlig har riktvärden inte uppnåtts för socialnämnden som helhet. Svarsfrekvensen är relativt låg inom många av verksamheterna vilket resulterar i att svaren inte kan bedömas som tillförlitliga. För att kunna säkerställa ett resultat som är tillförlitligt så behöver svarsfrekvensen öka ytterligare inom alla verksamheter vilket blir ett viktigt arbete under 2021. Att inte kunna ta del av information genom ett fysiskt möte kan vara avgörande för om man upplever att informationen var tydlig eller inte, speciellt vid språksvårigheter. Därför bedömer verksamheten att pandemin och dess följdverkningar har påverkat utfallet negativt. Framgent fortsätter arbetet med att socialsekreterarna ska vara tillgängliga och ge tydlig information och i den mån det är möjligt att erbjuda fysiska möten. Resultatet visar att barn och ungdoms måluppfyllelse har förbättrats något när det gäller upplevelsen att få kontakt medan andelen som anser att informationen är tydlig har minskat något.

Inom omsorgsnämnden har utfallet avseende att den enskilde upplever ett gott bemötande i sin gruppboende, i sitt boendestöd, och i sin dagliga verksamhet försämrats. Brukare som upplever att de får rätt stöd i sitt boende har också försämrats. Brukare som upplever att de får ett gott bemötande i sitt boende, får rätt stöd i sin serviceboende och rätt stöd avseende boendestöd har förbättrats och riktvärden uppnås. Utfallet för kvalitetsområdet rätt stöd är positivt överlag, dock uppnås inte riktvärdet. Arbetet med stödets utformning regleras både i lagstiftningen, genom myndighetens beslut och i implementeringen. Genomförandepaner används i gruppboende för att kartlägga och planera stödet tillsammans med den enskilde. Varje brukare har en egen stödperson och genomförandepaner tas fram tillsammans med den enskilde. Utfallet utifrån kön skiljer sig icke avsevärt gällande de som inte upplever att de får den hjälp de vill ha hemma.

Inom äldreomsorgsnämndens utfall avseende brukarbedömning förtroende för personalen något högre än för kvinnor än män både vad gäller hemtjänst samt vård- och omsorgsboende, totalt nås riktvärdet för 2020. Brukarbedömning helhet hemtjänst och särskilt boende skattas av kvinnorna något lägre än av männen. På totalen uppnås riktvärdet.

Miljönämndens handläggningstid avseende Inkommen avloppsansökan till beslut inom 10 veckor samt Kompletterad avloppsansökan till beslut inom 4 veckor har inte uppnått riktvärdena för året. Utfallet har sannolikt påverkats av pandemin. Generellt beror lång handläggningstid på att det tar tid att få in kompletteringar av ansökningshandlingar. Ibland finns behov av service i form av dialog och vägledning vilket förlänger handläggningstiden, men ändå totalt sett bidrar till att uppfylla målet om god service. Löpande arbete pågår med att förtydliga information och att ge så konkret vägledning som möjlig.

Stadsbyggnadsnämndens och kommunalnämndernas uppföljning av *Andel bygglov som har beslutats inom föreskriven tid* har ökat och ligger mellan 94–99 procent. Det har varit ett annorlunda år vilket gjort att det under våren krävdes en viss omställning i arbetssätt och rutiner vilket kan ha påverkat handläggningstiden något. Andel planbesked som har beslutats inom föreskriven tid har ökat och ligger på 100 procent.

Avseende Kontaktcenter har utfallet för Andel som tar kontakt med kommunen via telefon och som får ett direkt svar på en enkel fråga samt Gott bemötande vid kontakt med kommun försämrats jämfört med 2019. En bidragande faktor kan vara oerfaren personal eftersom ordinarie personal varit frånvarande av olika skäl, under pandemin har det varit svårt att rekrytera i snabb takt. Pandemin har också inneburit att Kontaktcenter behövt ställa om stora delar av verksamheten.

Kommunens kommunikationsarbete har präglats av coronapandemin. Inom krisledningsnämnden har ett omfattande kommunikationsarbete genomförts. Fokus har varit att samordna kommunikationen, med utgångspunkt i nationella rekommendationer, restriktioner och riktlinjer samt att kommunicera regionala inriktningar inom ramen för Samverkan Stockholmsregionen. En prioriterad del i detta arbete har varit att medborgarna ska kunna ta del av informationen på olika språk, framförallt de stora språken i kommunen.

Särskilda satsningar/fokusområden/uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Fortsätta utveckla biblioteken, med en tydlig målsättning att nå alla oavsett var du bor eller vilken bakgrund du har.	KFN, KDN	Årsrapport 2020	Pågå

Kommentar: Biblioteksverksamheten har under år 2020 erhållit 4 mnkr av centrala medel för fortsatt utveckling. Satsningen riktas mot följande verksamhetsområden:

- Bemanning och kompetensutveckling
- Små barns språkutveckling
- Målgruppsinriktat bibliotek 10–14 år
- "Här och Nu" bibliotek
- Utökad programverksamhet med fokus på barn och unga

Bibliotekens verksamhetsutveckling har i hög grad påverkats av den pågående pandemin där ny planering och omprioritering har behövts. Begränsad tillgänglighet på grund av restriktioner har fått omvandlas till digital tillgänglighet, målgruppsanpassade besökstider, hemleverans och hämtning av beställda böcker utanför biblioteket.

Innan pandemin sökte sig medborgarna till biblioteken för att studera, använda datorer, delta i aktiviteter, låna böcker, läsa tidningar och möta vänner. Under året när tillgängligheten till det har begränsats, har betydelsen av biblioteket som något mer än en plats att låna böcker på blivit allt tydligare.

I Södertälje finns ett stort behov av att få tag i studiematerial kostnadsfritt, använda datorer för att få information och att kunna betala räkningar. Denna service har kunnat erbjudas trots restriktioner. Digital programverksamhet har utvecklats löpande. De som har svårt att ta sig till biblioteket eller tillhör riskgrupp har kunnat få hemleverans och bokpåsar har kunnat beställas för att hämtas utanför biblioteket.

Biblioteket TIO14 invigdes strax innan årsslutet och ligger vägg i vägg med Stadsbiblioteket. TIO14 biblioteket riktar sig till barn i åldern 10–14 år och erbjuder en kombination av mötesplats, studieplats och bibliotek som vi vet att de unga som rör sig i centrum efterfrågar. Här kommer biblioteket kunna arbeta med läsfrämjande på ungas villkor då det är en tydlig plats anpassad för dem.

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Fortsätta utveckla fritidsgårdarnas arbete med en professionell struktur utifrån ett jämställdhetsperspektiv så att attraktiva och välkomnande miljöer skapas för alla.	KFN, J KDN, HM KDN	Årsrapport 2020	Pågår

Kommentar: Fritidsgårdsverksamheten har under år 2020 erhållit 4 mnkr av centrala medel för fortsatt utveckling.

Satsningen riktas mot följande verksamhetsområden:

- Flexibla mötesplatser
- Utökade öppettider
- Förstärkt personalstyrka och kompetenshöjning
- Jämställdhet och likabehandling
- HBTQ
- Rusta upp lokaler
- Samverkan

Ung fritids utvecklingsarbete fortgår och omfattar exempelvis arbetet med att erbjuda en utökad tillgänglighet med generösa och flexibla öppettider på fritidsgårdarna, samt mobila och flexibla mötesplatser utanför fritidsgårdarna. Arbetet med att göra verksamheten mer tillgänglig innefattar även uppsökande verksamhet, som innebär vistelse på platser där ungdomar befinner sig på - inte minst på skolor- för att locka flera ungdomar att delta.

Arbetet med att förbättra strukturen för den interna kommunikationen fortgår och var en del i höstens effektiviseringsprocess. Även kompetenshöjande insatser för personal och insatser för intern kompetensförsörjning är frågor som ingår. Vidare arbetar vi med att förbättra besöksmiljön på fritidsgårdarna genom att rusta upp lokalerna.

Jämställdhet och likabehandling prioriteras av Ung fritid. Fritidsgårdarna har inriktade insatser för att stärka tjejers möjlighet att på lika villkor ta del av verksamhetens aktiviteter, känna sig trygga och stolta över sin könsidentitet och själva bidra till en fritidsverksamhet präglad av respekt för olika kön- och sexuella identiteter. Alla fritidsgårdar bedriver någon form av tjejverksamhet som kan göra sig gällande i aktiviteter så som tjejkvällar, studiebesök, utflykter, utbildningar och handledningstillfällen enskilt för tjejer, killar eller tillsammans.

Det finns en särskild arbetsgrupp inom verksamheten som arbetar ständigt med förbättring av de åtgärder som vidtas i jämställdhet- och HBTQ frågor, demokratifrågor och frågor som gäller människors lika värde.

Under 2020 har Ung fritid utvecklat online verksamhet som innebär mötesplatser via digitala plattformar där ungdomar får möjlighet att ha samtal med fritidsledare, träffa varandra för att diskutera, planera och genomföra aktiviteter.

Arbetet med att erbjuda flexibla mötesplatser har fortsatt även under 2020, dock i annorlunda form på grund av pandemin. Verksamheten har framförallt inneburit fysiska aktiviteter utomhus.

Attraktiva Södertälje

5. Södertälje är en attraktiv kommun att bo i, att driva företag i och är en plats som attraherar studenter och besökare

Nöjd Kund Index (NKI) Företagsklimat avser företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen (skala 0–100). Utfallet för 2019 (rapporterat 2020) ger Södertälje samma resultat som genomsnittet i Sverige. Förbättringen av Södertäljes resultat i NKI-undersökningen från 65 till 73 är en signifikant förbättring.

Utfallet avseende NKI livsmedel och NKI miljö och hälsa räknas i jämförelse med andra kommuner som ett högt resultat. Förhållandena under pandemin har tvingat fram anpassade tillsynsmetoder, vilket inte ser ut att ha påverkat NKI-utfallet negativt jämfört med 2019. Det talar för att en del av de nya metoderna kan bli kvar efter pandemin i den mån de fungerar bra och bidrar till effektivitet.

Under 2020 har färdigställandet av den nya näringslivsstrategin för perioden 2021–2025 prioriterats. Den antogs av kommunfullmäktige hösten 2020. Under 2021 kommer arbetet med strategin fokusera på genomförande, kommunikation och uppföljning. Södertälje kommuns näringslivsstrategi har visionen Hållbar tillväxt och fler jobb. Hållbar tillväxt är centralt för att säkra ett gott företagsklimat och är viktigt för att säkra välfärden och ge service till dem som bor, lever och verkar i Södertälje kommun.

Beläggningsunderhållet, andel av kommunala bilvägar har ökat till 9,7 procent och ligger över riktvärdet som var 7 procent. Beläggningsunderhållet, andel av kommunala gång- och cykelvägar (GC-vägar) är 2,5 % och ligger under riktvärdet som var 3,5 procent. Andelarna motsvarar 180 000 kvm av bilvägarna i Södertälje centralort och av GC-vägar 10 000 kvm.

För kommunen totalt är arbetet med beläggningsunderhåll, för att komma ikapp underhållsskulden för bilvägar i fas. Fokus under året har varit på att belägga huvudleder och större gator. Det innebär att det efter 2020 kommer att återstå främst lokalgator att åtgärda, vilket kräver betydligt mer arbetstid i förhållande till antal kvadratmeter asfalt.

Även för GC-vägnätet pågår arbete för att nå ikapp underhållsskulden. Även om riktvärdet inte uppnås är det ändå en stor ökning från föregående år.

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Kommunstyrelsen ska ge näringslivet förutsättningar att utvecklas genom att möjliggöra företagsmark i attraktiva lägen och utveckla kvaliteten på kommunens service	KS	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Uppdraget bereds och följs upp av den politiska styrgruppen för ett bättre företagsklimat. Kommunstyrelsen har genom styrgruppen det övergripande ansvaret för uppföljning och styrning av näringslivsstrategin. Nämnder och styrelser sätter lokala mål, förvaltningen och bolag ska löpande beskriva och rapportera aktiviteter utifrån strategins insatser och som leder till ökad visionsmåluppfyllelse.</p> <p>Löpande arbete med att utveckla verksamhetsmark för att tillgodose den höga efterfrågan från företag. I nuläget finns 26,6 hektar etableringsklar mark. Fokus är att fortsätta förädlingen av Moraberg och utveckling av Stockholms Syd/Almnäs samt Södertuna.</p>			
Kommunstyrelsen ska stödja och utveckla förhållningssätt hos personalen som främjar tillväxt och ett positivt bemötande av näringslivet	KS	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Frågorna bereds och följs upp av den politiska styrgruppen för ett bättre företagsklimat. Under 2020 har prioriteten varit att färdigställandet av den nya näringslivsstrategin för perioden 2021–2025. Under 2021 kommer arbetet med strategin fokusera på genomförande, kommunikation och uppföljning. Det arbetas löpande med dessa uppdrag i förvaltningen. Kommunen har ett löpande arbete med att förbättra bemötande och service till företagare.</p>			
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheter och kostnader för att omvandla vissa verksamhetslokaler i den stora fastigheten Luna till bostäder, modernisera den kommersiella delen samt att flytta Södertäljes kulturskola från Västergård till Luna i centrala Södertälje	KS	Hösten 2020	Pausat
<p>Kommentar: Uppdraget har pausats i och med att ett inriktningsbeslut har beslutats i KS i juni 2020 innebärande att ett alternativ för att riva och bygga nytt förordas. Arbete pågår med att projektera och utreda uppdraget.</p>			
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att intensifiera arbetet med att planera för det badhus som ska ersätta Sydpoolen. Det handlar särskilt om att planera för övergripande inriktning och placering.	KS	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: För att intensifiera arbetet har planeringen förtydligats i ett antal delmoment. Detta utifrån den rapport med tillhörande inriktningsbeslut som beslutades i juni 2020. Fortsatt arbete pågår till och med juni 2021 gällande analys och framtagande av verksamhetsomfattning, drift och ägandeformer som underlag för bedömning av placering.</p>			

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Södertälje centrum utvecklas för att främja och stimulera en levande stadskärna. Stadsdirektören ges i uppdrag att följa upp och prioritera projektarbetet för stadskärnans och Stora torgets utveckling	KS	Årsrapport 2020	Pågår

Kommentar:

- Genomförandet av den nya tunnelnedfarten till Kringlan garaget pågår. Projektet som även inkluderar renoveringsarbeten i Kringlan garaget, det nya Kanalorget och upprustning av Köpmangatan beräknas vara helt färdigställt under hösten 2021. När den nya nedfarten är färdigställd kan fastighetsägaren till Tellus 5 påbörja rivningen av det gamla McDonalds huset.
- Detaljplanen för Marenplan och hotellet på Tellus 5 pågår och var på samråd under december-januari 2020–2021. Detaljplanen planeras antas under slutet av året.
- Utredningar inom Marenområdet (inre och yttre Maren) avseende tillståndsbedömning av kajer, geoteknik och markmiljöundersökningar som ligger till grund för planering och detaljplaner och åtgärder i området färdigställdes i januari.
- Sjöfartsverkets förseningar i genomförandet av Mälarprojektet har påverkat planering av Slussholmen. Arbetet med gestaltning av Slussholmen har därför tidigare pausats, men under 2021 behöver arbete med gestaltning och detaljplan att återupptas.
- Stenvalvsbron på slussholmen kommer under 2021 att genomgå en omfattande renovering.
- I norra delen av stadskärnan är förprojektering av gator genomförd. Bygghandlingar för Campusparken och den nya lekplatsen i Kvarnunden är färdigställda och projekten kommer att vara redo att genomföras under 2021.
- Genomförandet av stationspaviljongen på stationsplan är pausat. Kommunen vill tillsammans med Trafikförvaltningen undersöka möjligheterna att utveckla stationsmiljön med större fokus på att bevara kulturmiljön och att behålla möjligheten att skapa ett framtida resecentrum.
- Arbetet med Stora Torget fortlöper. Fasta bänkar, cykelställ och flyttbart möblemang har monterats på torget under hösten. Schaktningsarbeten för framdragnings av el, VA och opto har färdigställts under vecka 7, 2021, och slutbesiktning planeras till vecka 9.

Telge Nät genomför de sista anslutningar till huvudnätet vecka 10. Samtal förs med en restauratör för anspråkstagande av den ena av två platser för uppförande av uteservering under våren/sommaren 2021. Bygglovsansökan har lämnats in och kommer behandlas av stadsbyggnadsnämnden i mars.

Fortsätta samhällsplaneringen med sikte på nya och växande företag och 20 000 nya bostäder med en blandad och hållbar stadsmiljö med handel, samhällsservice, kollektivtrafik, infrastruktur och grönområden.	SBN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
---	----------	-----------------	-------

Kommentar: Fortsatt aktivt arbete med de pågående detaljplaneprojekten. Under året har kontoret identifierat ett antal projekt att prioritera upp, där bland annat framdrift och antal bostäder bedömts. Planenheten arbetar aktivt med att föra in kvaliteter i planarbetena som har att göra med en hållbar stadsplanering. Ett fortsatt arbete med goda avvägningar för att få ett gott resultat med avseende på en blandad och hållbar stadsmiljö med handel, samhällsservice, kollektivtrafik, infrastruktur och grönområden pågår. I detta finns bland annat framtagande av en grönstrategi som syftar till att säkerställa att kommunen har en god försörjning av grönstruktur av olika slag och som fungerar i balans med utbyggnadstakten.

Kommunen deltar i ett flertal av Trafikverkets åtgärdsvalsstudier av strategisk vikt för kommunen, i arbetet med regional kollektivtrafikplan samt i övrigt förbättringsarbete kring kollektivtrafik och trafik.

Samtliga pågående exploateringsprojekt har resursatts så att avtal kan tecknas med exploitör i rätt skede och för att ledtider inför genomförandet minimeras. Förstärkning av resurser med avseende på verksamheter och byggprojektledning.

Pollineringsplan antogs i april och implementeringen av åtgärder pågår. Det akuta läget av vilda pollinatörer uppmärksammades under pollineringsveckan i maj. I Stinsträdgården i Järna har växtvalet anpassats för att vara särskilt gynnsam för pollinerande insekter samtidigt som parken har fått en mer sammanhållen och estetisk gestaltning.

Förbättra bemötandet i myndighetsutövningen för att bidra till ett starkare företagsklimat.	SBN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
---	----------	-----------------	-------

Kommentar: Verksamheten arbetar med att förtydliga processen genom bland annat uppdatera mallar och publicera information på hemsidan. Verksamheten har också tagit fram rutiner för arbete i en digital process.

Arbeta för långsiktigt hållbar markanvändning.	TN	Årsrapport 2020	Pågår
--	----	-----------------	-------

Kommentar: Träffa avtal om markanvisning, markköp och upplåtelse av kommunal mark i enlighet med kommunens översiktsplan med fördjupningar, övriga strategier och program samt kommunens markanvisningspolicy. Initierat arbete med framtagande av en markstrategi. Färdigställande av uppdraget "Riktlinjer för hållbart byggande vid markanvisning" inför beslut 2021.

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Införa en underhållsnivå för beläggningar som säkrar anläggningarnas funktion och livslängd och skyddar de underliggande tekniska systemen.	TN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår

Kommentar: Beläggningsarbetet för 2020 har utförts med vägscanningen som utgångspunkt. En stor andel av vägnätet har kunnat åtgärdas i år och den andel som har undermålig standard har minskat med nästan 10 procent. Speciellt huvudvägnätets dåliga asfalt har prioriterat. Under 2021 ligger fokus mer mot lokalgator, vilket kräver mer arbetstid per kvadratmeter.

I kommundelarna:

Beläggningsarbete i Järna har gjorts på Vadsbrovägen, Mossvägen, Rönnavägen, Tvetavägen, Hagagatan, Pärilångsvägen och Turingevägen. Ett löpande dialogarbete pågår med entreprenören för bättre planering och samordning vid grävning i gator.

Beläggningarna i Hölö har generellt bra standard. Beläggningsarbete har gjorts på Ekbacksvägen, Låmbonäsvägen och del av Domaringssvägen. GC-vägnätet har utökats med Ekbacksvägen under 2020.

Beläggningsarbete i Vårdinge har gjorts på Skolvägen och Fjällvägen.

Beläggningsarbete i Enhörna har gjorts på Ekorstigen, Lillängsvägen och Bäverstigen.

Bygdeväg provas på Lillängsvägen samt Storängsvägen, om det slår väl ut kan det utökas då det är svårt att få plats med gång & cykelvägar i tätorten. Utbyggnaden av GC-vägar har kompletterats med en sträcka mellan Ekorstigen till Bäverstigen.

Fortsätta genomförandet av cykelplanen.	TN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
---	---------	-----------------	-------

Kommentar: Den regionala cykelvägen till Nykvarn färdigställdes i november. Den regionala cykelvägen till Salem har ännu inte kunnat byggas då bron på Salems sida behöver färdigställas först och är försenad. Följande övriga cykelvägar byggdes under 2020 i centralorten – Rosenlund, Minnesvägen, Birkavägen, Visirvägen, Gröndalsvägen och Målvaktsvägen. Flera sträckor av cykelväg har fått ny belysning under året.

Ett ramavtal har tagits fram för inköp av cykelboxar, som möjliggör säker cykelparkering på strategiska platser. Kommunen har tillsammans med Cykelfrämjandet arrangerat cykelkurser för vuxna nybörjare. Tre kursomgångar hölls under hösten.

Vintercyklisten 2019/2020 slutfördes med gott resultat och en ny omgång för vintern 2020/2021 startades.

I kommundelarna:

I Järna har GC-väg anlagts vid Vadsbrovägen, Hagagatan och Pärilängen. Mellan Morapark och Billsta pågår förarbete. Därutöver pågår utredningen kring möjlighet att anlägga GC-vägar utanför tätort. Enevägen, Pärilångsvägen och Kallforsvägen har bygdeväg målats under hösten. Om det slår väl ut kommer bygdevägsmålning att utökas på sträckor där det inte går att göra GC-väg. Planering av stationsområdet pågår. Majoriteten av de kvarstående objekten i cykelplanen i Järna behöver vänta in planerade exploateringar.

Utredning angående anläggande av GC-väg utanför tätort pågår. Objekt som är föreslagna i cykelplanen som ännu inte genomförts är avhängiga Trafikverket.

Färdigställa uppdraget för kommunalt stöd till statsbidragsberättigande enskilda vägar.	TN	Årsrapport 2020	Pågår
---	----	-----------------	-------

Kommentar: En utredning har tagits fram och överlämnades till tekniska nämnden den 5:e mars. Utredningen redogör för vilka juridiska möjligheter kommunen har att ge stöd till enskilda vägar, hur det kommunala stödet ser ut runt om i landet samt hur det statliga stödet är uppbyggt. Utredningen beskriver också vad ett eventuellt återinrättande av stöd till enskilda vägar skulle kunna kosta samt vad kommunen bör tänka på om stödet återinförs.

Mål & Budget för 2021–2023 avsättes 1,2 miljoner kronor för att möjliggöra ett stöd till enskilda vägar. Under verksamhetsåret kommer administrativa rutiner tas fram som möjliggör att stöd kan utbetalas.

Ta sin del i ansvaret för att säkerställa en tillräcklig utbyggnad av vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboenden.	ÄON	Årsrapport 2020	Genomfört
---	-----	-----------------	-----------

Kommentar: Strategisk plan avseende boende för äldre har antagits av äldreomsorgsnämnden. Boendeplanen syftar till en god planering så att det framtida behovet av boende för äldre säkerställs.

Bedriva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt och med gott bemötande.	MN	Årsrapport 2020	Pågår
---	----	-----------------	-------

Kommentar: Att utveckla tillsyn och tillsynsmetodik är ett ständigt pågående arbete. 2020 har varit ett annorlunda år där vi fått satsa på tillsynsmetodik för att minimera smittspridning. Framför allt genom användande av olika former av digitala verktyg.

Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att under 2020 utreda och presentera olika möjligheter till användning av de kulturbyggnader som står oanvända på Orionkullen.	KFN	Årsrapport 2020	Genomfört
---	-----	-----------------	-----------

Relaterade program och planer:

- Näringslivsstrategin 2016–2022
- Turistprogrammet 2016–2022
- Översiktsplanen 2013–2030
- Utbyggnadsstrategin 2019–2036

Ekologiskt hållbara kommunen Södertälje

6. Södertälje kommun minskar sina utsläpp och sin miljöbelastning och ger förutsättningar till medborgare och företag att kunna leva hållbart

Under 2020 har arbetet med att revidera miljö- och klimatprogrammet påbörjats. Andel miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar ligger i nivå med 2019 års resultat och uppnår inte riktvärdet. Utfallet påverkas av att fordon som behövs i verksamheten inte finns tillgängliga som miljöbilar, att leverantörer har varit stängda under pandemin samt att det är begränsade möjligheter att ladda elbilar. Andelen miljöbilar är högre för personbilar (52,9 procent) än för lätta lastbilar (0,6 procent)

Gällande andel förnybart drivmedel i kommunorganisationen finns viss osäkerhet kring utfallet. Under 2020 ändrades rapporteringssystemet från vissa av leverantörerna vilket innebar att en del inköp registrerades dubbelt. Underlaget har justerats för dubletter manuellt. Resultatet visar på en förbättring jämfört med föregående år, men riktvärdet uppnås ej. En översyn av drivmedel har påbörjats i kommunorganisationen med syfte att skapa långsiktighet vad gäller framtida strategier och val av bränsle. Södertälje medverkar sedan 2020 i det regionala projektet Fossilfritt 2030-transporter och resor i Stockholms län. Syftet med projektet är att stötta kommunen att öka tempot i omställning och utfasning av fossila drivmedel avseende kommunens transporter och resor. Under 2020 har kommunen deltagit på seminarier i projektets regi; bl.a. Miljö- och klimatkrav på arbetsmaskiner.

Utfallet avseende energieffektivisering i kommunens fastigheter och bostäder (procent per år) har försämrats jämfört med föregående år och det beror på att fastighetsbeståndet i Hovsjö halverats och många energieffektiva fastigheter ingick i försäljningen.

Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet har minskat något jämfört med 2019. Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter har minskat något jämfört med 2019. Tillgången till ekologiska produkter har varit påverkad av pandemin. Grossisten har inte tagit in lager i vissa fall, vilket medfört att köken tvingats beställa andra varor och producenter har inte kunnat levererat i vissa fall.

Inom energi- och klimatrådgivningen har bland annat digitala seminarier varit i fokus under året. Totalt fem stycken har genomförts där tre har haft fokus på solenergi, ett på ladd platser samt en föreläsning, i samarbete med Järna bibliotek, om att göra skillnad i klimatfrågan. Ca 306 barn och 29 lärare har fått klimat- och miljöundervisning i form av musikteaterföreställningar och en villaägarförening engagerade rådgivningen för en föreläsning om olika energi- och klimatåtgärder som t.ex. stöd för att installera solpaneler. Projektet Vintercyklist har genomförts, med syfte att engagera privatpersoner att även under vinterhalvåret välja cykeln som transportmedel.

Att mark och vatten förvaltas ekologiskt hållbart har stor effekt för målpuppfyllelsen på sikt. De två indikatorerna om det - andel skyddade mark- och vattenområden, andel av kommunens areal och Andel vattenförekomster med god status - visar en förbättring som troligen är bestående. Det goda utfall som syns nu är dock inte ett resultat av kommunens arbete utan beror på andra faktorer. Miljönämnden arbetar fortsatt med många insatser för att på sikt uppnå friska vatten och att natur och biologisk mångfald bevaras. Pandemin medförde att den planerade

tillsynen enligt miljöbalken inte kunde genomföras fullt ut, återstående tillsyn (96 procent genomfördes). Tillsynen flyttas fram till 2021 och förväntas kunna hämtas in.

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Kommunstyrelsen ska utveckla det strategiska miljö- och klimatarbetet i kommunen. Utgångspunkt är FN:s globala hållbarhetsmål, Sveriges nationella miljömål och kommunens planer och riktlinjer på området	KS	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: I samband med miljöbokslut, då uppföljning av kommunkoncernens miljö- och klimatmål sker, följs även de globala mål (som har koppling till kommunens ekologiska mål) samt de nationella miljömålen upp.</p> <p>Inom ramen för revidering av kommunkoncernens miljö- och klimatprogram har ett arbete för att se över strukturen för kommande strategi påbörjats. Ett klimatberäkningsarbete för att se över kommunkoncernens indirekta utsläpp har genomförts och redovisats för hållbarhetsutskottet. Som lyfts under KF-mål 2 har medborgardialog om klimatpåverkan genomförts med koppling till revideringen av miljö- och klimatprogrammet. Resultatet redovisades för Hållbarhetsutskottet i februari 2021.</p> <p>Dessa insatser kommer skapa förutsättningar för att få en bättre struktur för det strategiska miljö- och klimatarbetet, möjliggöra för en utveckling av kommunkoncernens miljö- och klimatmål samt tydliggöra kopplingar mellan målen på lokal, nationell och global nivå.</p> <p>Arbete med att ta fram en handlingsplan för att anpassa Södertälje kommun för ett förändrat klimat är påbörjat.</p> <p>Under hösten 2020 tackade Södertälje kommun ja till att medverka i Glokala Sverige, ett kommunikations- och utbildningsprojektet som ska stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i kommuner och regioner.</p>			
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett material som stöd till nämnder och bolag för att genomföra åtgärder som kan minska plastanvändningen. Uppdraget ska också följas upp för kommunkoncernen som helhet	KS	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: En plastguide för klimatsmart användning och inköp är framtagen. Materialet är baserat på underlag som tidigare tagits fram av Karlstad kommun tillsammans med det Uppsalabaserade projektet Klimateffektiv plastupphandling. Innehållet har, av miljöstrateg i samarbete med nyckelpersoner i kommunkoncernen, sedan anpassats efter Södertälje kommuns behov och lokala mål.</p>			
Fortsätta arbetet med att skapa attraktiva och välkomnande mötesplatser utomhus som innefattar ekosystemtjänster.	TN, KDN	Årsrapport 2020	Pågår
<p>Kommentar: Vid projektering av nya lekplatser och parker samt vid upprutning av befintliga platser integreras ekosystemtjänstperspektivet i planeringen. Konkret handlar det om rätt växtval som gynnar pollinatörer, materialval som är säkra, hållbara och estetiskt tilltalande, ökad tillgänglighet och trygghet genom belysning och anpassad utformning av stigar etc. samt att grönområdesskötseln kan utföras både effektivt och på ett sätt som bevarar och stärker ekosystemtjänster. Detta har exempelvis tillämpats vid renoveringarna av Centralparkens och Brunnsängs lekplatser, då lokaldagvattenhantering har integrerats och växter har valts med hänsyn till pollinatörer. I Lina hage och Ronna pågår förberedelser för odling på allmän platsmark. För mer attraktiva infarter har lökplanteringen som påbörjades 2019 även fortsatt under 2020. Lökblandningen som har valts består av inhemska sorter och med inriktningen att gynna pollinatörer.</p> <p>I Järna har Stinsträdgården utvecklats med belysning, tillgänglighetsanpassad stig, nya växter specifikt bra för pollinering, samt odlingslotter som upplåtits för en odlarförening. Hängmattor har satts upp på Järna torg. Fler bänkar och bord har satts upp kring Storgatan och Järna torg. Arbetet med planering och projektering av stationsområdet pågår.</p> <p>Vid Bergabadet i Mölnbo har parkering renoverats för att skapa mer utrymme för besökande.</p> <p>I Hölö-Mörkö, Enhörna och Vårdinge-Mölnbo kommer det att anläggas ängsytor. Lökar har planterats under hösten.</p>			
Utveckla kommunens arbete med vattenförekomster, med målet att de uppnår god ekologisk status.	MN	Årsrapport 2020	Pågår

Särskilda satsningar/fokusområden/ uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
---	----------	---------------	--------

Kommentar: Förstudie om att anlägga våtmark/gäddfabrik vid Öbacken-Bränninge, med LONA-bidrag, är genomfört. Förslaget som förstudien redovisar består av en våtmark, en gäddfabrik samt tvåstegsdike. Endast slutrapportering kvarstår.

Översiktlig kartering av våtmarker i landskapet, med LONA-bidrag, pågår.

I projektet karteras områden med potential att bli våtmarker i landskapet. Projektet löper på som planerat, frånsett att fysiska hearingar med markägare hittills har utslutits på grund av pandemin.

Inventera och naturvärdesklassa två grunda havsvikar, med LONA-bidrag är genomfört. Akvatisk inventering som ger kunskapsunderlag för att kunna inrätta akvatiska områdesskydd.

Ta fram åtgärdsprogram kopplat till vattenplanen pågår.

Arbete pågår med bl.a. Stavbofjärdens, Moraåns, Skillebyåns och Åbyåns avrinningsområden. För Mölnboåns och Trosaåns avrinningsområden är arbetet med program påbörjat men inväntar relevanta underlag som tas fram i andra projekt. Åtgärdsprogram för Tumbaåns avrinningsområde är framtaget.

Utveckla arbetet med att förbättra status i sjöar och vattendrag genom anläggningsinvesteringar, göra förstudier av tänkbara investeringar och verkställa investeringar inom ramen för 2020 års investeringsmedel är genomfört. Miljönämndens investeringsmedel för vattenplanen har under 2020 använts till investering för bättre försedimentering av fosfor och partiklar i tillrinnande dagvattendiken innan Wasa våtmark.

Kvalitetssäkring av nyanlagda små avlopp - Utveckla metoder för att kvalitetssäkra funktionen i små avloppsanläggningar. Samarbetsprojekt med flera kommuner, med LOVA-bidrag, pågår

Startmöte i projektet genomfördes under hösten 2020. Därefter har fyra stycken bioreningsverk fått tillsyn. Projektet löper plan enligt.

Arbeta med naturvård och skogsskötsel på ett sätt som gynnar biologisk mångfald samt rekreation och folkhälsa.	MN	Årsrapport 2020	Pågår
--	----	-----------------	-------

Kommentar:

- Guideprogram: De flesta guidningarna på våren fick ställas in på grund av pandemin. Ett kosläpp visades digitalt, vilket blev mycket uppskattat. Guideprogrammet för hösten lades ned helt och hållet.
- Kustleden: Arbetet har fortsatt och kommer pågå även under 2021.
- Utveckla friluftsliv och befintliga naturvärden vid Logsjön och Ragnhildsborg
 - Vid Logsjön: Miljökontoret har tagit fram en vision för området. Parkförvaltningen inom samhällsbyggnadskontoret har fått resurser för att börja rusta upp utifrån visionen. Miljökontoret ger stöd om hur arbetet bör prioriteras och utformas.
 - Vid Ragnhildsborg: Miljökontoret fortsätter att vårda Täljehus med tillhörande hagmark. Resten av området förvaltas av flera olika grenar av förvaltningen.
- Utredning om hur en eventuell utökning av Naturskolan skulle kunna utformas är rapporterad till miljönämnden.
- Arbetet med Farstanäs naturreservat har bland annat behövt invänta avtal om campingen, campingutredningen samt utredning om Farsta gård. Avtal om campingen slöts under våren 2020. Även åkermarken kommer att utredas inom ramen för odlingsstrategin.
- Miljönämnden har godkänt utredningen "Värdefull natur" som togs fram inom uppdraget att utreda ökat skydd av natur. Utredningen berör mark som kommunen äger och utgör underlag för kommunens arbete med fysisk planering, grönstrategi samt för prioritering och ytterligare skydd av viktiga områden för natur och friluftsliv.
- Utredning om en utökning av Öbacken-Bränninge naturreservat. Miljökontoret har översiktligt inventerat skogen mellan Pershagen och Öbacken-Bränninge. Bränningeån är inventerat sedan tidigare. Nu pågår avvägning mot andra intressen och förankring av reservatsförslagets avgränsning i förhållande till detaljplaneområde för Södra Pershagen.
- Vårda och utveckla ekmiljöer - frihugga värdefulla ekmiljöer på ett flertal ställen, med anslag från länsstyrelsen. Sju olika områden har öppnats upp. Nytt anslag har beviljats för fortsatt frihuggning av ekmiljöer under 2021.

God ekonomi och effektiv organisation

7. Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning

Indikatorer	Senaste värde 2019	Riktvärde 2020	Utfall 2020	Bedömning
Soliditet koncern, (%)	32,7	oförändrad	37,8	Bra
Resultat exkl. jämförelsestörande poster kommun, mnkr	51	Minska	219	Bra
Resultat efter skatt, koncern, mnkr	304	Minska	959	Bra
Nettokoncernskuld, tkr/inv	141	oförändrad	130	Ok
Rating (Standard & Poor's)	AA+	AA+	AA+	Bra
Nämndernas budgetföljsamhet (%)	-0,7	0	100,2	Bra

Målen för god ekonomisk hushållning har förbättrats inom de flesta områden. Resultat för kommunen samt för koncernen ligger högre än föregående år samt riktvärdet som i det här fallet återger budgeten för 2020.

Årets positiva resultat till en följd av kontrollerad nettokostnadsutveckling genom effektiviseringar, ökade statsbidrag med anledning av coronarelaterade kostnader har medfört att kommunens soliditet har förbättrats. Värdet för nettokoncernskuld har minskat och anses ligga inom ramen för riktvärdet oförändrad vilket ger bedömningen OK.

Även nämndernas budgetföljsamhet har förbättrats från en negativ avvikelse 2019 till en avvikelse motsvarande 0 procent för 2020. Sammantaget bedöms koncernen ha en god ekonomisk hushållning för året 2020.

Se även beskrivning under avsnitt 2.7 avseende god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Särskilda satsningar/uppdrag/åtgärder 2020	Ansvarig	Avrapporteras	Status
Kommunstyrelsen ska stärka och utveckla sin uppsiktsplikt och strategiska styrning av koncernen	KS	Årsrapport 2020	Pågående
Kommentar: Samlad rapportering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt sker vid bokslut, i enlighet med upprättade riktlinjer.			
Fortsätta arbetet med effektiv och rättssäker handläggning samt agera för att ytterligare stärka tillämpning och regelverk för att utestänga oseriösa aktörer.	SBN	Årsrapport 2020	Pågående
Kommentar: För att förstärka effektiv och rättssäker handläggning fortsätter arbetet med att utveckla och effektivisera det nya digitala arbetssättet med kortare svarstider och transparent ärendehantering.			

Relaterade program och planer:

- Framtagna riktlinjer för God Ekonomisk Hushållning
- Fullmäktiges program för mål och riktlinjer för privata utförare gällande 2020-2022
- Handlingsplan: "Stävande av fusk och bedrägeri"

Attraktiv arbetsgivare

8. Södertälje kommun kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens. Södertälje kommun ska vara en arbetsgivare som kännetecknas av jämställdhet och likvärdighet.

Indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2020	Utfall 2020	Bedömning
Medarbetarengagemang (HME)	77	78	78	Bra
Personalomsättning (%)	9,8	9	8,7	Bra
Andel heltidsarbetande (%)	86	88	87	OK
Sjukfrånvaro	6,4	6,2	8,6	Har brister

Under hösten genomfördes för nionde året i rad en webbenkät där kommunen mäter hållbart medarbetarengagemang, HME. Indexvärdet för HME har ökat ett steg på indexskalan sedan 2019. Svarsfrekvensen är fortsatt hög, 84 procent. Andelen av de svarande som upplevt att man på den egna arbetsplatsen aktivt jobbat med resultatet av föregående års resultat har ökat. Detta tyder på att medarbetare i hög grad är motiverade och har en tilltro till att det lönar sig att besvara enkäten i och med att chef och medarbetare tillsammans tar ansvar för att använda resultaten för dialog och åtgärder för förbättringar av den egna arbetsmiljön. Det faktum att indexvärdet för medarbetarengagemang har ökat under det år då pandemin präglade alla verksamheter, är i sig värt att notera. Ett antagande som ligger nära till hands att göra, är att kris förenar. När vi alla ställs inför en "yttre fiende", i det här fallet ett virus, så kan motivation och engagemang hos medarbetarna bli ännu starkare.

Personalomsättningen som för några år sen var oroväckande hög, framförallt i vissa yrkesgrupper, har totalt sett nått en nivå som är att betrakta som sund och naturlig för en stor organisation.

Andelen heltidsanställda i kommunen totalt fortsätter öka varje år. Även nedbrutet i verksamhetsområden går utvecklingen år samma håll dvs andelen heltidsanställda ökar även inom omsorgsverksamheterna, som är de verksamheter där traditionellt andelen deltidsanställda varit högt. Södertälje ligger väl till i jämförelse med övriga kommuner i landet och den positiva utvecklingen är resultatet av ett välplanerat och målmedvetet arbete sedan ett antal år tillbaka.

Sjukfrånvaron är enda indikatorn som under året utvecklats åt fel håll. Den självklara bakgrunden och orsaken till ökningen är pandemin. Bedömningen är att det sannolikt kommer ta ytterligare något år innan utvecklingen går att vända igen, när pandemin är över.

Relaterade program och planer:

- Kompetensförsörjningsplan 2018–2021
- Projektplan förbättrade arbetsvillkor inom äldreomsorgen 2018–2021
- Handlingsplan – heltid som norm (gäller till maj 2021)

”När vi alla ställs inför en 'yttre fiende', i det här fallet ett virus, så kan motivation och engagemang hos medarbetarna bli ännu starkare.”

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Södertälje kommun har sedan införandet år 2000, uppfyllt balanskravet. Det finns således inte något underskott att återställa. Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 259,5 mnkr (47 mnkr), vilket därmed lever upp till lagens krav. Jämfört med tidigare år är balanskravsresultatet betydligt bättre.

Kommunen förfogar sedan årsbokslutet 2018 över en resultatutjämningsreserv (RUR) på 151 mnkr som efter kommunfullmäktiges beslut kan nyttjas under lågkonjunktur. Resultatet efter balanskravsjusteringar uppgick till 3,6 procent av skatter och statsbidrag och ingen reservering till resultatutjämningsreserv anses behöver göras. Kommunfullmäktiges regelverk för reservering till resultatutjämningsreserv anger att reservering kan medges om resultatet efter justeringar överstiger 2 procent av skatter och statsbidrag. Föregående år 2018 beslutade fullmäktige om en reservering på 151 mnkr.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Nedan följer balanskravsutredningen i tabellform, med jämförelse två år tillbaka.

Balanskravstutredning, mnkr	2020	2019	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	266	69	235	429
- Samtliga realisationsvinster:	-6,5	-18	-10	-32
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	259,5	51	225	397
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			-151	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv				
Årets balanskravsresultat	259,5	51	74	397

Väsentliga personal- förhållanden

Arbetsgivarstrategiskt perspektiv – utmaningarna för kommunen som arbetsgivare

Utmaningarna generellt och över tid för Södertälje kommun, liksom för varje arbetsgivare, är att lyckas attrahera, rekrytera och behålla medarbetare med den kompetens som behövs för att klara verksamhetsutveckling och måluppfyllelse. Under 2020 har sjukfrånvaron ökat på grund av pågående pandemi, personalomsättningen har minskat, andelen heltidsarbetande har ökat, och medarbetarnas bedömning i årlig engagemangsmätning (HME) har stärkts i positiv riktning.

Sjuktalet ligger fortfarande på för höga nivåer för vissa specifika yrkesgrupper och verksamhetsområden, något som tydliggör nödvändiga arbetsgivarstrategiska prioriteringar under kommande år.

I störst fokus är kompetensförsörjningen. Såväl på lång som kort sikt är utmaningarna när det gäller kompetensförsörjningen det mest kritiska området för kommunen som arbetsgivare, om vi ska klara uppdraget gentemot Södertäljeborna. Inom vissa områden finns det generellt i landet till och med ett överskott av utbildade, men bristen i kommunerna uppstår när man väljer andra arbetsgivare och även andra branscher. Inom andra områden uppstår bristen långsiktigt när såväl unga som vuxna inte väljer utbildningsinriktning som leder till den kompetens som kommunerna söker. Lokalt i regionen är också marknad och konkurrens ytterst påtaglig för vissa yrkesgrupper, såväl konkurrensen med andra kommuner som för vissa grupper även med näringslivet. En ytterligare bidragande orsak till svårigheter att klara kompetensförsörjningen är bristande matchning mellan arbetssökande och kommunens behov av kompetens.

Sammantaget krävs ett målmedvetet och fokuserat arbete för att möta utmaningarna med tydliga strategier och prioriterade insatser för att klara kompetensförsörjningen. Vid sidan av marknadsföring och kommunikation för att utveckla arbetsgivarvarumärket i syfte att stärka rekryteringsmöjligheterna, krävs

ett betydande utvecklingsarbete kring arbetsvillkor, organisation, ledarskap och förutsättningar i arbetsmiljön.

Personalstruktur

Den 31 december 2020 har Södertälje kommun 6 201 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 991. Under året varierar antalet anställda, men sammantaget är personalvolymen något större än 2019. Av de månadsavlönade medarbetarna 2020 är 89,9 procent tillsvidareanställda, 2019 var det 89,5 procent.

Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2020 är 86,6 procent, 2019 var det 86,1 procent. Även i yrken inom vård och omsorg, där deltid är mer vanligt förekommande, ökar sysselsättningsgraden.

Fördelning kvinnor och män

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare har ökat från 80,0 procent för 2019, till 80,6 procent för 2020. Andelen kvinnor bland kommunens chefer har ökat från 2019, 71,8 procent till 73,9 procent för 2020.

Åldersstruktur

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under de senaste två åren. Andelen medarbetare i åldern 40–49 år samt 60 år och över har ökat, medan de i gruppen 29 och yngre fortsätter minska. Medelåldern bland medarbetarna har ökat från 44,9 år till 45,2 år.

Personalomsättning

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen fortsätter sjunka. Under 2020 sjunker personalomsättningen ytterligare och är nere på 8,7 procent, av dessa var andelen pensionsavgångar 1,6 procent, motsvarar 87 pensionsavgångar under 2020.

Utländsk bakgrund

Andelen medarbetare i kommunen med utländsk bakgrund har ökat från 48,3 procent 2019 till 50,0 procent 2020. I åldersgruppen 60–65 år är andelen med utländsk bakgrund betydligt lägre, 37,9 procent vilket är en ökning från förra året då andelen var 33,1 procent. I åldersgruppen 30–39 år är andelen 54,0 procent och i gruppen 20–29 år, 58,4 procent. Andelen chefer i kommunen med utländsk bakgrund har ökat från 24,8 procent mellan 2019 till 26,4 procent 2020. De flesta på resultatenhets- och gruppchefsnivå.

Timavlönade

Under 2020 utfördes arbetstimmar motsvarande 402 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en minskning med 117 årsarbetare jämfört med 2019. Inom äldreomsorgen erbjuds deltidsarbetande att fylla ut sin tid till heltid, vilket minskar nyttjandet av timavlönade. Under pandemin har äldreomsorgen ersatt timavlönade med allmänna visstidsanställningar för att hejda smittspridningen. Andelen heltidsarbetande ökar i hela kommunen.

73,9%

Så stor var andelen kvinnliga chefer i kommunen 2020.

Övertid

Den ordinarie personalen har under 2020 utfört cirka 63 311 timmar övertid. Det är en minskning med 15 718 timmar vilket motsvarar cirka 7–8 årsarbetare. En förklaring till att behovet av övertid minskat är att verksamheterna nyttjat deltidsarbetande till fler pass för att komma upp till heltid. Under 2020 har drygt 16 miljoner kronor betalats ut i ersättning för övertid och mertid, vilket är en minskning från året innan med knappt 3,5 miljoner kronor.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 3 609 mnkr, vilket är en ökning med cirka 1,8 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader även utgifter för bland annat rekrytering, kompetensutveckling och företagshälsa. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2020 cirka 45,6 procent.

Lönebildning

Lönekostnader	2020	2019	Förändring	Förändring %
Lönekostnader mnkr	2 422	2 407	15	0,6
varav sjuklönekostnader i mnkr	75	51	24	47,1

De totala lönekostnaderna uppgick till 2 422 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 0,6 procent i jämförelse med 2019. Ökningen är förhållandevis liten med tanke på att resultatet av 2020 års löneöversyn för tillsvidareanställda uppgick till 2,3 procent. Att lönekostnaderna har ökat mindre än vanligt beror på förändrade ekonomiska förutsättningar och förändrade behov.

Flera verksamheter har avvecklats under året på de olika kontoren. Pandemin har orsakat att en del verksamheter inte har kunnat bedrivas alls eller reducerats. Antalet medarbetare i kommunen totalt har ökat marginellt. Vikariekostnaderna har minskat för alla kontor under året på grund av pandemin förutom äldreomsorgen som har ökat sina lönekostnader. En del verksamheter har tvingats stänga med anledning av pandemin och faran för smittspridning. Personalen har omfördelats och färre visstidsanställningar har behövts som en följd av detta. Projekt har inte startats upp i samma utsträckning som vid ett normalår.

Medellönen 2019 var 32 450 kr jämfört med medellönen 2020 som var 33 182 kr. Bristen på olika kompetenser kan driva upp löneläget inom vissa yrkesgrupper. Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 30 400 kr och för män 32 400 kr.

I den utförda lönekartläggningen 2020 och tillhörande analys har det inte konstaterats några osakliga löneskillnader.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Kompetenser som tidigare år varit svårrekryterade som till exempel biståndshandläggare och socialsekreterare är nu lättare att rekrytera. De kompetenser som är svåra att rekrytera är sjuksköterskor, lärare grundskola, förskollärare, speciallärare och ingenjörer. Konkurrensen är hård inom dessa yrken. Det kommer även att bli brist på undersköterskor. Det är viktigt att kunna matcha de som står utanför arbetsmarknaden för att snabbare få rätt kompetens för en anställning.

Under perioden 2018–2021 har 150 miljoner kronor avsatts i en kompetensförsörjningsfond för att möjliggöra för anställda att lyfta sin kompetens och skapa nya karriärvägar. Detta är ett viktigt led i att vara en attraktiv arbetsgivare konstaterar kommunfullmäktige i beslut om mål och budget.

De insatser som finansieras med medel ur fonden ska bygga på de strategier som beskrivs i den kompetensförsörjningsplan som antagits av kommunstyrelsens personalutskott.

Hållbar arbetshälsa och arbetsmiljö

Sedan hösten 2015 har ett långsiktigt utvecklingsarbete för bättre arbetsmiljö och friskare medarbetare pågått, inledningsvis i projektform. Arbetet har varit framgångsrikt och bidragit till att sjukfrånvaron minskat från 8,2 procent år 2015 till 6,4 procent år 2019. Inriktningen är att fortsätta vidareutveckla och implementera aktiviteter och åtgärder som visat sig vara framgångsrika för att nå långsiktigt friska arbetsplatser med en hållbar arbetsmiljö.

Sjukfrånvaron i december är 8,6 procent. Detta beror på den pågående coronapandemin. Medarbetarna har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och stannat hemma för minsta symptom. Många medarbetare har kunnat arbeta hemifrån medan vård- och omsorgspersonal har varit tvungna att infinna sig på sina arbetsplatser.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika verksamheter, till exempel har vård- och omsorgsverksamhet högre sjukfrånvaro än gymnasieskola och administration. I kommunens olika verksamheter har förskola och äldreomsorg högst sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2020	2019	2018
Kön			
Kvinnor	9,1	6,9	6,8
Män	6,3	4,3	4,0
Ålder			
–29 år	8,0	5,4	5,7
30–49 år	7,5	5,5	5,7
50+ år	10,0	7,7	7,2
Totalt	8,6	6,4	6,3

Trenden sedan flera år med ökning av sjukfrånvaron vände under 2016. Sjukfrånvaron har fortsatt att sjunka även under 2018 men har under 2020 ökat.

Sjukfrånvaron har ökat i alla åldersgrupper på grund av pandemin. Att kvinnors sjukfrånvaro är högre kan bero på att de oftare är verksamma inom kontaktyrken där de har vårdrelationer eller inom skola och förskola.

Av den totala sjukfrånvaron på 8,6 procent är 27,2 procent långtidssjuka. Långtidssjuk definieras som sjuk mer än 59 dagar.

Andel sjukfrånvaro mer än 59 dagar, anges i procent	2020	2019	2018
Kön			
Kvinnor	27,9	36,6	35,9
Män	23,5	31,2	22,6
Totalt	27,2	35,8	34,2

Den totala sjukfrånvaron har ökat markant under året och uppgår vid årets slut till 8,6 procent med anledning av pandemin. Antalet långtidssjuka personer vid årets slut har minskat från 200 personer 2019 till 167 personer 2020.

Den totala kostnaden för sjuklön har ökat och uppgår under 2020 till ca 75 377 tkr vilket är en ökning sedan 2019. Ökningen beror på en högre medellön för kommunens medarbetare och att sjukfrånvaron ökat i samband med coronapandemin. Medarbetarna har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och stannat hemma vid minsta symptom, Arbetsgivaren står för sjuklönen från dag två till fjorton. Kostnadsökningen beror på löneökningar och en ökad korttidssjukfrånvaro i samband med pandemin. Den 1 januari 2019 infördes ett karensavdrag istället för karensdag. Det nya sättet att beräkna innebär i vissa fall en ökad kostnad för arbetsgivaren.

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har minskat till 1266 under 2020 jämfört med 1359 under 2019. De vanligaste rapporterade händelser är liksom tidigare år hot- eller våldssituationer, skador av annan person samt halk- eller fallolyckor.

Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes för nionde året en webbenkät med nio frågor där kommunen mätte Hållbart Medarbetarengagemang, HME. Indexvärdet för HME har ökat från 74 till 78 sedan 2018 och den totala svarsfrekvensen har minskat från 85 procent till 84 procent sedan förra mätningen.

Frågorna är indelade i tre delområden, motivation, styrning och ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Resultatet visar att totalindex för Södertälje kommun har ökat med en enhet sedan föregående år och fyra enheter sedan 2018.

78%

Så högt är Hållbart Medarbetarengagemang (HME)-index för kommunen.

Förväntad utveckling

Kommunens utveckling i siffror 2021–2023

Kommunen	2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Verksamhetens intäkter (mnkr)	1 141	1 179	1 198	1 213
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-7 057	-7 297	-7 408	-7 503
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	-5 916	-6 118	-6 210	-6 290
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	6 117	6 203	6 378	6 460
Finansnetto	65	54	54	54
Årets resultat	266	140	222	224
Investeringar (mnkr)	255	366	293	274
Långfristig skuld (mnkr)	5 810	6 277	6 194	6 098
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	22	21,5	18,4	19,1
Självfinansieringsgrad (%)	100	100	100	100
Resultat i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag %	3,6	1,6	2,8	2,8

Befolkningen i Södertälje kommun förväntas öka mellan 1,3–1,5 procent under de kommande åren. Detta medför ökade skatteintäkter men inte i paritet till kommunens ökade kostnader, där social- och äldreomsorg står som primär kostnadsdrivare. Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre, i bara i kommunen, utan i hela riket och denna demografiska förändring kommer att medföra att allt fler personer kommer att efterfråga äldreomsorgens insatser de närmaste åren. Befolkningsprognosen som sträcker sig till 2028 visar på en ökning på 18 procent avseende ålderskategorin 75–90+ år. SKR har dessutom skrivit ner skatteunderlagstillväxten för det närmsta året vilket har sin grund i en avmattad konjunktur. Detta kommer leda till ökade utmaningar för kommunen. Kompetensförsörjningen, såväl på kort sikt som långsiktigt, är den enskilt största utmaningen för kommunen som arbetsgivare. Bristen är eller riskerar att bli påtaglig inom ett antal yrkesgrupper och verksamhetsområden men av olika karaktär. Inom skola finns det en brist på legitimerade och behöriga lärare redan idag och prognosen är att den situationen kommer att kvarstå under många år framöver. Det blir därför särskilt viktigt att hålla i det arbetet vi har påbörjat för att det ska bli bra introduktion av nyanställda lärare och skolledare som till att ges möjlighet att utvecklas i sin yrkesprofession under sin anställning. Mer om framtid och förväntad utveckling finns under respektive nämnds verksamhetsberättelse för 2020.

Pensionsprognos enligt Skandia per 31/12 2020 (mnkr)

Pensionsprognos enligt Skandia per 31/12 2020 (mnkr)	2021	2022	2023	2024	2025
Förändring av pensionsavsättningar	28	61	48	58	85
Pensionsutbetalningar	93	93	96	98	100
Premier	127	130	133	136	140
Finansiell kostnad	9	11	16	23	26
Löneskatt	62	72	71	77	85
Summa kostnader	319	367	365	392	437

Resultat- räkning kommun/ koncernen

Resultaträkning, mnkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2020	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter a)	1	102,0	1 137,7	1 093,0	4 492,8	4 557,6
Verksamhetens kostnader b)	2	-6 021,8	-6 882,4	-6 797,6	-9 120,2	-9 279,3
Avskrivningar	3	-81,3	-171,2	-120,8	-804,3	-631,3
Verksamhetens nettokostnad	4	-6 001,1	-5 915,9	-5 825,4	-5 431,8	-5 353,0
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	5	<i>40,0</i>	<i>47,7</i>	<i>18,2</i>	<i>520,0</i>	<i>-16,0</i>
Skatteintäkter	6, 8	4 127,0	4 052,0	3 982,6	4 052,0	3 982,6
Generella statsbidrag och utjämning	7, 8	1 861,0	2 065,0	1 863,2	2 065,0	1 863,2
Verksamhetens resultat		-13,1	201,1	20,4	685,2	492,8
Finansiella intäkter	9	60,0	190,1	238,0	422,4	23,1
Finansiella kostnader	9	0,0	-125,0	-188,8	-148,6	-212,3
Därav jämförelsestörande poster	9	0,0	0,0	2,2	399,0	2,2
Resultat efter finansiella poster		46,9	266,2	69,6	959,0	303,6
Extraordinära poster						
Årets Resultat a)	10, 21	46,9	266,2	69,6	959,0	303,6

a) Korrigering resultat 2019, intäktsföring 4,7 mnkr investeringsbidrag ej offentliga.

b) Skatt ingår i verksamhetens kostnader

Balans- räkning kommun/ koncernen

Balansräkning, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	18,6	18,8	39,2	45,8
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	12, 13, 15	1 643,4	1 538,3	13 174,2	13 255,2
Maskiner och inventarier	14, 15	186,9	202,8	3 374,2	3 148,5
Leasingtillgångar		24,4	26,0	433,5	465,4
Bidrag till statlig infrastruktur	16	14,5	15,3	14,5	15,3
Finansiella anläggningstillgångar	17	11 081,6	11 630,0	148,3	169,3
S:a Anläggningstillgångar		12 969,4	13 431,3	17 183,9	17 099,6
Omsättningstillgångar					
Exploatering		85,1	218,1	85,1	218,1
Förråd		2,1	1,0	155,6	182,2
Fakturafordringar	18	36,4	47,6	333,7	243,5
Övriga fordringar	19	210,4	287,9	497,9	595,5
Kassa Bank	20	338,2	180,6	341,3	201,9
S:a Omsättningstillgångar		672,1	735,2	1 413,6	1 441,2
S:a Tillgångar		13 641,6	14 166,4	18 597,5	18 540,8
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Ingående eget kapital a)	21	4 426,0	4 356,4	6 063,7	5 760,1
Årets resultat a)		266,2	69,6	959,0	303,6
S:a Eget kapital		4 692,2	4 426,0	7 022,7	6 063,7
Avsättningar					
Pensioner b)	22	518,7	464,7	564,9	509,5
Löneskatt	22	125,8	112,7	137,0	112,8
Uppskjuten skatt		0,0	0,0	785,0	776,8
Övriga avsättningar	22	67,9	32,6	184,6	149,4

Balansräkning, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Skulder					
Långfristiga lån	23, 24	5 791,5	6 405,2	5 791,5	6 405,2
Långfristiga Leasingskulder		18,6	17,2	381,4	419,2
Övriga långfristiga skulder a)	25	22,6	30,7	343,3	344,9
Kortfristiga lån	26	1 555,0	1 735,0	1 555,0	1 735,0
Kortfristiga skulder	27	840,3	933,5	1 783,9	1 976,2
Kortfristig Leasingskuld		8,9	8,8	48,1	48,0
S:a Skulder		8 236,9	9 130,4	9 903,3	10 928,5
S:a eget kapital, avsättningar och skulder		13 641,6	14 166,4	18 597,5	18 540,8

Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Summa ställda panter	28	0,0	0,0	138,6	138,9
Summa borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser	28	864,3	811,1	864,3	813,6
Summa pensionsförbindelser	28	1 693,9	1 735,9	1 693,9	1 735,9
Soliditet (%) a)		34,4%	31,2%	37,8%	32,7%
Soliditet (%) inklusive pensionsförbindelser a)		22,0%	19,0%	28,7%	23,3%

- a) Korrigerig ingående eget kapital och resultat 2019 gjord pga. ändrade redovisningsprinciper för investeringsbidrag;
 Övriga långfristiga skulder innehåller offentliga investeringsbidrag
- b) Förtroendevaldas pensionsavsättningar ingår här

Kassaflödes- analys kommun/ koncernen

Kassaflödesanalys, mnkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2020	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Den löpande verksamheten						
Årets resultat a)		46,9	266,2	69,6	959,0	303,6
Avskrivningar	3	81,3	171,2	120,8	804,4	631,3
Nettoreavinst materiella anläggningstillgångar	29	0,0	-6,5	-15,5	-83,0	18,7
Nettoreavinst finansiella anläggningstillgångar	29	0,0	0,0	-2,2	-399,0	-2,2
Utrangeringar		0,0	0,0	1,1	0,3	0,5
Omklassificering ej offentliga investeringsbidrag		0,0	0,0	41,4	0,0	41,4
Upplösning statlig infrastruktur		0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Förändring avsättningar inkl löneskatt	22	74,5	102,5	50,2	123,0	99,9
Ej likviditetspåverkande poster		0,0	0,0	-11,9	0,0	-11,9
Kassaflöde från verksamheten		203,6	534,3	254,4	1 405,5	1 082,2
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital						
Ökning (-) minskning (+) av förråd/varulager/exploateringstillg inkl omklassificering IB 2019		0,0	132,0	-27,0	159,7	-48,3
Ökning (-) minskning (+) av rörelsefordringar		0,0	88,7	-34,2	7,3	68,0
Ökning (+) minskning (-) av rörelseskulder		0,0	-93,1	-17,7	-192,2	185,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		0,0	127,6	-78,9	-25,2	205,0

Kassaflödesanalys, mnkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget 2020	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Investeringar						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-371,4	-243,5	-286,2	-1170,5	-1 514,6
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar a)		0,0	-5,1	-4,7	-1,6	-4,7
Minskning investeringsbidrag justerat eget kapital a)			0,0	-41,4	0,0	-41,4
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		0,0	-7,9	-13,0	-8,0	-17,6
Leasing		0,0	-7,4	-8,9	-9,8	-8,8
Inköp av dotterbolag (Söe)		0,0	0,0	0,0	0,0	-33,6
Försäljningar						
Förändring långfristig fordran mm						
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 353,4	291,2	-485,8	-409,4	-1 581,2
Medelsbehov att finansiera		-1 149,8	953,0	-310,3	970,8	-294,0
Kassaflöde finansiering						
Upplåning/Amortering	31	1 149,8	-795,4	393,5	-831,5	354,4
Summa kassaflödefinansiering		1 149,8	-795,4	393,5	-831,5	354,4
Årets kassaflöde		0,0	157,6	83,2	139,4	60,4
Likvida medel vid årets början		180,6	180,6	97,4	201,9	141,5
Likvida medel vid årets slut		180,6	338,2	180,6	341,3	201,9
Förändring av likvida medel		0,0	157,6	83,2	139,4	60,4

a) Korrigering ingående eget kapital och resultat 2019 gjord pga ändrade redovisningsprinciper för investeringsbidrag

Drift- redovisning kommun/ koncernen

Ekonomisk analys för kommunkoncernen

Med kommunkoncernens resultat och ställning avses hela kommunkoncernen där Södertälje kommun tillsammans med tillhörande bolag inkluderas i en sammanställd redovisning med koncerninterna mellanhavanden eliminerade. Företag där kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent är inkluderade. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernens räkenskaper motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden. Kommunen anlitar också andra externa utförare, vilket beskrivs översiktligt i avsnittet om kommunkoncernens organisation.

Kommunkoncernen uppvisar 2020 ett resultat på 959 mnkr mot 299 mnkr föregående år. Södertälje kommun står för 266 mnkr och Södertälje kommuns Förvaltnings AB (SKFAB) som även kallas Telgekoncernen står för 687 mnkr. Söderenergi har ett negativt resultat på drygt 120 mnkr. Då kommunen äger Söderenergi till 42 procent så ingår ett underskott på knappt 45 mnkr för Söderenergi i kommunkoncernens resultat. Det sker dessutom justeringar på koncernnivå med 51 mnkr

Resultat	2020
Resultat Södertälje kommun	266
Resultat SKFAB (Telge)	687
Resultat Söderenergi (42%)	-45
Interna justeringar	51
Summa	959

Resultat

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 560 mnkr jämfört med 301 mnkr föregående år, en ökning med 259 mnkr. Det ökade resultatet exklusive jämförelsestörande poster beror framförallt på centrala poster. Kommunens förbättrade resultat beror till stor del på att skatteintäkter och generella statsbidrag ökat i högre utsträckning än nettokostnaderna.

Resultat, mnkr	2020	2019	2018	2017	2016
Totalt	959	304	677	805	1 071
Exkl. jämförelsestörande	560	301	462	776	584

Finansnetto

Kommunkoncernens finansnetto inklusive jämförelsestörande poster uppgick till 274 mnkr, vilket är en förbättring med 463 mnkr jämfört med föregående år, vilket framför allt beror på försäljning av finansiella tillgångar (Södertälje fastigheter Delom), minskade räntekostnader med 61 mnkr samtidigt som ränteswap ökade med 18 mnkr. Ränta på pensionskuld minskade med 19 mnkr. Exklusive finansiella jämförelsestörande poster förbättrade finansnettot med 56 mnkr.

Finansnetto, mnkr	2020	2019	2018	2017	2016
Totalt	274	-189	-61	-159	47
Exkl jämförelsestörande	-125	-191	-182	-179	-234

Soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 56,7 mnkr till 18 598 mnkr. Ett ökat resultat och lägre investeringstakt har gjort att låneskulden minskat. Soliditeten på koncernen exklusive pensionsåtaganden har ökat i flera år och ligger nu på 37,8 procent vilket är 5,1 procent högre än föregående år. Samma tendens gäller även inklusive pensionsåtaganden men där ligger soliditeten på 28,7 procent.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter inom kommunkoncernen har minskat med 1,4 procent mellan år 2019 och 2020. Samtidigt har verksamhetens kostnader också minskat med 1,7 procent. Både kommunen och Telge koncernens intäkter har ökat, samtidigt som kostnaderna på kommunen har ökat med 85 mnkr och minskat på koncernen med 159 mnkr. Söderenergi har minskat både på intäkt- och kostnads- sida men resultatet blev ändå negativt vilket beror på de milda vintermånaderna som var varmare än normalt med en lägre produktion som följd.

Ekonomisk analys för kommunen

Resultatet för kommunen blev 266 mnkr vilket är 197 mnkr bättre än föregående år. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster, som i år var 6,5 mnkr (realisationsvinster, exploateringsvinster), slutar på 259,5 mnkr att jämföras med bokslutet 2019 där motsvarande resultat var 51 mnkr, alltså en förbättring med 208,5mnkr. Skatteutvecklingen under 2020 var 4,6 procent jämfört med 2019 och 2,1 procent bättre än vad som budgeterats. Nettokostnadsutvecklingen slutade på 1,5 procent jämfört med 2019.

Nyckeltal	2020	2019	2018
Periodens resultat, mnkr	266	69	235
Nettokostnadsutveckling	1,5%	5,8%	6,1%
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande poster	1,4%	5,7%	5,9%
Skatteutveckling*	4,6%	2,9%	2,3%
Soliditet	34,4%	31,2 %	31,5%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	22%	18,7%	18,6%
Årets resultat exkl. jmf.störande poster/ skatteintäkter och generella statsbidrag, %	3,6%	0,8%	3,7%

* Omfattar även inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning och övriga statliga bidrag.

Resultatutredning

Kommunen har i samband med årsbokslutet 2018 för första gången avsatt medel till resultatutjämningsreserv på 151 mnkr. Vid årsbokslutet 2017 avsatte fullmäktige medel till en kompetensförsörjningsfond på 100 mnkr, varav 2 mnkr användes under 2018, då fullmäktige i samband med årsbokslutet 2018 avsattes ytterligare 50 mnkr. Av dessa medel har 13 mnkr använts under 2020. Därmed blir det ackumulerade resultatet 1 288 mnkr.

Resultatutredning, mnkr	2020	2019	2018	2017
Resultat enl. resultaträkning	266	69	235	429
<i>Balanskravsjusteringar:</i>				
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-6,5	-18	-10	-32
Orealiserade förluster i värdepapper/återföring				
Resultat efter balanskravsjusteringar	259,5	51	225	397
Reservering/användning resultatutjämningsreserv	0	0	-151	0
Balanskravsresultat	259,5	51	74	397
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>				
Sänkning av diskonteringsränta pensioner	-	-	-	-
Resultat efter synnerliga skäl	259,5	51	74	397
Avsättning/ianspråktagande av bostadsfond	0	9	13	2
Avsättning till/ianspråktagande av social fond (återföring)	0	0	17	5
Avsättning/ianspråktagande av kompetensförsörjningsfond	13	16	-48	-100
Kvarvarande kompetensmedel	119	132	148	
Avsättning/användning av medel till utsatta stadsdelar				
Ackumulerat balansresultat	1 653,5	1 288	1 216	1 160

Soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som visar hur stor andel av företagets totala tillgångar som finansierats med hjälp av eget kapital. En huvudregel är att ju större andel eget kapital som finansierar företaget, desto högre och bättre är soliditeten.

Kommunens soliditet har ökat med 3,2 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 34,4 procent. De största orsakerna till soliditetens ökning beror på årets resultat som var högre än budgeterat med 197 mnkr därav den ökade generella statsbidragen och skatteintäkterna är en del av förklaringen. Inkluderas kommunens samtliga pensionsåtaganden så har soliditeten i stället ökat sedan 2019 med 3,3 procentenheter till 22 procent.

Finansnetto

Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto för år 2020. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 65 mnkr, vilket ger en förbättring av finansnettot med 16 mnkr under året. Detta trots att de totala ränteintäkterna är lägre än 2019. Aktieutdelningar har varit 0,8 mnkr högre än föregående år, men ränteintäkterna från koncernbolagen har varit 41,3 mnkr lägre. Även övriga ränteintäkter och låneramsavgifter har varit lägre under 2020 än föregående år. Det förbättrade finansnettot beror alltså på att kostnaderna också är lägre detta år. De största förändringarna har skett för Ränta för den långfristiga upplåningen som har minskat med över 41 mnkr jämfört med 2019 och för Reallåneräntan som minskat med 20 mnkr. Allt detta torde bero på marknadsräntorna som rått under pandemiåret 2020.

Av kommunens samlade tillgångar är 11 mdkr, motsvarande 80 procent, placerade i bolagskoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har totalt minskat med 546 mnkr, där Telgekoncernen minskat med 560 mnkr medan Söderenergi AB har ökat med 14 mnkr.

Lånefordringarna uppgår till 9,6 miljarder kronor. Resterande del av kommunens tillgångar i bolagskoncernen avser innehav av aktier i Södertälje kommuns Förvaltnings AB

Kommunens låneskuld hos externa långgivare uppgår till 7,3 mdkr, en minskning med 727 mnkr under året. Förutom utlåningen till bolagskoncernen lånar kommunen ut 27 mnkr till idrottsföreningar. Kommunen har vid årsskiftet lånat ut 2,6 mdkr av egna medel, vilket är 337 mnkr mer än vid förra årsskiftet.

Foto: Pontus Orre

Nämndernas resultat och bolagens resultat

Nämndövergripande nivå

Kommunen har ett positivt resultat för året 2020, ett överskott på 266,2 mnkr före extraordinära poster mot det budgeterade resultatet på 46,9 mnkr. Den stora skillnaden ligger på hela 219 mnkr. Det beror delvis på att resultatet från de centrala posterna uppgår till 253,5 mnkr. Anledningen till det är att skatteintäkterna inklusive det generella statsbidraget har ökat med 271 mnkr samt att mark och exploateringsvinster har ökat. Exklusive centrala poster är Socialnämnden och Utbildningsnämnden de två nämnder som visar de största överskotten under året. Det beror delvis på erhållet statsbidrag som ökat i form av ersättning för merkostnader till följd av corona samt ersättning för sjuklönekostnader. Den rådande pandemin har sin inverkan på resultatet i kommunen, både positiv och negativ. De som fått statsbidrag och ersättningar för sjuklöner visar mestadels positivt resultat förutom äldreomsorg som ökade sina kostnader på grund av coronapandemin. Äldreomsorg är ett område där resultatet är kraftigt förbättrat, år 2020 var resultatet -38,9 mnkr jämfört med -84,6 mnkr år 2019. En förbättring med 45,7 mnkr. Kommunstyrelsen samt tekniska nämnden har fått de näst största negativa budgetavvikelserna för året 2020. Tekniska nämnden har fått minskade intäkter på grund av lägre parkeringsavgiftsintäkter samt lägre intäkter för markupplåtelser än budgeterat.

Nämnd, mnkr	Budget helår 2020	Kommunbidrag/förmedlingsbidrag 2020*	Verksamh. totala Intäkt 2020	Kostnad 2020	Resultat mot bidrag 2020	Resultat mot bidrag 2019
Järna kdn	0	156	38	-184	3,7	1,0
Hölö/Mörkö kdn	0	79	14	-89	1,4	-2,4
Vårdinge-Mölnbo kdn	0	36	6	-40	1,6	1,3
Enhörna kdn	0	58	14	-70	0,6	0,5
Arbetslivsnämnden**	0	0	0	0	0,0	8,5
Omsorgsnämnd	0	757	118	-868	7,6	-5,1
Socialnämnd	0	776	107	-853	30,2	2,5
Äldreomsorgsnämnd	0	731	212	-982	-38,9	-84,6
Överförmyndarnämnd	0	10	0	-10	-0,2	-0,3
Utbildningsnämnd	0	2 438	374	-2 792	20,0	-17,3
Kultur-och fritidsnämnd	0	251	21	-269	3,35	0,0

Nämnd, mnkr	Budget helår 2020	Kommunbidrag/förmedlingsbidrag 2020*	Verksamh. totala Intäkt 2020	Kostnad 2020	Resultat mot bidrag 2020	Resultat mot bidrag 2019
Stadsbyggnadsnämnd	0	8	67	-66	8,7	3,8
Miljönämnd	0	14	20	-33	0,3	0,9
Teknisk nämnd	0	133	183	-328	-12,5	-5,8
Kommunstyrelsen	0	336	55	-401	-10,4	5,5
Politisk ledning	0	78	0	-82,7	-3,2	0,9
Revision	0	3	0	-0,9	0,5	-2,3
Centrala poster	49	-5 864	6 085	-61	253,5	163,4
Internbanken	0	0	130	-129	0,5	-1,6
Summa	49	0	7 526	-7 260	266,2	69
Avgår:						
Skatteintäkter			6 117			
Finansiella poster			190	-125		
Interna poster						
Avskrivningar			0	-153		
Summa verksamhetens intäkter/kostnader			1 219	-6 982		

Järna kommunalnämnd

Järna kommunalnämnd redovisar ett överskott på 3,7 mnkr. Överskottet avser främst till de pedagogiska verksamheterna, vinterväghållningen och kulturverksamheten. De pedagogiska verksamheterna visar ett överskott på 3,1 mnkr. Under året har den pedagogiska verksamheten fått tillskott i budgeten med 2,8 mnkr i volymavstämningar och 0,8 mnkr i välfärdsmedel för förskoleklasser. De har även fått ökade intäkter på totalt 4,2 mnkr varav 2 mnkr i ökade statsbidrag, inklusive sjuklönekompensationen. Verksamhetsområde kultur redovisar ett överskott på 0,4 mnkr och omfattar biblioteket och den kulturverksamhet som bedrivs i Futurum. Den tekniska verksamhetens resultatet för året blev 0,5 mnkr. Anledningen bakom överskottet förklaras av vinterväghållningen och det milda vädret under årets vintermånader.

De största underskotten finns inom verksamheterna idrott och kost. Verksamhetsområdet idrott omfattar Ljungbackens ishall och Ljungbackens IP där resultatet är ett underskott på 0,5 mnkr. 0,1 mnkr tkr av underskottet beror på underkompenserad lokalvård då Ljungbackens IP har fått lokalvårdskostnader men inte har blivit kompenserad för det. Verksamheten var även tvungen att renovera en ismaskin för 0,4 mnkr.

Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd

Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnds resultat visar ett överskott på 1,4 mnkr. Överskottet härleds främst till de pedagogiska verksamheterna och vinterväghållningen. Resultatet för de pedagogiska verksamheterna visar ett överskott på 1 mnkr. Resultatet beror på tillskott med 0,4 mnkr i välfärdsmedel för förskoleklasser och ökade statsbidrag inklusive sjuklönekompensationen på totalt 0,8 mnkr. De största underskotten kommer ifrån grundskolan, parker/lekplats och naturmark samt gator och vägar. Tekniska verksamheten visar totalt en budget i balans. Totalt har nettokostnaden för den tekniska verksamheten ökat med 99 tkr (6 procent) jämfört med förra året och per sista december ligger nettokostnaden på 1657 tkr.

Vårdinge-Mölbo kommunaldelsnämnd

Vårdinge-Mölbo kommunaldelsnämnd hade för 2020 en budget på 34,9 mnkr. Årets resultat är ett överskott på 1,6 mnkr. Resultatet för de pedagogiska verksamheterna visar ett överskott på 1 mnkr, vilket beror på tillskott i välfärdsmedel samt ökade statsbidrag inklusive sjuklönekompensationen. Förskoleverksamhetens redovisar ett överskott på 776 tkr. Det beror på minskade personalkostnader med 4,7 procent och att intäkterna har ökat med 30,4 procent. De minskade personalkostnaderna är en anpassning utifrån minskat barnantal. De ökade intäkterna beror på ökad försäljning av platser till annan kommun jämfört med 2019 samt kompensationen för sjuklönekostnader under perioden april till oktober. Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott på 0,5 mnkr som beror på utbetald kompensationen av sjuklönekostnader med anledning av corona. Vidare har verksamheten erhållit mer intäkter från försäljning av platser och att lönekostnaderna blivit lägre än prognostiserat. Tekniska verksamheten visar ett underskott på 92 tkr och den totala nettokostnaden har ökat med 382 tkr (33 procent) jämfört med förra året. Ökningen beror framför allt på att kostnaderna för friluftsanläggningar har varit högre, men även verksamheterna för park samt gator och vägar har haft högre kostnader.

Enhörna kommunaldelsnämnd

Enhörna kommunaldelsnämnd hade för 2020 en budget på 56,5 mnkr och årets resultat visar ett överskott på 0,6 mnkr. Överskottet härleds främst till förskolan, nämndens egna verksamhet samt idrotten. Nämndens största underskott finns inom grundskolan, parker/lekplatser och naturmark.

Resultat för grundskolan visar ett underskott på 997 tkr. Personalkostnaden har ökat med 3,7 procent och förklaras av en för hög personalstyrka vid årets början. Pedagogiska verksamheten visar ett underskott på 0,1 mnkr samtidigt som nettokostnaden ökade med 1,6 mnkr. Statsbidraget på 0,7 mnkr för ökade sjuklönekostnader kopplat till corona har haft en positiv effekt på resultatet. De tekniska verksamheterna redovisar ett underskott på 0,1 mnkr. Underskottet beror på kostnader avseende upprustning av lekplats, en linbana har satts upp samt fler insatser vid Underåsbadet.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden redovisar ett överskott på 7,6 mnkr vilket delvis beror på erhållet statsbidrag med 9,8 mnkr för merkostnader till följd av corona samt ersättning för sjuklönekostnader. Inom nämnden varierar resultatet mellan verksamhetsområdena.

Den största avvikelserna finns inom personlig assistans (-8,2 mnkr) och återfinns både inom Verksamhet för personer med funktionsnedsättning VFF (-3,8 mnkr) och myndigheten (-4,3 mnkr). VFF:s underskott finns främst inom personlig assistans enligt SFB där beslutet fattas av Försäkringskassan och där myndigheten betalar för de första 20 timmarna av beslutet. Myndighetens underskott beror delvis på större kostnader för personlig assistans enligt LSS jämfört med budget, men även på effekten av budgetjusteringen till följd av förändrade volymer. Verksamheten får inte heller längre tillgodoräkna sig momsersättning om 6 procent för personlig assistans enligt Skatteverkets nya praxis och får därmed minskade intäkter om 1,2 mnkr för hela året.

Positiva avvikelser finns inom bostad med särskild service (4,3 mnkr) och ordinärt boende enligt SoL (5,6 mnkr). Överskottet beror delvis på erhållen sjuklönersättning från staten om 4,5 mnkr, samt att verksamheten har haft betydligt lägre kostnader för vikarier och övertid än tidigare samt ett överskott i ordinärt boende enligt SoL på grund av lägre kostnader än budgeterad, främst inom hemtjänst, personligt utformat stöd och korttidsvård.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget med 30,2 mnkr. Överskottet beror till stor del på temporära intäkter som nämnden fått för 2020. Det avser medel från Tillväxtverket för att motverka och minska segregation (8,9 mnkr) och den statligt

Foto: Mostphotos

beslutade ersättningen för sjuklönekostnader förbättrar resultatet med 5,5 mnkr.

Den största negativa avvikelser mot budget återfinns inom barn och ungdom som redovisar ett underskott med 8,3 mnkr och beror främst på högre kostnader för köp av externa placeringar för barn och ungdomar.

Flera av socialnämndens verksamhetsområden redovisar positiva avvikelser mot budget, så som Arbete och försörjning med överskott på 22,3 mnkr, Vuxenvård missbruk (5,1 mnkr) Vuxenvård socialpsykiatri (4,0 mnkr), Socialkontoret stab (7,7 mnkr). Det beror delvis på lägre utbetalt bistånd och minskade kostnader för köp av placeringar i extern regi inom missbruksvården.

Nettokostnaderna har minskat med fyra procent jämfört med föregående år. Utbetalt bistånd har fortsatt att minska och är 6,8 mnkr lägre än föregående år. Även personalkostnaderna är lägre. Nämndens feriepraktikverksamhet flyttades till utbildningsnämnden inför 2020. Antal OSA-medarbetare har varit färre under året och kostnader för lönebidragstagare har överförts till andra kommunala verksamheter. Det generella effektiviseringskravet i mål och budget

2020–2022 ställde krav på kostnadsminskningar och en omstrukturering av verksamhet genomfördes för att anpassa personalresurser och driftskostnader till budgetramen.

Äldreomsorgsnämnden

Äldreomsorgsnämnden redovisar ett underskott på -38,9 mnkr. I resultatet ligger merkostnader till följd av corona om 20,4 mnkr och som inte ersatts av statliga bidrag. Resultatet fördelar sig mellan insatser beviljade av myndigheten (volym) och utförarverksamheten i egen regi. Underskottet återfinns nästan i sin helhet till nämndens utförarverksamhet, 36,6 mnkr. Resultatet till följd av utfall av volym som avviker från budgeterade volym ger ett underskott om 2,3 mnkr. Äldreomsorgens resultat exklusive kostnadseffekterna av pandemin visar ett underskott på 18,5 mnkr.

Äldreomsorgens nettokostnadsutveckling från 2019 till 2020 visar minskade nettokostnader om 32,6 mnkr mellan åren. Detta trots att nämnden under 2020 redovisar en ökning av kostnader med 56,2 mnkr jämfört med föregående år. Av kostnadsökningen mellan åren beror 45,2 mnkr av ökade personalkostnader.

De minskade nettokostnaderna mellan 2019 och 2020 beror bland annat på att äldreomsorgen under året beviljats 65,9 mnkr i diverse statsbidrag. Av statsbidragen återförs 41,6 mnkr till förordningen (2020:193) som avser merkostnader till följd av corona. Statsbidragen har ersatt merparten av kostnaderna för årets visstidsanställningar och inköp av material och tjänster kopplat till corona. Dessutom har 13,2 mnkr enligt förordningen (2020:195) beviljats för att täcka merparten av sjuklönekostnaderna som uppstått under perioden april-december. Återstående statsbidrag om 11,1 mnkr har huvudsakligen finansierat redan befintlig verksamhet inom nämnden och har därav medfört en positiv effekt på resultatet.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden redovisar för 2020 ett underskott på 0,2 mnkr, vilket beror på implementeringskostnader för det nya verksamhetssystemet. Resultatet balanseras delvis upp genom ett överskott inom området för nämnden och ställföreträdare.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden visar ett överskott på 20 mnkr. Flera verksamheter redovisade överskott; förskoleverksamheten 23,8 mnkr, grundskoleverksamheten 5,1 mnkr, särskoleverksamheten 4,2 mnkr, övrig verksamhet 3,7 mnkr och administration 0,8 mnkr. Gymnasieverksamheten redovisade ett större underskott på 17,2 mnkr.

Överskotten på verksamheterna förklaras främst av ersättning för sjuklön från staten kopplad till covid-19 samt färre barn i verksamheten vilket har lett till lägre vikariekostnader. Verksamheterna har också på grund av smittorisken undvikit att ta in vikarier.

Underskottet inom gymnasieverksamheten har varit känt under några år och åtgärder vidtas för att vända de negativa resultaten.

Utbildningsnämnden har haft betalningsansvar för 4 715 barn i förskolan under året vilket var en minskning jämfört med föregående år. Andelen barn som går i friförskolor är 14 procent och är i samma nivå som tidigare år. Förskoleverksamheten redovisade ett överskott på 23,8 mnkr.

Antalet folkbokförda grundskoleelever var 10 511 elever under året och av dessa gick 3 064 elever i friskolor. Andelen elever som går i friskolor är 29 procent och i nivå med tidigare år. Grundskoleverksamhetens

resultat visar ett överskott på 5,1 mnkr.

Kommunen har betalningsansvar för 3 774 gymnasieelever. Andelen elever i kommunen har ökat, både i egna gymnasieskolor och i skolor utanför kommunen. Underskottet inom gymnasieverksamheten (-17,2 mnkr) har varit känt under några år och åtgärder vidtas för att vända de negativa resultaten.

Särskoleverksamheten har få elever, totalt 234 elever i grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Verksamhetens resultat var ett överskott på 4,2 mnkr. Övriga verksamheter (stödverksamheter) redovisar ett underskott på 1,7 mnkr vilket beror på högre livsmedelskostnader.

Under 2020 har Utbildningsnämnden erhållit 163,1 mnkr i statsbidrag (inklusive kompensation för sjuklönekostnader med anledning av corona). Statsbidragen har totalt ökat från 111,2 mnkr 2019 till 163,1 mnkr 2020. Nettokostnaden ökade med 44,6 mnkr, 2 procent, vilket är 78,1 mnkr lägre än ökningen 2019. Både intäkter och kostnader ökade.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden visar ett överskott på 3,3 mnkr. Den totala budgeten uppgick till 280 mnkr och avvikelse mot budget är 1 procent. Överskottet beror huvudsakligen på förbättrat resultat för anläggningar (1,9 mnkr) samt lägre personalkostnader på grund av reducerad verksamhet under hösten (1,4 mnkr).

Restriktionerna under pandemin har medfört att flera verksamheter inte har kunnat genomföras som vanligt och ett intäktsbortfall redovisas om 7,5 mnkr samtidigt som både personalkostnader och övriga driftkostnader understiger budget vid årets slut.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden visar ett överskott på 8,7 mnkr. Det förklaras av att planverksamheten haft högre intäkter än prognostiserat, vilket är 7,8 mnkr av överskottet.

Kultur- och fritidsnämndens resultat för år 2020 är ett överskott på 3,3 mnkr, med en avvikelse mot budget på 1 procent. Överskottet beror huvudsakligen på förbättrat resultat för anläggningar 1,9 mnkr, lägre personalkostnader på grund av reducerad verksamhet under hösten 1,4 mnkr, lägre semesterskuld 0,5 mnkr.

Nettokostnaden har minskat med 33 procent i jäm-

förelse med föregående år. De flesta enheterna har minskat i nettokostnader. Planenheten är den enhet som minskat mest både procentuellt (-197 procent) och beloppsmässigt (-8,8 mnkr). De enheter som ökat i nettokostnader är bygglov (+170 procent, eller 5,1 mnkr) samt Lantmäterimyndigheten (55 procent, 0,6 mnkr).

För 2020 var investeringsbudgeten för nämnden 2,6 mnkr. Per den sista december hade 1,7 mnkr förbrukats, motsvarande 67 procent i genomförandegrad.

Miljönämnden resultat för 2020 blev ett överskott på 0,3 mnkr, vilket motsvarar 2,1 procent av kommunbidraget och 0,9 procent av nämndens totala budget.

Miljönämnden

Miljönämnden visar ett överskott på 331 tkr, vilket motsvarar 2,1 procent av kommunbidraget och 0,9 procent av nämndens totala budget.

Överskottet beror framförallt på minskat utfall i arvoden till förtroendevalda. Nämndens nettokostnad 2020 har sammantaget ökat med 6,5 procent jämfört med 2019. Bruttokostnader ökade med 3 procent medan intäkterna ökade något mindre vilket gjorde att intäktsfinansieringen totalt sett minskade något, från 60 procent till 59 procent.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens resultat per 31 december 2020 blev ett underskott på 12,5 mnkr. Förklaringen för resultatet för 2020 beror bland annat på en nedskrivning av anläggningstillgången P-däcket om 18 mnkr dessutom med anledning av coronapandemin har nämnden haft lägre parkeringsavgiftsintäkter om 9,5 mnkr samt lägre intäkter för markupplåtelse om 1,3 mnkr än budgeterat. Emellertid vägs underskottet, med anledning av den milda vädret under hela 2020, upp av lägre kostnader för vinterväghållning.

Den totala nettokostnaden för nämndens verksamheter har ökat med 11 procent (12,8 mnkr) jämfört med föregående vilket har olika orsaker. Bland annat med anledning av nedskrivning av anläggningstillgången, lägre intäkter inom gata- och parkverksamheten men också på lägre kostnader både för vinterväghållningen men också för byggbonuspengen som upphörde efter 2019.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott på 11,4 mnkr varav kommunstyrelsens kontor svarar för ett underskott motsvarande 8,2 mnkr och politisk ledning ett underskott på 3,2 mnkr.

För verksamhetsområdet Ekonomi kommer det största underskottet ifrån uppsagda lokaler som redovisar ett underskott på 4,8 mnkr. 3,3 mnkr av underskottet kommer från kreditivränta och resterande underskott kommer från okompenserade lokal- och lokalvårdskostnader. De ansvar som bidrar med överskott förklaras till stor del av att många evenemang och kostnader inte har realiserats på grund av att coronapandemin har satt stopp. Men pandemin har även satt högre krav på IT-support och drift.

Nettokostnaden har ökat med 8,1 procent jämfört med 2019. En stor del av nettokostnadsökningen är relaterad till coronapandemin. Bland annat så har stadsdirektörens kansli haft ökade kostnader med 10 mnkr som var en del av stöd till föreningslivet i Södertälje.

Nettokostnaden har minskat med 0,2 procent jämfört med föregående år och härleds till minskade kostnader i samband med minskade antal ledamöter som deltar på sammanträden.

Politisk ledning och Revision

Politisk ledning och Revision redovisar ett underskott på -2,7 mnkr. Revisionen 3,2 mnkr budgeterat och nyttjade inte hela budgeten. Den politiska ledningen redovisade ett underskott på 3,2 mnkr och beror på nytillkomna tjänster i samband med nya majoritet och högre inkomstbasbelopp. Med anledning av corona har den politiska ledning haft lägre kostnader vilket minskat underskottet, framförallt genom lägre arvodeskostnader då antalet ledamöter har varit färre på grund av pandemin.

Nettokostnaden har minskat med 0,2 procent jämfört med föregående år och härleds till minskade kostnader i samband med färre antal ledamöter på sammanträden.

Foto: Pontus Orre

Centrala poster

Skatter och bidrag har ökat mellan åren 2019 och 2020 med 271 mnkr. Skatter står för 124 mnkr medan bidrag ökat 147 mnkr. Här finns ett generellt statsbidrag i samband med corona på 179 mnkr vilket innebär att övriga bidrag minskat med 32 mnkr jämfört med 2019. Förändring av skatteunderlaget för innevarande år samt tidigare år är den huvudsakliga orsaken.

Under året har även kommunen fått reviderade pensionsprognoser från Skandia vilket medförde ökade pensionskostnader på 39 mnkr jämfört med 2019.

För att täcka framtida kostnader för hantering av deponier har en avsättning gjorts med 40 mnkr. Under 2021 kommer behovet av ytterligare avsättningar att utredas.

Då det gäller vinster för mark, exploatering och infrastruktur, är resultatet marginellt oförändrat mellan åren 2019 och 2020.

Finansiella nettokostnaden för 2020 är på +59 mnkr att jämföra med +44 mnkr 2019, en ökning med 15 mnkr mellan åren. Detta drivs huvudsakligen av minskade kostnader för ränta på den långfristiga upplåningen..

Kommunens bolag - Telgekoncernen

Kommunens underkoncern, Södertälje kommuns Förvaltnings AB (SKF), även kallad Telge-koncernen redovisar ett resultat efter skatt på 688 mnkr år 2020. För 2019 var resultatet 229 mnkr, vilket innebär en förbättring med 459 mnkr. Koncernens verksamhetsresultat har minskat jämfört med föregående år till 465,1 mnkr (503,8 mnkr). Verksamhetsresultatet har haft en nedåtgående trend de senaste fem åren.

Den största negativa posten jämfört med föregående år är 32 mnkr lägre hyresintäkter i och med försäljningen av fastigheter i Hovsjö. Även det varma vädret har minskat intäkterna från fjärrvärme och el. Inriktningsbeslutet att stänga Luna har orsakat minskade hyresintäkter. Samt stängningen av Tom Tits har minskat entréintäkter och intäkter från restaurangverksamheten.

Den näst största påverkan på verksamhetsresultatet har Söderenergi som påverkat Telgekoncernens verksamhetsresultat med -31,1 mnkr jämfört med föregående år. Där varmt väder, låga elpriser och driftproblem är förklaringen.

Den tredje största negativa påverkan på verksamhetsresultatet är avskrivningarna som ökat med 27,3 mnkr. Ökade avskrivningar för Stockholmsberget och

Foto: Telge

investeringar i verksamhetslokaler har drivit avskrivningarna.

Den fjärde största negativa avvikelser beror på ökade skötselkostnader i fastighetsbolagen som ökat med 6,8 mnkr, vilket i sig beror på en organisatorisk förändring från 2019 till 2020 inom Telge Bostäder där reparatörer och fastighetsskötare slagits samman och därmed bokförs tillsammans nu.

På den positiva sidan finns minskade kostnader för personal med 10,9 mnkr där Telge Bostäders personalöversyn varit drivande för personalkostnadsminskningen.

Det varma vädret i kombination med försäljningen av fastigheter i Hovsjö har sänkt uppvärmningskostnaderna med 16,2 mnkr i bostadsbolagen.

Underhåll och reparationer har minskat med 31,5 mnkr, där försäljningen av fastigheter i Hovsjö är en del av förklaringen men även corona har minskat möjligheterna att komma in i lägenheter för att göra underhåll och reparationer.

Räntan på koncernens lån uppgick i snitt under året

till 1,21 % (1,65 %). Nettokoncernskuld gav kommun-koncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+; Outlook negative). 2019 sänktes dock betyget för "budgetary performance" från "strong" till "average". I år sänktes Outlook från stable till negative. En förvarning om en eventuell nedgradering av kreditbetyget. Den lägre räntenivån i kombination med en minskad skuld på 562 mnkr sänkte koncernens räntekostnader med 41,6 mnkr.

Koncernreserven ska täcka oförutsedda kostnader som stormar, extremt höga elpriser, översvämningar och kreditförluster. De oförutsedda kostnader vi sett under året är förknippade med corona.

Årets reavinster uppgår till 486,6 mnkr (-9,7 mnkr). Reavinsten har uppkommit i samband med försäljningen av hyreslägenheterna och radhusen i Hovsjö.

Telge Bostäder har under året erhållit en utdelning av Glasberga KB på 8,7 mnkr (7,5 mnkr). Utdelningen klingar av i takt med att de sista tomterna säljs av i Glasberga och i och med att man precis startat upp arbetet med detaljplan 4 (DP4) kan det tidigast börja generera intäkter om ca 4 till 6 år.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Årets nedskrivningar uppgår till -68,0 mnkr (18,1 mnkr). 63,0 mnkr av nedskrivningen avser Luna och är driven av inriktningsbeslutet att riva Luna vilket medför högre vakansgrad. Även det stora investeringsbehov en eventuell köpare skulle få i och med ett eventuellt förvärv minskar värdet på fastigheten. 10,0 mnkr avser nedskrivningar av Castor 5. 5,0 mnkr avser nedskrivningar av Fåret 5 till följd av att garaget vid Stockholmsberget har dimensionerats utifrån bedömningen att det skulle byggas fler hyreshus vid Stockholmsberget. Återläggningar av tidigare års nedskrivningar har gjorts med 10 mnkr i Turkosen 13 (Fornbacken).

Årets skattekostnad uppgår till 46,4 mnkr (90,9 mnkr). Av skattekostnaden betalar koncernen 14,1 mnkr (31,7 mnkr). Resterande 32,3 mnkr utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Telgekoncernens resultat per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2020. Om bolaget har haft reavinst eller nedskrivningar kommenteras även verksamhetsresultatet.

Telge AB

Telge AB redovisar ett resultat efter finansnetto på -38,9 mnkr (87,4 mnkr). Årets resultat inkluderar anteciperade utdelningar på sammanlagt 0,8 mnkr (121,5 mnkr) från dotterbolagen. Verksamhetsresultatet uppgår till -48,7 mnkr (-44,1 mnkr). Koncernenheten har ett resultat efter finansnetto på -46,4 mnkr (87,2 mnkr). Detta förklaras av att anteciperade utdelningar från dotterbolag minskat med 120,7 mnkr, personalkostnaderna ökat med 5,1 mnkr samt att inköp av externa tjänster ökat med 6,5 mnkr. Ökade kostnader för externa tjänster avser främst integrerat ledningssystem, bolagsgenomlysningar och strategiska IT-projekt. Bolaget har haft investeringsutgifter på 5,6 mnkr (0,3 mnkr). Affärsstöd har nått ett resultat efter finansnetto på 7,5 mnkr (0,2 mnkr), vilket främst förklaras av en hyresintäkt för parkeringen som inte var budgeterad, lägre lokalkostnader samt minskade inköp av externa konsulttjänster.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat efter finansnetto på 108,7 mnkr (62,9 mnkr). Årets resultat är påverkat av nedskrivningar av Castor 5 med 10,0 mnkr, samt Fåret 5 (parkeringsgaraget vid Stockholmsberget)

som skrevs ned med 5,0 mnkr till följd av att parkeringshuset dimensionerats utifrån bedömningen att det skulle byggas fler hyreshus vid Stockholmsberget. Återläggningar av tidigare års nedskrivningar har gjorts med 10 mnkr i Turkosen 13 (Fornbacken). Bolaget har erhållit en utdelning av Glasberga på 8,7 mnkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 142,4 mnkr (112,2 mnkr). Det förbättrade verksamhetsresultatet beror på ökade intäkter till följd av nyproduktionen av Antilopen 1 (Stockholmsberget) och Gammelgården 1 (Hölö) samt lägre vakanskostnader. Samt lägre personalkostnader till följd av de personalneddragningar som gjordes under året. Årets investeringar uppgår till 267,5 mnkr (418,0 mnkr). 128,9 mnkr har använts till underhåll i det befintliga beståndet. 17,8 mnkr användes till att påbörja produktionen av Gullpudran. Resterande användes för affärsinvesteringar i tvättstugor, tillträdesystem, ombyggnation av lokaler till lägenheter och till bostadsnära insamling.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat efter finansnetto på 497,8 mnkr (-0,7 mnkr). Årets resultat inkluderar en reavinst från försäljningen av 660 lägenheter och 126 radhus med 496,5 mnkr. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 2,0 mnkr (7,9 mnkr). Det lägre verksamhetsresultatet förklaras av den stora försäljningen i Hovsjö. Årets investeringar uppgår till 18,9 mnkr (53,3 mnkr). 18,0 mnkr har använts till underhållsinvesteringar utan lönsamhet i syfte att hålla fastigheterna uthyrbara. 1,8 mnkr har använts till affärsinvesteringar.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat efter finansnetto på -13,9 mnkr (31,6 mnkr). Årets resultat inkluderar en nedskrivning av Luna med -63,0 mnkr till följd av minskande hyresintäkter och ett ökat investeringsbehov. Samt en reavinst med 2,8 mnkr till följd av försäljningen av en tomt vid Västergårds utbildningscenter. Verksamhetsresultatet uppgår till 129,4 mnkr (97,4 mnkr). Det förbättrade verksamhetsresultatet beror främst på högre hyresintäkter, lägre personalkostnader och lägre kostnader för underhåll. Årets investeringar uppgår till 198,6 mnkr (358,5 mnkr). 74,9 mnkr avser ombyggnation av det projektet Braxen (f.d. Mariekällskolan). 18,8 mnkr avser köp av fastigheten Södra 1:32 (vid stationsplan). Resterande avser diverse mindre projekt.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 211,1 mnkr (209,6 mnkr). Förra årets resultat påverkas av en reavinst

med 0,1 mnkr. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 239,1 mnkr (242,2 mnkr). Det försämrade verksamhetsresultatet förklaras främst av ökade personalkostnader. På affärsområdesnivå är det i huvudsak el och fjärrvärmeaffärerna som tappar resultat, dels till följd av det varma vädret, men också till följd av oförändrade kundpriser. Investeringarna har ökat jämfört med föregående år, men är inte så höga som man budgeterat. Det är främst inom stadsnätet och elnätet som investeringarna ökar.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat efter finansnetto på 173,5 mnkr (211,1 mnkr). Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 196,8 mnkr (239,1 mnkr). Det försämrade verksamhetsresultatet förklaras främst av minskade intäkter med 20,9 mnkr, där det varma vädret under året hade en stor inverkan på fjärrvärmedistributionen, men även till en mindre del på eldistributionen. Även övriga kostnader ökar med 18,9 mnkr, vilket främst beror på att utgifter för det aktiva nätet inom stadsnät tagits som kostnader till skillnad mot tidigare år då man tagit det som investeringar. Årets investeringar uppgår till 324,8 mnkr (327,3 mnkr). Bland investeringar kan nämnas att 88,4 mnkr har investerats i det passiva stadsnätet gällande SN2020 samt 62,3 mnkr i vatten och avloppsnätet.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat efter finansnetto på 27,8 mnkr (14,2 mnkr). Den taxefinansierade verksamheten visar ett resultat på -1,2 mnkr (-3,0 mnkr) och den kommersiella visar ett resultat på 29,0 mnkr (17,2 mnkr). Det förbättrade resultatet på den kommersiella delen kommer från sluttäckningsaffären, där bolaget får betalt för de material som sedan använts till att täcka deponin. Årets investeringar uppgår till 29,9 mnkr (23,2 mnkr). 15,3 mnkr har använts till investeringar i sopbilar och entreprenadmaskiner. 5,1 mnkr har investerats i biokolanläggningen. 3,2 mnkr har investerats i sopkärl.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat efter finansnetto på 37,4 mnkr (36,9 mnkr). Året har kantats med en mängd negativa externa faktorer förutom corona. Ett lågt elpris i kombination med varmt väder har påverkat leveransvolymerna och en minskad marginal i fastprisaffären mot kunderna. Dessutom har lågprisaktörer drivit upp rabatterna i externa försäljningskanaler vilket medfört att bolaget valt att avstå från att vara med i denna olönsamma affär med ett nettotapp av

kunder till följd. Bolaget har vidtagit åtgärder på bland annat kostnadssidan som kompenserat för de negativa faktorerna och ändå levererat ett resultat som är bättre än föregående år. Årets investeringar uppgår till 0 mnkr (6,6 mnkr).

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat efter finansnetto på 3,3 mnkr (4,5 mnkr). Det försämrade resultatet beror på RoRo-verksamheten som helt dog ut i samband med att corona tog fart i mars. Även fast bulk (bränsle till Söderenergi) tappade till följd av det varma året. Till stor del kompenserades tappade intäkter av minskade kostnader vilket gör att resultatteffekten blev begränsad. Investeringarna uppgår till 34,1 mnkr (12,7 mnkr) och merparten avser den nya kranen i Sydhamnen.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat efter finansnetto på -13,1 mnkr (-5,6 mnkr). Verksamheten har tappat 35,0 mnkr i intäkter till följd av corona, beviljats 4,4 mnkr i coronarelaterade stödåtgärder samt genomfört kostnadsbesparingar på 16,5 mnkr. Skolverket har dessutom ändrat det statliga stödet vilket innebar 1,3 mnkr i lägre stöd. Besöksantalet minskade med ca 90 000 besökare till 79 770 besökare, vilket är en effekt av corona som inneburit att verksamheten varit stängd eller delvis stängd i 10 månader. Årets investeringar uppgick till 3,8 mnkr (5,5 mnkr) och avsåg i huvudsak investeringar för att göra Tom Tits attraktivare.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat efter finansnetto på 2,3 mnkr (11,1 mnkr). Den huvudsakliga förklaringen till det sämre resultatet är att ramavtalsintäkter från leverantörerna minskat med 6,8 mnkr till följd av minskat investeringsgenomförande i Telgekoncernen. Men även en ökad personalstyrka med närmare 4 personer ökade personalkostnaderna. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat efter finansnetto på 0,4 mnkr (-0,3 mnkr). Efterfrågan på bolagets tjänster har under corona minskat. Detta har medfört att färre personer anställts under året. Antal anställda minskade från 150 personer 2019 till 118 personer 2020. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Skuldutveckling

Telgekoncernen har medverkat till att Södertälje kommun har nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare under ett antal år. Årets minskning av koncernskulden uppgår till 562,0 mnkr. En stor förklaring till den minskade koncernskulden är försäljningarna av fastigheter i Hovsjö som inbringade 748,8 mnkr. Även den lägre investeringsnivån bidrog till att amorteringen kunde bli så stor.

2020	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Årets resultat	Tillgångar	Avkastning på eget kapital	Soliditet
Koncernen Södertälje Kommuns Förvaltnings AB	3 931,3	734,0	687,5	15 051,3	19,8%	26,9%

Varav:

Södertälje Kommuns förv. AB	0,0	-16,8	2,1	2 333,8	neg	43,2%
Koncernjusteringar	0,0	0,0	4,3	-3 293,4		
Delsumma Telge-gruppen	3 931,3	750,8	681,1	16 010,9	15,1%	33,3%

Varav:

Telge (i Södertälje) AB	127,0	-38,9	9,7	2 133,2	neg	61,1%
Telge Energi AB	838,0	37,4	0,5	434,8	108,0%	8,3%
Telge Nät AB	1 196,3	173,5	-0,2	4 060,7	11,8%	38,1%
Telge Återvinning AB	235,0	27,8	-1,5	249,2	105,0%	10,5%
Telge Bostäder AB	841,6	108,7	93,2	4 960,2	4,9%	45,6%
Telge Fastigheter-koncernen	855,6	-13,9	45,3	5 614,5	neg	9,1%
Södertälje Hamn AB	99,9	3,3	1,6	196,4	14,7%	11,5%
Tom Tits Experiment AB	37,2	-13,1	-0,1	37,8	neg	42,2%
Telge Hovsjö AB	187,4	497,8	380,2	711,6	151,6%	79,6%
Telge Inköp AB	35,5	2,3	1,4	12,9	86,9%	26,1%
Telge Hamn AB	2,2	-0,5	0,4	154,3	neg	0,3%
Telge Tillväxt (i Södertälje) AB	21,8	0,4	0,3	7,0	20,0%	33,7%
Koncernjusteringar	-546,1	-33,9	150,3	-2 561,8		

Investeringar

Kommunkoncernens investeringar

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 1 186 mnkr där Telgekoncernen står för 883,2 mnkr och kommunen för 255,1 mnkr. I kommunkoncernen ingår Söderenergi till 42 procent; här redovisas Södertälje kommuns andel av bolagets totala investeringar, som då motsvarar 47,9 mnkr.

De immateriella investeringarna uppgick till totalt 8 mnkr och avsåg kommunen.

Investeringar totalt i kommunkoncernen (mnkr)	2020
Kommunen	255,1
SKFAB-koncernen (Telge-koncernen)	883,2
42% av Söderenergi	47,9
Summa investeringar koncernen	1 186,2

Investeringar i kommunen

Kommunens investeringar per 31 december uppgick till 255 mnkr, vilket var 26 mnkr mer än föregående år, dock med en budget som var 7 mnkr högre. Utfallet innebär att genomförandegraden var 81 procent av 2020 års justerade investeringsbudget jämfört med 74 procent för 2019 och 70 procent för 2018.

Merparten av 2020 års Balansresultat investeringar i kommunen har avsett vägbyggnation, idrottsanläggningar, exploateringsvägar samt utbyggnad av gång- och cykelvägar.

Noterbart är att investeringsbudgeten för 2020 efter justeringar för tillkommande investeringsprojekt och projekt som flyttats framåt till kommande år var 314 mnkr, att jämföra med den budgetram som beslutades av kommunfullmäktige för 2020, vilken omfattade 347 mnkr. Utan hänsyn till de investeringsmedel som flyttats fram, var genomförandegraden för året 73 procent.

Huvuddelen av de investeringar som har flyttats till kommande år berör tekniska nämndens verksamhet, med 24 mnkr avseende KSKF-beslutade investeringar och 7 mnkr i kategorin nämnds beslutade investeringar.

I delårsbokslutet i augusti var prognosen för helårsutfallet 280 mnkr, vilket motsvarade en genomförandegrad på 73 procent av den då icke justerade investeringsramen för 2020. Detta innebär att det slutliga helårsutfallet motsvarar 91 procent av prognosen i augusti.

Det går inte att fastställa att den under året pågående covid19-pandemin haft några signifikanta återverkningar på investeringsnivåerna.

Fördelningen av det totala utfallet per nämnd ser ut som följer.

Investeringar i kommunen (tkr)	Budget total	Utfall total	Genomförande- grad i %
Järna kommunalnämnd	27 050	11 123	41
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	6 200	5 829	94
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	1 500	1 068	71
Enhörna kommunalnämnd	2 200	1 153	52
Omsorgsnämnden	2 250	737	33
Socialnämnden	4 450	807	18
Äldreomsorgsnämnden	3 870	2 205	57
Utbildningsnämnden	12 770	9 998	78
Kultur- och fritidsnämnden	14 300	11 385	80
Stadsbyggnadsnämnden	2 600	1 736	67
Miljönämnden	1 000	285	28
Tekniska nämnden	211 150	190 293	90
Kommunstyrelsen	25 019	18 546	74
Total	314 359	255 164	81

Foto: Pontus Orré

KS/KF- och nämnds investeringar

Fördelningen av utfallet mellan KS/KF-beslutade investeringar och nämnds investeringar per nämnd 2020.

Investeringar i kommunen (tkr)	KS/KF-budget	KS/KF utfall	Genomförande-grad i %	Nämnd budget	Nämnd utfall	Genomförande-grad i %
Järna kommun-delsnämnd	25 950	9 964	38	1 100	1 158	105
Hölö-Mörkö kommun-delsnämnd	6 200	5 829	94	0	0	0
Vårdinge-Mölnbo kom-mundelsnämnd	1 500	1 068	71	0	0	0
Enhörna kom-mundelsnämnd	2 200	1 153	52	0	0	0
Omsorgs-nämnden	1 000	0	0	1 250	737	59
Socialnämnden	2 750	593	22	1 700	910	54
Äldreomsorgs-nämnden	1 870	114	6	2 000	2 091	105
Utbildnings-nämnden	6 500	5 892	91	6 270	4 802	77
Kultur- och fritidsnämnden	9 300	8 089	87	5 000	3 296	66
Stadsbygg-nadsnämnden	2 000	1 666	83	600	70	12
Miljönämnden	1 000	285	28	0	0	0
Tekniska nämnden	155 500	145 639	94	55 650	44 655	80
Kommunstyrelsen	18 344	13 300	73	6 675	5 245	79
Total	234 114	193 590	83	80 245	62 965	78

KS/KF-investeringar

KF-investeringarna uppgick för helåret till 194 mnkr, vilket var 53 mnkr mer än 2019. Budgeten uppgick, efter justeringar, till 234 mnkr, vilket ger en genomförande-grad på 83 procent. tekniska nämnden står för 75 procent av den sammantagna budgeten. De största posterna i den tekniska verksamheten berör beläggnings-arbeten (52 mnkr), utveckling av östra stadskärnan (främst Kanalorget, 42 mnkr) samt satsningar på gång- och cykelvägar (21 mnkr). Bland övriga genomförda investeringar märks investeringar i kabeldragning för Wii i kommunens verksamhetslokaler (6 mnkr), fortsättningen av IT-avdelningens plattformprojekt (4,5 mnkr) samt inventarier (flera verksamheter).

Nämndbeslutade investeringar

De nämndbeslutade investeringarna uppgick till 63 mnkr, jämfört med budgeterade 80 mnkr, efter budgetjusteringar. Nämnds investeringar har huvudsakligen utgjorts av återanskaffning av inventarier, uppgradering av teknik inom IT, inköp av fordon och maskiner samt olika åtgärder inom gator, vägar och parker. Även reinvesteringar i kommunens broar ingår i denna kategori.

Verksamhetslokaler

Kommunens investeringar i verksamhetslokaler, som i sin helhet görs inom ramen för Telge Fastigheter, uppgick under 2020 till 144 mnkr. Det är en genomförandegrad på totalt 37 procent av en total investeringsbudget för lokaler på 393 mnkr efter budgetjusteringar. Det är marginellt lägre än årsprognosen i delår 2 då förväntad genomförandegrad var 39 procent. Sänkningen om 2 procent består i huvudsak av lägre utfall i omsorgsnämnden. Genomförandegraden av investeringar varierar kraftigt mellan nämnderna från Kultur- o fritidsnämnden med totalt knappt 5 procent av 97 mnkr till KSK med 102 procent för sin budgetpost på 68 mnkr för planerat underhåll av lokaler och anläggningar. Flera lokalprojekt i nämnderna har påverkats tidsmässigt på grund av ändrade förutsättningar gällande strukturplaner/detaljplaner och svårigheter hos Telge Fastigheter att tillsätta personella resurser. Flera av projekten har i samband med delårsbokslutet i augusti fått beslut att medel för ej utförda projekt överflyttas till kommande år. Det är totalt 18,4 mnkr som överflyttas från Järna kommunalnämnd (6,5 mnkr), Hölö-Mörkö kommunalnämnd (7 mnkr) och Kultur- o fritidsnämnden (4,9 mnkr). I tabellen redovisas budgetöverflyttningarna till höger om årets utfall. Budgetjusteringarna bidrar till att genomförandegraden i årsredovisningen, dvs investeringsutfall delat på investeringsbudget, blir högre då budgeten sänks 2020 och istället ökas 2021.

Den största avvikelserna för lokalinvesteringar återfinns på Kultur- o fritidsnämnden som avviker med 88 mnkr mot budget, varav merparten om 86 mnkr avser Fotbollshall Västergård och Bårsta fritidsgård. Fotbollshall Västergård har inte kunnat genomföras på grund av ändrade strukturplaneförutsättningar. Projektet är beroende av planeringsmässig samordning för hela Wasaområdet enligt beslut taget i stadsbyggnadsnämnden gällande ny strukturplan för Wasa/Geneta. Fritidsgård Bårsta har delvis kunnat genomföras. Bygglovsansökan och produktionsstartsbeslut inväntar att detaljplaneändring ska slutföras.

Utbildningsnämnden avviker med 106 mnkr mot budget och där står Östertälje/Igelsta förskola och Kvarteret Braxen för merparten med 80 mnkr av avvikelserna. Östertälje/Igelsta förskola blev försenat på grund av hantering av Parkslide som är en invasiv växt som kan förstöra husgrunder och betongplattor genom att växa igenom dem. Kvarteret Braxen har lägre utfall under 2020 än budgeterat trots att projektet löpt på och förväntar sig högre utfall under första delen av 2021. Projektet Kök och matsal (10 mnkr) är också senarelagat i väntan på att programarbetet för kök och matsalar ska bli klara.

Omsorgsnämnden avviker med 34 mnkr mot budget vilket motsvarar 87 procent. Främsta orsaken är gruppboendet i Ekeby-Ådala som har försenats och befinner sig i projekteringsfasen. Avsatta medel har därmed inte förbrukats i samma utsträckning som budgeterats per år. Boendet väntas färdigställas 2022 och Telge fastigheter beräknar då den totala investeringskostnaden till 53,7 mnkr. Avsatta medel för projektering av LSS gruppboende 2022 (3 mnkr) kommer inte heller förbrukas. Enligt senaste boendepåbjudningen, som antogs 2020, finns inget behov av ett nytt LSS gruppboende 2022.

Fördelningen av utfallet för lokalinvesteringar per nämnd såg ut som följer.

Lokal- investeringar 2020 (tkr)	Budget inkl. justering	Utfall	Genom- förande- grad i %	Budget överförd till 2021	Budget exkl. justering	Genom- förandegrad exkl. juste- ring i %
Järna kommun- delsnämnd	500	389	78	6 500	7 000	6
Hölö-Mörkö kommun- delsnämnd	1000	1 019	102	7 000	8 000	13
Vårdinge- Mölnbo kommun- delsnämnd	16 500	4 827	29		1 6500	29
Omsorgs- nämnden	39 500	5 014	13		39 500	13
Äldreoms- orgsnämnden	13 000	3 669	28		13 000	28
Utbildnings- nämnden	161 500	55 041	34		161 500	34
Kultur- och fritidsnämnden	92 600	4 569	5	4 900	97 500	5
Kommun- styrelsen	68 000	69 469	102		68 000	102
Totalt	392 600	143 997	37	18 400	411 000	35

Lokalförsörjningsprocessen

Det utvecklingsarbete som pågår inom ramen för framtagandet och implementationen av de kommunkoncerngemensamma investerings- och lokalförsörjningsprocesserna, syftar bland annat till att få ett jämnare utnyttjande av investeringsmedlen över året och över budgetperioden.

Under 2020 har ett projekt startats för att ta fram en effektivare lokalförsörjningsprocess. Under året har deltagare från olika delar av kommunkoncernen tagit fram och enats kring styrande principer och en strategi för lokalförsörjningsarbetet. Detta kommer att implementeras under 2021, där den nya processen sker i de tre planeringsmomenten lokalbehovsplan, lokalresursplan och lokalförsörjningsplan, där planeringsprocessen inför Mål och budget är kärnan.

I korthet innebär det att kommunstyrelsens kontor har huvudansvaret för lokalinvesteringsprojekt, respektive kontor ansvarar för behovsbeskrivningen och Telge Fastigheter ansvarar aktivt för utvecklingen av lösningarna, det vill säga lokalförsörjningen.

Utifrån ett ekonomiskt och miljömässigt resursperspektiv är strategin i planeringsarbetet att utgå från den fyrstegsprincip som utvecklats av Trafikverket, där de fyra stegen är Tänk om, Optimera, Bygg om och avslutningsvis Bygg nytt. Syftet är att förvalta befintliga lokalresurser och undersöka om lokalbehov kan lösas på annat sätt än nybyggnation.

Nya mötesforum med koppling till de olika planeringsfaserna möjliggör effektivare samarbete i hela lokalförsörjningsprocessen. Dessa forum samlar kompetens från

”Under 2020 har ett projekt startats för att ta fram en effektivare lokalförsörjningsprocess.”

respektive nämnd, samhällsbyggnadskontoret, kommunstyrelsens kontor och Telge Fastigheter. Fokus ligger på långsiktighet och kontinuitet från de långsiktiga till de kortsiktiga planerna så att behov av lokaler ska fångas upp tidigare. Detta möjliggör resurseffektiva och långsiktigt hållbara lösningar för kommunens lokalbehov.

Den kommunkoncernsgemensamma investeringsprocessen

Arbetet med implementeringen av den nya, kommunkoncernsgemensamma investeringsprocessen, som beslutades av kommunfullmäktige 2017, fortsätter. Under 2020 fastställde kommunfullmäktige en gemensam investeringspolicy, som beskriver de principer som styr investeringsverksamheten i den kommunala förvaltningen och bolagskoncernen.

Baserat på detta fortskrider arbetet med riktlinjer, med ett ökat fokus på strategisk planering av investeringarna samt ett ännu mer strukturerat arbetssätt. I detta arbete ingår också att ta fram manualer för de delmoment som ingår i processen, såsom förstudier, uppföljning, prognostisering och avvikelsehantering.

Foto: Pontus Orre

Exploaterings- verksamheten

Exploateringsresultat

För närvarande är antalet projekt i exploateringsbudgeten cirka 75 till antalet vilka kommit olika långt i genomförandeprocessen. I exploateringsbudget för år 2020 är ett belopp på cirka 40 mnkr redovisat som budgeterad netto. Med netto avses inte resultatavräknade projekt utan endast saldot av årets utgifter, inkomster, investeringar och investeringsbidrag.

Resultatavräkning sker i samband med tomt- och fastighetsförsäljningar tillsammans med de kostnader som är direkt hänförliga till anskaffningen för dessa. Det förekommer dock alltid tidsförskjutningar mellan de olika exploateringsprojekten. Budgeterad netto på cirka 40 mnkr kom att istället bli en netto för år 2020 på cirka 169 mnkr. För projektet Bränninge Norra uteblev den budgeterade inkomsten på 30 mnkr men kompensades med bland annat större intäkter på Igelsta Strand.

Det beräknade exploateringsresultatet som avser resultatavräknade projekt var budgeterat till en nettointäkt på 90 mnkr. Det slutliga exploateringsresultatet blev bara lite mer än hälften av budgeterat resultat, cirka 47 mnkr. Huvuddelen av resultatet är hänförligt till Igelsta och Almnäs.

Orsaken till budgetavvikelsen är bland annat på tidsförskjutningar i projekt och förändringar i den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning som har antagits efter det att budgeten för 2020 upprättades. Förändringen i lagstiftningen innebär att kommunen måste kostnadsföra planeringskostnader direkt istället för att periodisera dessa vid en markförsäljning, vilket var tidigare praxis. Under 2020 har planeringskostnader på cirka 26 mnkr från tidigare år för bland annat Almnäs kostnadsförts i år. Detta delvis förklarar avvikelsen från budgeten för Almnäs trots en tomtförsäljning av 12 hektar industrimark som genererade en inkomst på cirka 61 mnkr.

Även för projektet Igelsta strand har de nya reglerna påverkat utfallet. Prognosen i augusti var ett netto på 26 mnkr för 2020, men blev endast 20 mnkr på grund av rättelse av fördelning av kostnader från förra året från exploatören. Dessa 6 mnkr kommer att öka netto för 2021.

Övriga avvikelser kan härledas till tidsförskjutningar inom andra projekt.

De resultatredovisade exploateringsprojekten framgår av följande tabell.

Exploateringsverksamhet (tkr)	Årsbokslut 2020			Budget helår 2020	Budget- avvikelse
	Kostnad	Intäkt	Netto		
Igelsta Strand	-1 000	139 946	138 946	0	138 946
Igelsta Strand sanering	0	79 270	79 270	0	79 270
Igelsta	-198 001	0	-198 001	0	-198 001
Moraberg Norra	0	550	550	0	550
Almnäs	-25 676	60 977	35 301	0	35 301
Mindre ospecificerade tomtområden	-14 857	0	-14 857	0	-14 857
Övriga mindre resultatjusteringar	-56	0	-56	0	-56
Totaler resultat	-239 590	280 743	41 153	90 000	-48 847

Exploateringsinvesteringar och investeringsbidrag

För år 2020 hade 50 mnkr budgeterats för exploateringsinvesteringar, varav 20 mnkr för Almnäs. Investeringsvolymen räknat på helår blev betydligt lägre än budgetbeloppet, cirka 18 mnkr.

Övriga fastighetsförsäljningar mm

Övriga fastighetsförsäljningar är försäljningar av fastigheter som inte ingår i ett exploateringsprojekt. I exploateringsbudget för år 2020 hade det inte budgeterats för inkomster från övriga fastighetsförsäljningar. Under året har dock sju friköp av tomträtter gjorts. Genomförda försäljningar till och med årsskiftet har gett en realisationsvinst på cirka 6,1 mnkr.

Omkostnader för övriga försäljningar och markreserv

Till dessa kostnader hänförs i första hand erforderliga kostnader som syftar att möjliggöra fastighetsförsäljningar samt förvaltning av kommunens markreserv såsom fastighetsbildningskostnader, förädling och marknadsföring av försäljningsobjekt, speciella utredningsinsatser etc. Häri ingår även utgifter från mindre markregleringar. Under år 2020 har drygt 50 tkr bokförts som kostnader.

Sammanfattning av verksamheten

Exploateringsverksamhet (tkr)	Årsbokslut 2020			Budget helår 2020	Budget- avvikelse
	Kostnad	Intäkt	Netto		
Resultat exploateringsområden	-239 590	280 743	41 153	90 000	-48 847
<i>Övriga fastighetsförsäljningar</i>					
Fastighetsförsäljning, vinst	-102	6 210	6 108	0	6 108
Omkostnader vid fastighetsförsäljning	0,5	70	0,5	0	0,5
Totaler	-239 692	286 953	47 262	90 000	-42 739

Investeringar i bolagskoncernen

Investeringarna uppgick under till 883,2 mnkr (2019: 1 138,9 mnkr). Den lägre investeringstakten än föregående år är inte ett önskvärt scenario med tanke på målet att ha 20 000 nya bostäder till 2036. Expansionsplanerna framgår i koncernens budget som uppgår till 1 746,4 mnkr. Det finns flera faktorer som påverkat den lägre investeringstakten. En av de större faktorerna är att framförhållningen i planeringen av investeringarna är för kort. Investeringsramarna har satts utifrån ett önskat läge som inte alltid synkats med realistisk tid för projektering och genomförande, vilket gör att differenser uppstår mellan planerade investeringsramar och verkligt utfall. Även corona har minskat investeringar till följd av svårigheter att komma in i fastigheter.

Investeringar i bolagskoncernen (mnkr)	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse	Genomförandegrad
Telge AB moderbolag	5,0	5,6	0,6	112
Reserv oförutsedda investeringar	57,4	0,0	-57,4	0
Telge Bostäder	450,0	267,5	-182,5	59
Telge Hovsjö	38,4	18,9	-19,5	49
Telge Fastigheter, kommersiella	82,0	37,7	-44,3	46
Telge Fastigheter, verksamhetslokaler	398,0	160,9	-237,1	40
Telge Nät	590,5	324,8	-265,7	55
Telge Återvinning	43,8	29,9	-13,9	68
Telge Energi	0	0	0	0
Södertälje Hamn	77,3	34,1	-43,2	44
Telge Hamn				
Telge Inköp				
Tom Tits	4,0	3,8	-0,2	95
Totaler	1 746,4	883,2	-863,2	51

Noter

Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen regleras i Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunsektorns redovisning.

Amortering

Amortering på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån.

Anläggningstillgångar (förkortat AT)

Inventarier som ska redovisas som en anläggningstillgång ska ha ett värde av minst ett prisbasbelopp (47 300 exkl. moms år 2020) och en varaktighet av minst tre år. I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr.

Avskrivningar

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3–5 år (5–10 år i Telgebolagen), maskiner/inventarier 3–50 år, byggnader 3–50 år (10–100 år i Telgebolagen). Mark och gatukropp skrivs inte av.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från i idrifttagandet av anläggningen. Linjär avskrivning används.

Komponentavskrivningar har tillämpats på investeringar från och med 2013 för kommunen och 2014 för Telgebolagen. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förekommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

En schablonberäkning har gjorts för genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid för kommunen men inte för Telgekoncernen.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar bokförs löpande som intäkt.

Detaljplaneutgifter kostnadsförs.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

De finansiella leasingavtal kommunen har gäller leasing av fordon. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen

Pensioner

Pensionskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Det innebär att pension intjänad till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld i balansräkningen.

Den del av pensionen som de anställda själva får placera den s.k. individuella delen av pensionskulden, har bokförts som kortfristig skuld. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Södertälje kommun bytte 2019 pensionsleverantör från KPA till Skandia varför kommunen inte kunnat dela upp förändringen på delposter för 2019.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning har upprättats enligt RKR:s rekommendation R16. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den ekonomiska ställningen för kommunen och kommunens ägda bolag. Kommunen använder förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att endast ägda andelar av företagens räkenskaper konsolideras.

I enlighet med R16 medges att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 49,5 procent
- SYVAB AB 16,7 procent
- Telgehallen AB 10 procent
- Citlab fastigheter i Södertälje AB 100 procent
- Science Park 50 procent

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 1,1 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2,7 procent. Kommunkoncernens bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) decemberprognos använts i enlighet med RKRR2.

Övriga avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag från offentliga bidragsgivare tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod i kommunen. Investeringsbidrag som inte kommer från offentlig aktör (tex bidrag från exploitörer enligt exploateringsavtal) och gatukostnadsersättningar redovisas som intäkter när kommunens åtaganden enligt avtal är klart. Tidigare

redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet.

RKR2 Intäkter

Södertälje kommun periodiserar investeringsinkomster från offentliga bidragsgivare.

Investeringsbidragsskulden vid årsskiftet 2019/2020 gällande de privata aktörerna var 0 mnkr.

Det egna kapitalet öronmärks för VA-delens resultat.

Bidrag till statlig infrastruktur

Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mnkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Säkringsdokumentation

Enligt Rådets för kommunal redovisning rekommendation nummer. 21 "Redovisning av derivat och säkringsredovisning" ska kommuner i säkringsdokumentationen redogöra för syftet med säkringen, vilken risk som säkras, den säkrade posten samt de säkringsinstrument som används.

Södertäljekommun lånar pengar för att finansiera tillgångar som kommunen och dess bolag äger. För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Upplåningen sker ibland till fast ränta och ibland till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

Kommunfullmäktige har i policy fastställt den önskade räntebindningstiden för skulden. För att efterleva denna policy och för att hantera valutarisk vid upplåning i annan valuta än i svenska kronor använder kommunen ränte- och valutarderivat.

Säkrad risk

Kommunen använder derivat för att säkra två olika typer av risker: ränterisk och valutarisk.

Ränterisk

Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat.

Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Valutarisk

Definition: Risken att betalningar hänförliga till lån upptagna i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

Säkrad post

Ränterisk

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på 5 496 mnkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post.

Valutarisk

Framtida betalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till fyra olika lån på totalt 80 miljoner Euro.

Säkringsinstrument

Ränterisk

De säkringsinstrument som används är olika typer av räntederivat vars syfte är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Det vanligaste instrumentet är vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall säkringarna innehåller utställd optionalitet, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Valutarisk

Valutarisken säkras med valutaränteswapar så att alla kassaflöden omvandlas till svenska kronor.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

2020-12-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Ränterisk

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljperspektiv som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms och inte enskilda affärer. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljperspektivet. I samband med årsbok-

slutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Valutarisk

I samband med delårs och årsbokslutet görs en bedömning av säkringarnas effektivitet genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas och fixingdatum. De kritiska villkoren måste vara helt matchade för att säkringen ska anses vara effektiv.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har fyra derivat-affärer som ej klassificerats som säkringsinstrument. Marknadsvärdet på ett av derivaten är negativt per den 2020-12-31 och en derivatskuld har bokförts.

Foto: Pontus Orre

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mnr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Avgifter	255,3	258,0	1 188,5	1 799,7
Aktiverat arbete för egen räkning	0,0	0,0	46,3	41,5
Försäljningsmedel	73,0	86,8	73,0	86,8
Försäljning primär verksamhet	82,4	94,8	82,4	94,8
Hyror och arrenden	92,1	100,9	1 840,0	1 886,3
Driftbidrag	564,9	499,5	564,9	499,5
Övrigt*	70,0	53,0	697,7	149,0
Summa intäkter	1 137,7	1 093,0	4 492,8	4 557,6
* 2019 är justerat med 4,7 mnr, intäktsföring av investeringsbidrag enligt RKR r2.				

Not 2 Verksamhetens kostnader (mnr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Råvaror och handelsvaror	0,0	0,0	1 845,4	1 946,3
Personalkostnader	3 596,6	3 533,8	4 271,0	4 212,5
Lokaler, fastigheter o anläggningar	774,0	778,3	194,6	130,6
Datastöd, inventarier o maskiner	202,5	199,7	202,5	199,7
Övrigt material o tjänster	384,9	415,8	624,4	828,6
Köp av primär verksamhet	1 626,2	1 556,3	1 626,2	1 556,3
Bidrag, transfereringar	298,2	313,7	298,2	313,7
Skatt bolagsredovisning/Korrigerig Söderenergi			57,9	91,6
Summa verksamhetens kostnader inkl. skatt och minoritetsandel*	6 882,4	6 797,6	9 120,2	9 279,3
*Varav kostnader för räkenskapsrevision	0,4	0,3		

Not 3 Avskrivningar och nedskrivningar (mnr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Planenliga avskrivningar	130,0	108,7	660,1	612,8
Nedskrivningar	24,2	0,3	87,7	-30,2
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	8,1	4,0	14,9	10,6
Avskrivning Leasingavtal	8,9	7,8	41,7	38,1
S:a Av- o nedskrivningar	171,2	120,8	804,4	631,3

Not 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 5 916 mnr och har ökat med 1,6 % sedan 2019. Kommunkoncernens nettokostnad uppgår till 5 432 mnr inkl. skatt och har ökat med 1,5 %.

Not 5 Jämförelsestörande poster (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Reavinster (finansiella)*			399,0	
Reavinster (materiella)	6,5	15,5	79,8	-18,7
Flyktingar ankomna 2015 barn 2016	0,0	6,1	0,0	6,1
Exploateringsresultat	41,2	7,3	41,2	7,3
Avskrivning p-böter 2009-2018	0,0	-10,7	0,0	-10,7
S:a Jämförelsestörande poster	47,7	18,2	520,0	-16,0
<i>*Försäljning Södertälje fastigheter Delom</i>				

Not 6 Skatteintäkter (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Allmän kommunalskatt	4 146,4	4 022,0	4 146,4	4 022,0
Skatteavräkning föregående år	-23,7	2,3	-23,7	2,3
Skatteavräkning innevarande år	-70,7	-41,7	-70,7	-41,7
S:a skatteintäkter	4 052,0	3 982,6	4 052,0	3 982,6
Skatteintäkterna har ökat med 1,7 % sedan 2019				

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Inkomstutjämningsbidrag	1116,4	1104,4	1116,4	1104,4
Kommunal fastighetskatt	160,8	155,2	160,8	155,2
Tillfälligt statsbidrag för flyktingar	30,9	50,6	30,9	50,6
Strukturbidrag	0,0	0,0	0	0,0
Bidrag för LSS	192,9	209,6	192,9	209,6
Regleringsbidrag	101,2	68,2	101,2	68,2
Byggbonus, Boverket	0	0	0	0
Generella bidrag från staten	179,5	0,7	179,5	0,7
Kostnadsutjämning	283,2	274,5	283,2	274,5
S:a Generella statsbidrag och utjämning	2 064,9	1 863,2	2 064,9	1 863,2

Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,6 % sedan 2019.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Finansiella intäkter				
Utdelning	10,4	8,4	10,4	15,9
Försäljning finansiella tillgångar*	0	2,2	399,0	2,2
Ränta övriga bolag inom SKFAB	135,4	176,7	10,0	0,0
Räntor mm	0,4	1,3	3,0	5,0
Låneramsavgift	43,9	49,4	0,0	0,0
S:a finansiella intäkter	190,1	238,0	422,4	23,1
Finansiella kostnader				
Räntor	83,0	144,2	85,5	167,7
Oreal värdeförändr	0,2	1,1	0,2	1,1
Ränteswap inkl bolagen	46,0	28,3	67,0	28,3
Ränta pensionsskuld	-4,6	14,2	-4,6	14,2
Aktieägartillskott	0,0	0,3	0,0	0,3
Övrigt	0,5	0,7	0,5	0,7
S:a finansiella kostnader	125,0	188,8	148,6	212,3
S:a Finansiellt netto	65,1	49,2	273,8	-189,2

*Försäljning i dotterbolag av Södertälje fastigheter Delom

Not 10 Resultat utredning (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	266,1	64,9
<i>Balanskravsjusteringar:</i>		
reducering av samtliga realisationsvinster	-6,5	-17,7
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
realiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
återföring av realiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	259,6	47,2
Årets resultat enligt resultaträkningen	266,1	64,9
Balanskravsjusteringar:		
reducering av samtliga realisationsvinster	-6,5	-17,7
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0
realiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
återföring av realiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
<i>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</i>	<i>259,6</i>	<i>47,2</i>

Not 11 Immateriella tillgångar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Ingående bokfört värde	18,8	9,8	45,8	38,9
Årets inköp	7,9	13,0	8,0	17,6
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,3	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivning/nedskrivning	-8,1	-4,0	-14,9	-10,7
Utgående bokfört värde	18,6	18,8	39,2	45,8
<i>Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid</i>	2,3	4,7	2,6	4,3

Not 12 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Verksamhetsfastigheter	33,3	38,2	4 235,7	4 071,1
Fastigheter för affärsverksamhet	0,0	0,0	5 748,6	5 748,6
Publika fastigheter	1 288,2	1 280,3	1 288,2	1 280,3
Fastighet för annan verksamhet	24,3	25,8	24,3	25,8
Övriga fastigheter	0	0	0,0	690,2
Markreserv	72,0	72	72,0	72,0
Pågående nyanläggningar	225,6	122	1 805,4	1 367,2
S:a mark o byggnader	1 643,4	1 538,3	13 174,2	13 255,2

Not 13 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Ingående bokfört värde	1 538,3	1 367,7	13 255,2	12 422,3
Årets anskaffning	193,5	233,1	1 041,8	1 514,4
Omklassificering	0,0	0,0	-353,0	-299,6
Utrangering/Avyttring	0,0	-0,7	0,0	-33,9
Försäljning	-6,2	-15,8	-358,8	-15,8
Reavinst/reaförlust	6,1	15,5	90,6	15,5
Avskrivningar	-70,0	-61,5	-413,3	-377,1
Nedskrivning	-18,3	0,0	-88,3	29,4
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	1 643,4	1 538,3	13 174,2	13 255,2
<i>Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid (år) (exklusive pågående nyanläggningar)</i>	20	23	28	32

Not 14 Maskiner, Inventarier exkl leasing (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Ingående bokfört värde	202,8	197,2	3 148,5	3 049,1
Årets anskaffningar	50,0	53,6	128,7	55,9
Omklassificeringar/övr	0,0	0,0	353,0	299,6
Årets avskrivningar	-60,0	-47,3	-246,8	-251,7
Nedskrivningar	-5,9	-0,1	0,6	0,5
Årets försäljningar	-0,4	-0,1	-1,6	-0,1
Årets reavinst/förlust	0,4	0,1	-7,6	0,1
Utrangeringar	0,0	-0,6	-0,6	-4,9
Bokfört värde	186,9	202,8	3 374,2	3 148,5
Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid (år)	3	4	14	13

Not 15 Årets förändring av inventarier, fastigheter och anläggningar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Ingående bokfört värde	1 741,1	1 564,9	16 403,7	15 471,4
Årets anskaffningar	243,5	286,9	1 170,5	1 569,3
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	-6,6	-17,0	-246,8	-15,9
Reavinster	6,5	15,4	-358,2	15,6
Utrangering/Avyttring	0,0	0,0	89,0	-37,8
Nedskrivning	-24,2	0,0	-420,9	29,9
Avskrivningar	-130,0	-109,1	-88,9	-628,8
Bokfört värde	1 830,3	1 741,1	16 548,4	16 403,7

Not 16 Bidrag till statlig infrastruktur (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Trafikplats Almnäs E-20 Upplösning sker from 2013 i 25år.	15,3	16,2	15,3	16,2
Årets upplösning	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Utgående balans Trafikplats Almnäs	14,5	15,3	14,5	15,3

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Aktier, andelar, bostadsrätter				
S:e kommuns Förvaltn AB (antal 500 nom värde 100:-)	1 392,4	1 392,4	0	0
Citlab i Södertälje AB (antal 1 000 nom värde 50:-)	14,9	14,9	14,9	14,9
Glasberga Fastighets AB (antal 1 000 nom värde 100:-)	0,1	0,1	0,1	0,1
Sthlms regionens försäkring AB (antal 81 799 nom värde 100:-)	8,2	8,2	8,2	8,2
AB Vårlyjus (antal 2 555 nom värde 200:-)	0,5	0,5	0,5	0,5
Bostadsrätter	0,2	0,2	0,2	0,2
Andelar i Kommuninvest	82,6	82,6	82,6	82,6
S:a Aktier andelar bostadsrätter	1 498,90	1 498,90	106,5	106,5
Fordran Söderenergi AB	786,7	772,4	0	0
Långfristig fordran TelgeKonc	8 769,2	9 329,6	0	0
<i>Summa långfristiga fordringar Telge koncernen</i>	<i>9 555,9</i>	<i>10 102,0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Uppskjuten skattefordran SKFAB/Söe	0,0	0,0	17,3	24,7
Övrigt	26,8	29,1	41,8	62,9
S:a Långfristiga fordringar	9 582,7	10 131,1	41,8	62,9
S:a Finansiella anläggningstillgångar	11 081,6	11 630,0	148,3	169,3

Not 18 Fakturafordringar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Totalt fakturerat	509,6	528,7		
Fakturafordringar	36,4	47,6	333,7	243,5
Förfallna	12,0	12,8		

Nedskrivna kundfordringar i kommunen har belastat resultatet med 6 mnkr.

Not 19 Övriga fordringar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Stats och landstingsbidragsfordr.				
AMS	0,0	0,0	0,0	0,0
Särskilda statsbidrag	24,4	9,1	24,4	9,1
Periodiserade kommunalskatteinkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-bidrag fordringar	1,8	1,4	0,0	1,4
S:a Stats och regionbidragsfordr	26,2	10,5	24,4	10,5
<i>Övriga kortfristiga fordringar</i>				
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter *	131,1	239,5	410,9	496,5
Mervärdeskatt	48,6	37,9	0,0	37,9
Övriga kortfristiga fordringar	4,5	0,0	62,7	50,6
S:a Övriga kortfristiga fordringar	184,2	277,4	473,5	585,0
S:a Övriga fordringar	210,4	287,9	497,9	595,5

Not 20 Likvida medel	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Nordea (kreditlimit 600 mnkr)	337,9	180,4	341,0	180,4
Kassor	0,3	0,2	0,3	21,5
S:a Likvida medel	338,2	180,6	341,3	201,9

Not 21 Summa Eget kapital	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Ingående Eget kapital	4 426,0	4 314,6	6 063,7	5 718,4
Förändrad redovisningsprincip intäktsföring ej offentliga investeringsbidr*		41,8		41,8
Ingående eget kapital efter justering ny redovisningsprincip		4 356,4		5 760,2
<i>varav avsatt till RUR av 18-års resultat</i>	<i>151,0</i>	<i>151,0</i>	<i>151,0</i>	<i>151,0</i>
<i>varav kompetensförsörjningsfond</i>	<i>119,1</i>	<i>132,1</i>	<i>119,1</i>	<i>132,1</i>
Periodens resultat*	266,2	64,9	959,0	298,9
Justerat resultat intäktsföring investeringsbidrag 2019		4,7		4,7
Summa justerat resultat		69,6		303,6
S:a Eget kapital	4 692,2	4 426,0	7 022,7	6 063,7
varav:				
Anläggningsskapital	6 424,2	6 368,1	8 996,1	8 381,8
Rörelsekapital	-1 732,1	-1 942,1	-1 973,4	-2 318,0

*Justering 2019 av balansförda investeringsbidrag om 4,7 mnkr samt justeringar av IB 2019 för tidigare års investeringsbidrag med 41,8 mnkr. Totalt justerat 46,5 mnkr.

Not 22 Avsättningar (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Pensioner och löneskatt				
Aktualiseringsgrad för kommunen är 98 %				
Ingående Pensionsavsättning inkl. politiker	464,7	422,1	509,4	465,2
Pensionsutbetalningar	-14,2	0,0	0,0	0,0
Nyintjänad pension	53,6	0,0	0,0	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	12,6	14,2	12,6	14,2
Övrigt/förändring	2,0	28,4	42,9	30,1
S:a avsatta pensioner	518,7	464,7	564,9	509,5
Ingående löneskattskuld (kommunen)	112,7	102,4	112,8	102,4
Årets löneskattförändring (kommunen)	13,1	10,3	24,2	10,3
S:a avsatt löneskatt	125,8	112,7	137,0	112,7
S:a avsatta pensioner o löneskatt	644,5	577,4	701,9	622,2
Avsättningar skatt				
Ingående avsättning för skatt*	0,0	0,0	796,7	728,1
Årets förändring skatt	0,0	0,0	-11,7	48,7
S:a avsatt skatt	0	0	785,0	776,8
*Ingående avsättning skatt 2020 justerad i samband med fusion i Söderenergi AB. Avsättningen utgör 20,6 procent av obeskattade reserver. Återstoden redovisas i eget kapital.				
Ingående övriga avsättningar	32,6	35,4	149,4	152,9
Avfallshantering/deponi/ Destruktion vattenhaltig olja	-4,7	-2,8	-4,8	-3,5
Avfallshantering/deponi avsättning	40,0		40,0	
Efterbehandlingskostnader Telge återvinning	0,0	0,0	0	0
S:a utgående övriga avsättningar	67,9	32,6	184,6	149,4
Summa avsättningar	712,5	610,0	1 671,5	1 548,5

Not 23 Långfristiga lån (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Reverslån	718,7	721,9	718,7	721,9
Obligationslån	2 760,0	3 010,0	2 760,0	3 010,0
Obligationslån med real ränta	1 534,0	1 531,1	1 534,0	1 531,1
Överkurs obligationslån	51,3	63,5	51,3	63,5
Lån i utländsk valuta	727,5	1 078,7	727,5	1 078,7
S:a Långfristiga lån	5 791,5	6 405,2	5 791,5	6 405,2

Not 24 Marknadsvärde swappar	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Genomsnittlig ränta %	1,77	2,16	2,32	2,60
Genomsnittlig ränta exkl derivat %	1,14	1,80	1,45	1,98
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,6	3,0	3,0	3,0
<i>Kapitalförfall, andel av skuld</i>				
0-1 år	31%	30%	31%	30%
1-3 år	32%	25%	32%	25%
3-5 år	26%	26%	26%	26%
5-10 år	10%	13%	10%	13%
Över 10 år	1%	6%	1%	6%
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl derivat	3	4,2	3	4,1
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl derivat	1,4	1,6	1,4	1,5
Säkrad låneskuld	4 816	6 144,5	4 816	6 144,5
Marknadsvärde derivat, mnkr	-126,9	-1,5	-222,6	-105,9
Räntekostnader, mnkr inkl. derivat	129	172,5	178,5	219,9

Kommunen använder derivat för att hantera ränterisken. Användningen av derivat har till 2020 inneburit en ökad räntekostnad med 46 mnkr för kommunen och 67 mnkr för koncernen.

Not 25 Långfristiga skulder inklusive investeringsbidrag	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Förskottsbetalad fondering VA SKFAB	0	0	125,6	128,6
Periodiserad intäkt anslutningsavgifter SKFAB	0	0	189,6	180,3
Diverse långfristiga skulder inklusive investeringsbidrag*	22,6	30,7	28,1	36,0
S:a långfristiga skulder	22,6	30,7	343,3	344,9
* Ej offentliga investeringsbidrag har 2019 korrigerats mot resultat 4,7 mnkr och IB med 41,8 mnkr.				

Not 26 Kortfristiga lån (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mnkr)				
Kortfristiga lån	1 355,0	1 535,0	1 355,0	1 535,0
Amortering tom 1 år framåt	200,0	200,0	200,0	200,0
S:a Kortfristiga lån	1 555,0	1 735,0	1 555,0	1 735,0

Not 27 Kortfristiga skulder (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	175,0	199,7	588,3	683,1
Leverantörsfakturor	88,8	156,8	573,1	609,6
Preliminär skatt, arbetsgivaravgifter	187,1	171,3	0	0
<i>Skattekonto hos Skatteverket</i>	0,0	0,0	0	0
Skatteskuld staten	0,0	0,0	48,7	133,2
Retroaktiva löner	9,2	10,2	9,2	10,2
Semesterskuld (exkl. PO)	133,8	129,3	183,6	163,1
Ej kompenserad övertid (exkl. PO)	3,5	4,5	3,5	4,5
Upplupna pensioner	108,5	101,0	121,7	127,4
Upplupen löneskatt pensioner	26,3	24,5	55,7	42,9
Periodiserade räntekostnader	25,1	28,9	25,1	28,9
Statliga projektmedel	76,7	89,9	76,7	89,9
Periodiserad Flyktingschablon	5,1	16,9	5,1	16,9
Övrigt	1,2	0,5	93,2	66,5
S:a Kortfristiga skulder	840,3	933,5	1783,9	1976,2

Not 28 Ställda panter och ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0	0	0,1	0,3
Fastighetsinteckning Telge Fastigheter-koncern	0	0	138,6	138,6
Summa ställda panter	0,0	0,0	138,6	138,9
Borgensförbindelse och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	858,6	801,9	858,6	801,9
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem	0,1	0,1	0,1	0,1
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	5,6	5,8	5,6	5,8
Förvaltningsuppdrag	0,0	3,3	0,0	3,3
Borgen för EFO checkräkningskredit, SÖE	0,0	0,0	0,0	2,5
Summa borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser	864,3	811,1	864,3	813,6
Pensioner				
<i>Då kommunen bytt pensionsleverantör under 2019 har det inte gått att fördela ut på olika händelser.</i>				
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997 Ingående balans				
Ingående balans	1 376,9	1 403,0	1 376,9	1 403,0
Årets förändring/Pensionsutbetalningar	-32,5	-26,1	-32,5	-26,1
Ränte och basbeloppsuppräknig	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktualisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående beräknad avsättning	1 344,4	1 376,9	1 344,4	1 376,9
Ingående beräknad löneskatt	334,1	340,4	334,1	340,4
	-8,0	-6,3	-8,0	-6,3
Utgående beräknad löneskatt	326,1	334,1	326,1	334,1
Ansvarsförbindelse Södertörns brandförsvarsförbund (inkl. löneskatt)	23,4	24,9	23,4	24,9
Summa pensionsförbindelser	1 693,9	1 735,9	1 693,9	1 735,9
Leasingåtaganden				
<i>Maskiner och inventarier</i>				
Förfaller inom 1 år	12,1	10,4	158,4	60,9
Förfaller mellan 1-5 år	16,9	14,9	404,1	172,5
Förfaller senare	0	0	464,7	117,7
Summa leasingåtaganden	29,0	25,3	1 027,2	351,1
Hyrer				
Förfaller inom 1 år	722,1	727,5		
Förfaller mellan 1-5 år	2 475,0	2 675,3		
Förfaller senare	8 447,8	8 856,1		
Summa åtaganden hyror	11 644,9	12 258,9		

Not 29 Nettoavvinster/förluster (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Koncern 2020	Koncern 2019
Reavinst maskiner/inventarier	0,4	0,0	0,4	2,5
Reaförlust maskiner/inventarier	0,0	0,0	-8,0	-1,4
Reavinst fastigheter o övr.	6,1	15,5	90,6	16,7
Reaförlust fastigheter	0,0	0,0	0,0	-36,5
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0,0	2,2	399,0	2,2
Nettoavvinster	6,5	17,7	482,0	-16,5

Not 30 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl. följande: Finansiella AT 0 mnkr, Fastigheter 6,2 mnkr och maskiner/inventarier 0,4 mnkr. För kommunkoncernen: Finansiella AT 399 mnkr, Fastigheter och maskiner 360,4 mnkr.

Not 31 Upplåning (mnkr)	Kommun 2020	Kommun 2019	Kommun förändr.	Koncern 2020	Koncern 2019	Koncern förändr.
Kortfristig leasing	8,9	8,8	0,1	48	48	0,0
Kortfristiga lån	1 555,0	1 735,0	-180,0	1 555,0	1 735,0	-180,0
Långfristiga lån	5 791,5	6 405,2	-613,7	5 791,5	6 405,2	-613,7
Långfristig leaseingskuld	18,6	17,2	1,4	381,4	419,2	-37,8
Övriga långfristiga skulder exkl. investeringsbidrag	0,0	3,1	-3,1	3,1	3,1	0,0
S:a upplåning	7 374,0	8 169,3	-795,4	7 779,0	8 610,5	-831,5

Borgen Kommuninvest

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 501 230 mnkr och totala tillgångar till 525 483 mnkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 674 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 872 mnkr

Not 32 Större ekonomiska interna engagemang 2020 – kommunkoncernen										
	Försäljning		Långa lån netto		Borgen		Finan. intäkter		Utdelning	
	Köp	Sälj	Från	Till	Från	Till	Från	Till	Från	Till
Södertälje kommun	845		8 768		859		158			0
Telge AB		6		25		38		1		
AB Telge Bostäder		29		2 242		3		39		
Telge Fastigheter AB		736		4 144		0		70		
Södertälje Hamn AB		0		148		2		2		
Telge Hamn AB		0		151		0		3		
Tom Tits Experiment AB		11		13		0		0		
Telge Nät AB		15		1 500		0		24		
Telge Energi AB		4		-125		0		0		
Telge Återvinning AB		2		20		75		1		
KB Luna		23		606		0		11		
Telge Hovsjö AB		3		-294		0		1		
Telge Inköp AB		5		3		0		0		
Telge Brandalsund AB		0		0		0		0		
Telge Tillväxt AB		11		-2		0		0		
Telge Almnäs		0		0		0		0		
SKFAB		0		337		0		6		
Science Park		0		0		5		0		
Summa	845	845	8 768	8 768	859	123	158	158	0	0
Söderenergi (100%)						436				
Syab						300				
Summa	845	845	8 768	8 768	859	859	158	158	0	0

Verksamhets- berättelse

Kommun- ledning och över- förmyndarnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Fullmäktige fattar enligt kommunallagen beslut i frågor som: mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder, styrelser och beredningar, val av revisorer och revisorsersättare, grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda, årsredovisning och ansvarsfrihet samt folkomröstning.

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument som på kommunfullmäktiges uppdrag ska granska den verksamhet som bedrivs i kommunen. Revisorernas uppgift är att närmare granska att den kommunala verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att räkenskaperna är rättvisande och styrelsens och nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om. Kommunstyrelsens särskilda ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet syftar till att säkerställa att den kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med kommunens vision och strategiska mål som beslutats av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har även ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling samt för övergripande ekonomi- och personalfrågor. Som stöd i styrningen har kommunstyrelsen ett centralt kontor – kommunstyrelsens kontor.

Överförmyndarnämndens ansvar är att utöva tillsyn över ställföreträdarna, det vill säga gode män, förvaltare med mera.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal (mkr)	2020	2019	2018
Nettokostnader totalt	580	506	504
Politisk ledning, revision och överförmyndarnämnd	71	76	67
Kommunledning	295	260	244
Nämndövergripande förvaltning	214	170	193

Nettokostnaden har totalt ökat motsvarande 14,6 procent. Att nettokostnadsökningen blivit så pass stor beror till stor del på effekter av pandemin. Intäkterna har minskat samtidigt som kostnader för bland annat föreningsbidrag och andra insatser för externa aktörer har ökat. Införandet av nytt ekonomisystem har medfört att kostnad motsvarande en extra månads avskrivningar har belastat 2020 på grund av byte av redovisningsprincip. Även lokalkostnader har ökat på grund av hyresökningar samt att kostnader för verksamhetslokaler som tomställts under året har överförts till kommunledningen.

Väsentliga händelser under året

Under 2020 implementerades ett nytt ekonomi- och e-handelssystem. Båda systemen driftsattes i januari 2021. I samband med systembytet övergick även Södertälje kommun till Kommunbas 20, en ny kod och kontoplan.

Utbildning

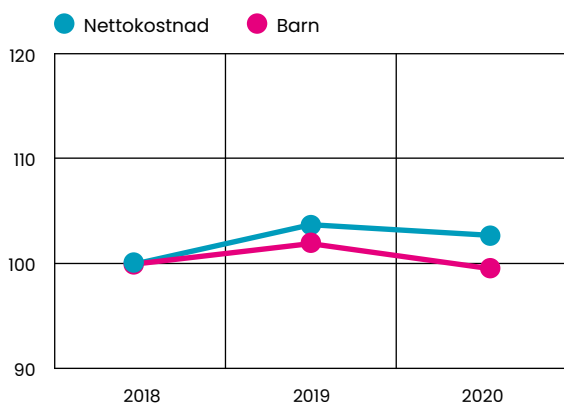
Verksamhetsbeskrivning

Utbildningsverksamheten i Södertälje omfattar förskola, grundskola och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Vuxenutbildningen erbjuder studier i svenska för invandrare (SFI), grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning. De övergripande målen för kommunens utbildningsverksamhet är att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Utbildningskontoret driver ett systematiskt kvalitetsarbete där ett antal resultat följs upp.

Verksamhetstal	2020	2019	2018
Nettokostnad (mnkr)	2 945	2 597	2 474
Boende barn/elever per 15 okt, SCB			
Förskola	5 229	5 274	5 231
Skolbarnomsorg (SBO)	4 554	4 768	4 588
Grundskola	12 184	12 109	11 914
Gymnasieskola	3 824	3 687	3 627
Grund, gy, vux- särskola	266	244	236
Genomsnitt inskrivna SFI	1 188	1 315	1 290
Servicegrad			
Förskola 1–5 år	86%	85%	88%
SBO 6–9 år	73%	78%	76%
SBO 10–12 år	23%	25%	24%

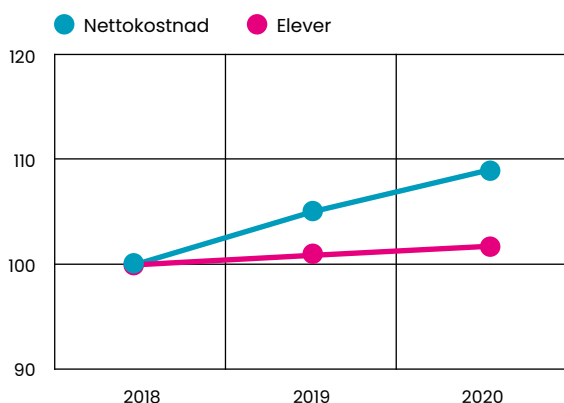
Ekonomisk analys

Antalet förskolebarn

Nettokostnaden och barnantalet ökade något mellan 2018 och 2019 medan de sjönk mellan 2019 och 2020. Den största anledningen till minskade nettokostnader är att vikariekostnaderna har minskat under året på grund av pandemin, samtidigt som förskolan fått statsbidrag för ökade sjuklönekostnader. Verksamheten har även haft färre barn än tidigare år utanför egen regi, och det har lett till en kostnadsminskning för köp av verksamhet. Hyreskostnaderna har dock ökat under året och det beror bland annat på en nyöppnad förskola.

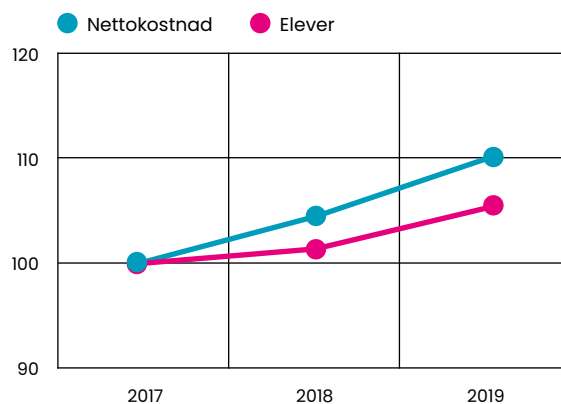
Ökat antal elever i grundskolan

Både nettokostnaden och elevantalet har ökat mellan 2018 och 2020, nettokostnaden har dock ökat mer i förhållande till elevantalet.

Personalkostnaderna står för större delen av förändringen av nettokostnader och beror delvis på ökat elevantal och fortsatt löneglidning vid nyanställning. Externa intäkter i form av statsbidrag är också förklaring till personalkostnadsutvecklingen. Kostnaderna för köp av verksamhet ökar och beror på ökat elevantal på fristående skolor samt årlig uppräknings av friskolebidraget. Ökningen av elever är högre i de fristående än i de kommunala skolorna.

Antalet gymnasieelever som väljer skola utanför egna kommunen fortsätter att öka

För 2018–2020 är antalet gymnasieelever fortsatt stabilt inom kommunen samtidigt som fler väljer friskolor och skola i en annan kommun. Den totala nettokostnaden är högre än elevutvecklingen. Det beror på en fortsatt ökning av kostnaden för köp av verksamhet, då allt fler elever från Södertälje kommun väljer att gå i skola utanför den egna kommunen.

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för vuxenutbildningen har ökat med 6,1 procent jämfört med 2019. Det är både lönekostnaderna och köpen av verksamhet som ökat jämfört med föregående år. Samtidigt har intäkterna ökat jämfört med 2019. Det är statsbidragen som står för de ökade intäkterna eftersom verksamheten under 2020 kunde söka statsbidrag för en större andel av platserna inom yrkesutbildningarna än under föregående år.

Väsentliga händelser under året

Under 2020 har arbetet inom utbildningsväsendet bedrivits i skuggan av pandemin. Verksamheten har tvingats till att snabbt ställa om och anpassa sin undervisning till bland annat distansundervisning, och skyddsutrustning i form av handsprit och annat har införskaffats.

En omfattande ombyggnad av Mariekällskolan har genomförts då lokalen framöver ska innehålla både förskola och grundskola. Förskolan öppnade i början av 2020 och ombyggnaden av grundskolan intensifieras då.

Utbildningskontoret har under året fortsatt det omfattande arbetet för att stärka attraktiviteten gent-

emot pedagoger och skollära. Insatsen kallas för Framsteg – strategier för en attraktiv skolkommun.

Verksamhetens måluppfyllelse

Fullmäktige har uttryckt att "resultaten i förskolan och skolan ska förbättras".

I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer. Urvalet baseras på utbildningsnämndens kommunövergripande plan för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan

I förskolan följer vi upp varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik samt Naturvetenskap och teknik.

Verksamhetens måluppfyllelse (%)	2020	2019	2018
Språkutveckling	90	89	88
Lek och samspel	93	93	92
Naturvetenskap och teknik	92	93	91
Matematik	91	90	90

Inom förskolan uppvisas en förbättring inom två av fyra kunskapsområden. Måluppfyllelsen inom språkutveckling har under året förbättrats tack vare ett fortsatt fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt men det finns en tendens att fokus mer hamnar på språkutveckling än på både språk- och kunskapsutveckling och framöver ska detta tydligare ske parallellt. En förbättrad kvalitet i undervisningen ska ge högre måluppfyllelse i samtliga prioriterade kunskapsområden varav språkutvecklingen ska vara central.

Grundskolan

Inom grundskolan följer vi upp resultaten utifrån det genomsnittliga meritvärdet och andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan i årskurs 9.

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor	2020	2019	2018
Alla	216	217	221
Flickor	226	230	237
Pojkar	205	207	206

I grundskolan är meritvärdet år 2020 lägre i jämförelse med tidigare år. Skillnaderna mellan flickor och pojkar minskar, vilket framför allt verkar bero på att flickornas resultat försämrats. Flickorna har dock fortfarande ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor, andel behöriga för högskoleförberedande program	2020	2019	2018
Alla	76	80	84
Flickor	77	82	88
Pojkar	74	78	80

Andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program är lägre år 2020 i jämförelse med tidigare år. Andelen flickor som är behöriga till

högskoleförberedande program är högre än andelen pojkar. Skillnaderna mellan flickor och pojkar har minskat något, vilket även här verkar bero på att flickornas resultat försämras i större utsträckning än pojkarnas.

Andel behöriga för yrkesprogram	2020	2019	2018
Alla	80	82	86
Flickor	82	83	90
Pojkar	78	80	82

Andelen behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram är lägre år 2020 i jämförelse med tidigare år. Andelen flickor som är behöriga till yrkesprogram är högre än andelen pojkar. Över tid har skillnaderna mellan flickor och pojkar minskat, men skillnaderna är större år 2020 i jämförelse med år 2019. Under 2020 bedrevs en utökad sommarlovskola, vilket framför allt gav resultat på behörigheten.

Gymnasieskolan

Gymnasieexamen	2020	2019
Högskoleförberedande program	58%	62%
Examen från yrkesprogram	65%	73%
Varav avgått med högskolebehörighet	34%	24%

Under året har andelen elever som klarat att få examen från högskoleförberedande program och yrkesprogram minskat. Den främsta orsaken till den minskade andelen med examen från högskoleförberedande program är att de inte klarar kraven i svenska. För yrkesprogrammen är orsaken främst att eleverna inte klarar godkänt i tillräckligt många ämnen för en examen.

Framtid och förväntad utveckling

Statsbidragens påverkan

En del av budgeten finansieras via statsbidrag som är riktade och då främst till grundskolan. Statsbidragen ökade ett flertal år för att sedan minska något och det finns inga indikationer att de kommer att öka under 2021. Det finns en osäkerhet gällande finansiering då statsbidragen är riktade och under begränsad tid. Generella och långvariga statsbidrag skulle påverka skolan positivt med att skapa bättre förutsättningar för långsiktiga satsningar.

Ändrad lagstiftning

Framför allt inom grundskolan kommer det och har nyligen införts en förändrad lagstiftning.

10-årig grundskola, krav på lärarlegitimation och behörighet för att kunna undervisa på Fritidshemmet samt krav på legitimation på grundsärskolan. Dessa lagförändringar kommer med stor sannolikhet kräva mer resurser.

Lokaler

En kapacitetsutredning görs inom lokaler för att identifiera lokalernas kapacitet och identifiera flaskhalsar. Utredningen görs för att utbildningskontoret bättre ska kunna effektivisera sitt lokalutbud.

Arbete och försörjning

Verksamhetsbeskrivning

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och påverkas därför i hög grad av yttre faktorer i samhället, såsom läget på arbetsmarknaden och villkoren för övriga socialförsäkringssystem. Södertäljebor som inte kan försörja sig och sin familj kan ansöka om ekonomiskt bistånd från kommunen. Det är ett tillfälligt stöd för personer som har ekonomiska problem som inte går att lösa på något annat sätt. Ekonomiskt bistånd kallas också för försörjningsstöd.

Samtidigt som personen tar emot ekonomiskt stöd får personen stöd och motivation till att förändra sin ekonomiska situation och bli självförsörjande. Inom den kommunala arbetsmarknadsenheten är det första uppdraget att kartlägga, stötta och motivera medborgare som tar emot försörjningsstöd till egen försörjning. Arbetsmarknadsenhetens andra uppdrag är att erbjuda en lågintensiv insats på en aktivitetsarena för dem som står än längre från arbetsmarknaden och som redan provat de flesta insatser.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal (mnkr)	2020	2019	2018
Nettokostnad	213	198*	208
Ekonomiskt bistånd	217	205*	237
Arbetsmarknad	38	48	54
Flyktingmottagning	-42	-55	-83
Ekonomiskt bistånd			
Antal invånare som fått bistånd	3 320	3 620	4 145
Andel av befolkning som någon gång under året uppburit försörjningsstöd	3,3%	3,7%	4,3%
Arbetsmarknad			
Arbetslöshet 18-64 år i Södertälje, andel av befolkning	9,4%	8,7%	10,0%

*) Kostnader för ekonomiskt bistånd är felaktigt bokförda på individ- och familjeomsorg under 2019 – nettokostnaden för ekonomiskt bistånd ska vara 226 mnkr och nettokostnad totalt 219 mnkr.

Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd har fortsatt att minska och är sex procent färre än 2019. Även antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd minskade med tio procent jämfört med föregående år. Kommunens kostnad för att bedriva verksamhet, det vill säga nettokostnaderna, har minskat med tre procent. Det beror delvis på att ansvaret för kommunens feriepraktikverksamhet har flyttats till utbildningskontoret, vilket ger lägre personalkostnader. Även utbetalt bistånd har minskat ytterligare. Resultatet för året är en positiv avvikelse mot budget med 22,3 mnkr. Överskottet beror främst på lägre utbetalt bistånd och att kommunen fått statsbidrag för att minska och motverka segregation som finansierat redan budgeterad verksamhet. I syfte att skapa effektiva vägar mot egen försörjning har arbete och försörjning under året utformat en organisation

med rätt kompetens för uppdraget och som fordrar mindre personalresurser. Det har inneburit samordningsvinster, vilket också bidragit till det positiva resultatet.

Väsentliga händelser under året

Effekter av coronapandemin

Coronapandemin har medfört att alla verksamheter fått ställa om och arbetat med förebyggande åtgärder i syfte att skydda personal och klienter. Fokus har varit att utveckla flexibla lösningar för att genomföra grunduppdraget, vilket man lyckats väl med. Arbets sätt har anpassats utifrån restriktioner och många fysiska möten har fått ersättas av digitala möten.

Deltagarverksamheten på arbetsmarknadsenheten hade uppehåll under en period då den inte kunde genomföras utifrån risk för smittspridning och medarbetare kunde i stället bistå andra verksamheter som bedömdes som mer samhällsviktiga. Pandemin har påskyndat lågkonjunkturen och arbetslösheten i Södertälje har ökat, men regeringens stödpaket och ändrade regler för a-kassa har under året dämpat de negativa effekterna av en ökad arbetslöshet.

Kvalitet i myndighetsutförandet

Arbetet med att höja kvaliteten i myndighetsutförandet och fatta beslut om rätten till ekonomiskt bistånd på saklig grund har fortsatt, vilket även har bidragit till ett gott resultat för verksamheten. Det är en viktig del i kommunens arbete för att minska och motverka fusk och bedrägerier, vilket bidrar till att säkerhetsställa att kommunens resurser enbart går till dem som är i behov av stöd och insatser.

Under året har ett nytt verksamhetssystem implementerats, vilket har tagit mycket resurser i anspråk under införandet. Men det kommer bland annat att medföra bättre förutsättningar för att arbeta rätts säkert, ge tydlig och enkel dokumentation och kan ge den enskilde möjlighet att delta i sina processer digitalt.

Nytt arbets sätt – supported employment

Målet för arbete och försörjning är att medborgare ska vara självförsörjande genom arbete eller studier. Många av deltagarna har uppburit försörjningsstöd under en lång tid och står långt ifrån arbetsmarknaden. För att skapa bättre förutsättningar har en ny

evidensbaserad metodik implementerats under hösten. Syftet är att ta tillvara den enskildes förmåga och färdigheter genom ett nära och individuellt anpassat stöd i den arbetsträning som ska ske på den reguljära arbetsmarknaden.

Verksamhetens måluppfyllelse

Medborgaren har goda livsvillkor

Verksamheten har en god måluppfyllelse. Färre personer har fått försörjningsstöd under året än under tidigare år. Av alla Södertäljebor lever 3,3 procent i en familj som fått försörjningsstöd under året, vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Antal barn i familjer med ekonomiskt bistånd har också minskat. Även de hushåll som haft ett långvarigt försörjningsstöd har blivit färre. Arbetslösheten har gått upp något jämfört med 2019, vilket till stor del är en effekt av coronapandemin. Resultatområdet arbete och försörjning arbetar ständigt för att förbättra samverkan inom verksamheten och med externa parter för att bygga en stabil grund som möjliggör att fler försörjningsstödstagare kommer ut i egen försörjning.

Framtid och förväntad utveckling

Verksamheten kommer fortsätta implementera och utveckla en rättssäker handläggning i hela organisationen. Utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet (IFO-SKA) som pågått under året kommer att fortsätta. Det bygger på att kvaliteten i organisationen förbättras genom planering, uppföljning och utveckling i syfte att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och föreskrifter.

Den ökande arbetslösheten som till stor del är en effekt av coronapandemin bedöms påverka försörjningsstöd negativt framöver genom ökat utbetalt bistånd och ett ökat behov av kommunala arbetsmarknadsinsatser.

Arbetsförmedlingens uppdrag framöver kommer sannolikt att omfatta insatser till en större målgrupp än tidigare. Det innebär att kommunens arbetsmarknadsinsatser kommer att koncentreras till dem som av olika anledningar inte kan tillgodogöra sig Arbets-

förmedlingens insatser. Verksamheten behöver därmed anpassa sin verksamhet till en målgrupp som står allt längre ifrån arbetsmarknaden och som har ett utökat stödbehov. Under 2021 blir det viktigt att fortsätta utveckla arbetet utifrån den nya evidensbaserade SE-metoden och att arbeta nära och i relation med deltagare för att kunna göra bättre bedömningar och bättre anpassningar i de insatser som erbjuds. Det blir viktigt att arbeta med att ge deltagare stöd på en extern arbetsplats snarare än intern arbetsträning. Det ger utifrån evidens bättre resultat för medborgaren och skapar goda förutsättningar att komma ut i arbete eller studier.

Flyktningmottagande

Kommunen har under 2021 blivit anvisade flyktingar och det är socialnämnden som har fått uppdraget att ge förutsättningar för boende och bistånd, och arbete och försörjning kommer att vara den koordinerande enheten. Arbetsförmedlingen har sedan ansvaret för att samordna insatser som syftar till etablering i både arbetslivet och samhällslivet under den så kallade etableringstiden på två år. Alla som bor i kommunen ska ha goda livsvillkor och möjlighet till en god etablering. Konsekvenserna av coronapandemin med en kärvare arbetsmarknad ökar utmaningarna för integration. Det krävs en god samverkan mellan kommunen och andra externa aktörer så som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att målgruppen inte ska hamna i bidragsberoende eller utanförskap.

Foto: Pontus Orre

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Området ansvarar för individ- och familjeomsorg (IFO) i alla åldersgrupper. Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och föräldrar samt stöd, behandling och boendeinsatser till personer som behöver hjälp med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Området ansvar även för kommunens socialjour, familjerättsliga frågor, familjerådgivning och samordning av arbetet med att motverka våld i nära relation och hedersrelaterad problematik.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal (mnkr)	2020	2019	2018
Nettokostnad totalt	399	427*	379
Barn- och ungdomsvård	275	264	257
Vuxenvård	106	146*	107
Övrigt IFO	18	17	15

Barn och ungdomar	2020	2019	2018
Antal placerade barn/ungdomar totalt	238	233	228
<i>varav</i>			
Antal barnfamilje-/jourhem	202	203	208
Antal barn institutions/stödboende	36	30	20
Antal vård dygn totalt	84 575	86 345	83 783
<i>varav</i>			
Vård dygn familje-/jourhem	70 615	73 791	71 337
Vård dygn institutions/stödboende	13 960	12 554	12 446

Vuxenvård missbruk	2020	2019	2018
Antal vård dygn	4 937	6 221	4 778

*) Kostnader för ekonomiskt bistånd är felaktigt bokförda på individ- och familjeomsorg under 2019 – nettokostnaden för vuxenvård ska vara 125 mnkr och nettokostnad totalt 406 mnkr.

Nettokostnaden, det vill säga kommunens kostnad för att bedriva verksamhet, har minskat med två procent jämfört med 2019. Ett uppsökande arbete för att motivera personer med beroendeproblematik att söka stöd och en större tolerans för påverkade personer inom kommunens boenden har varit framgångsrikt för att minska kostnaderna för köp av vård och boende i extern regi. Även köp av skyddade boenden för våldsutsatta föräldrar och medföljande barn har minskat kraftigt sedan 2019 och beror till viss del på nya arbets sätt. Det har i sin tur kompenserat för ökade nettokostnader för barn och ungdom där behovet att placera barn och unga är stort och många barn har ett omfattande vårdbehov som ger höga dygnskostnader. Missbruksvården redovisar ett positivt resultat med 5,1 mnkr medan barn- och ungdomsvård redovisar ett underskott på 8,3 mnkr. Det beror på att behovet av att placera barn fortfarande är stort, vilket innebär att kostnaderna är högre än budgeterat 2020.

Väsentliga händelser under året

Coronapandemin

Hela samhället har påverkats av den pandemi som har pågått under stor del av året. Verksamheterna inom individ- och familjeomsorg blev snabbt tvungna att ställa om till nya arbetssätt. Arbetet fokuserades på att förebygga smittspridning och skydda medarbetare och brukare men samtidigt tillgodose barn, unga och vuxnas behov av insatser. Trots utmaningarna upplevs det sociala arbetet ha utförts med god kvalitet genom en gemensam mobilisering mellan olika enheter vid högre sjukfrånvaro, nya mötesstrukturer och implementering av nya digitala verktyg.

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)

Under året har verksamheterna kommit i gång med ett systematiskt kvalitetsarbete som bygger på att förbättra kvaliteten genom planering, uppföljning och utveckling. Det är ett gemensamt arbete för socialnämnden där kvalitetsarbetet ska genomsyra alla verksamhetens delar.

Flexibel och lättillgänglig socialtjänst

Målgrupper förändras över tid, vilket kräver en flexibel organisation för att kunna ställa om när nya behov uppstår och utveckla nya bättre metoder och insatser. Det blir även viktigt för att skapa en effektiv fördelning av de resurser som individ- och familjeomsorg förfogar över och är något som verksamheterna ständigt arbetar med.

Härbärgat, ett tillfälligt boende som tidigare funnits för målgruppen inom missbruk har avvecklats och ersatts med mer ändamålsenliga akutplatser. Detta för att öka kvaliteten i stödet och möjliggöra mer individuellt inriktade insatser.

En stor del av ärendena på resultatområdet barn och ungdom handlar om våld i nära relation; allt ifrån barnmisshandel till att barn bevittnat våld i nära relation och kräver stora insatser från socialtjänsten till utsatta barn, unga och vuxna. Barn och ungdom har samlat all kompetens som arbetar med våldsfrågor för att få bättre samordning, struktur och fokus. Enheten kommer framöver att fortsätta med kompetensutveckling av alla medarbetare inom socialtjänsten.

Barn och ungdom har under året startat en ny lättillgänglig förebyggande verksamhet för att ge frivilligt stöd till familjer utan att det föregåtts av utredning och

insatsbeslut. Erfarna familjebehandlare erbjuder olika typer av gruppverksamhet men även råd och stöd i enskilda samtal.

I spåret av coronapandemin har socialtjänsten fått möjlighet till säkra digitala mötesrum, vilket även ökat flexibiliteten och tillgängligheten för medborgarna.

Stabil personalsituation

Personalomsättningen har under året legat på en för verksamheten acceptabel nivå, vilket är mycket positivt för att bibehålla stabilitet och kvalitet i organisationen. Det framgångsrika traineeprogrammet för socionomstudenter i syfte är att skapa långsiktiga anställningar genom en utvecklad introduktion har under året utvidgas att innefatta hela organisationen inom socialnämnden.

Verksamhetens måluppfyllelse

Medborgarna får god service och hög tillgänglighet.

Resultatområdet barn och ungdom samt missbruksenheten har deltagit i SKR:s brukarundersökning för individ- och familjeomsorg som genomfördes under hösten 2020. Barn, unga och vuxna upplever att det är lätt att komma i kontakt med socialtjänsten och får ett gott bemötande enligt undersökningen. Resultatet visar dock att upplevelsen att informationen är tydlig har försämrats sen senaste mätningen. Det är viktigt att medborgarna får tydlig information som är lätt att förstå och det finns tydliga rutiner kring hur medborgare ska få komma till tals och få tydlig information. Effekterna av coronapandemin med färre fysiska möten kan ha påverkat tydlighet i informationen negativt och verksamheten behöver fortsatt arbeta för att bli bättre på att säkerhetsställa att informationen man ger är tydlig.

Framtid och förväntad utveckling

En av de viktigaste faktorerna som påverkar barn och ungas hälsa är miljön i hemmet. Genom att identifiera social problematik i ett tidigt skede kan insatser sättas in tidigare. Därför blir det långsiktiga förebyggande arbetet fortsatt viktigt. Ambitionen under 2021 är att starta ytterligare en familjecentral i kommunen.

Foto: Pontus Orre

Barn och ungdom kommer under året även att förstärka samverkan med polisen och rekrytera medarbetare som arbetar med att motverka organiserad brottslighet och underlätta för medborgare som önskar lämna en kriminell livsstil.

Den digitala utvecklingen kommer att vara viktigt framöver för att ge medborgarna en flexibel och tillgänglig vård. Den ger möjlighet att möta behov samt ge stöd på olika arenor och i olika forum. Traditionella mottagningar, informationsbrev och dylikt ska kompletteras med webbaserad behandling och webbmöten vilket kommer att innebära ett bredare utbud som är bättre anpassat till olika målgrupper.

De komplexa vårdbehoven bland många barn, unga och vuxna skapar utmaningar för socialtjänsten. Det ställer höga krav på fungerande rutiner, kvalitet och rättssäkerhet. Verksamheten kommer därför under 2021 fortsätta att fokusera på det systematiska kvalitetsarbete som bygger på att förbättra kvaliteten i organisationen genom planering, uppföljning och utveckling i syfte att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och förfkrifter.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsbeskrivning

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning har verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), enligt socialförsäkringsbalken (SFB) samt för personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (Sol.) med undantag av insatser till personer med demensdiagnos. Det ingår även socialpsykiatri och den kommunala hälso- och sjukvården i kommunens egna verksamheter. Verksamheten erbjuder kommuninvånare med funktionsnedsättning insatser efter behov och lagstiftning så att de förbättrar sina förutsättningar för att leva ett självständigt liv. Fokus ligger på dialog, delaktighet och inflytande.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2020	2019	2018
Nettokostnader totalt (mnkr)	835	838	810
varav Funktionshinderområdet	749	754	718
varav Socialpsykiatri	86	83	92
<i>Funktionshinderområdet</i>			
Bostad med särskild service antal vuxna	400	402	397
varav extern regi	243	240	237
Totalt antal personer i daglig verksamhet	510	561	540
varav extern regi	236	232	218
Antal personer med personlig assistans	218	241	241
Hemtjänst utförda timmar	28 739	33 223	25 209
<i>Socialpsykiatri</i>			
Antal vård dygn boenden*	19 925	21 335	21 174
varav extern regi	4 362	5 736	6 080

*I årets sammanställning innehåller summorna totalt antal vård dygn i såväl intern- som extern regi

Verksamhetens totala nettokostnader är 749 mnkr vilket är en minskning om 4,6 mnkr jämfört med 2019. Jämfört med 2019 ökade intäkterna med 7,2 procent, samtidigt ökade kostnaderna med 1,7 procent.

Intäkterna uppgår till 341,5 mnkr vilket är en ökning med 7,2 procent jämfört med föregående år. Ökningen beror till stor del på att omsorgskontoret numera har en egen budget för stabskostnader. Hälften av stabens kostnader bekostas av äldreomsorgsnämnden och redovisas som en intäkt hos omsorgsnämnden.

Erhållna statsbidrag har också ökat med 9,8 mnkr i form av ersättning för merkostnader till följd av coronapandemin samt ersättning för sjuklönekostnader

Personalkostnader ökade med 7 procent (21,1 mnkr), dels på grund av löneökningar, men främst på grund av omsorgskontorets egen budget för stabskostnader. Under 2019 ingick omsorgsnämndens del av stabskostnaderna i gemensamma kostnader.

Material och tjänster ökade med 124 procent (14 mnkr) främst på grund av införande av ett nytt verksamhetssystem. Kostnaderna för licenser, implementering, konsulter, med mera har tillkommit under 2020.

Minskade kostnader för bidrag och transfereringar beror på minskade kostnader från Försäkringskassan för personlig assistans enligt SFB där myndigheten betalar för de första 20 timmar/vecka av beslutet. Kostnaderna har minskat eftersom antalet brukare har minskat jämfört med föregående år.

Årets resultat för funktionshinderområdet är ett överskott om 7,6 mnkr jämfört med budget, varav verksamheter inom LSS redovisar ett underskott om 2,7 mnkr och verksamheter inom SoL redovisar ett överskott om 10,4 mnkr. Årets underskott inom LSS beror på underskott inom verksamheten för personlig assistans. Verksamheterna inom bostad med särskild service och daglig verksamhet redovisar dock överskott.

Underskottet inom personlig assistans beror på att kommunens egenregiverksamhet har merkostnader för ett antal brukare med stora omvårdnadsbehov som inte täcks av verksamhetens intäkter. Samt på effekten av budgetjusteringen till följd av förändrade volymer.

Överskottet inom bostad med särskild service finns främst inom den egna utförarverksamheten och lokaler. Överskottet beror delvis på erhållen sjuklöneersättning från staten på 4,5 mnkr, samt att verksamheten har haft betydligt lägre kostnader för vikarier och övertid än tidigare. Verksamheten har också genomfört åtgärder för att minska antalet tomma LSS lägenheter.

Överskottet inom SoL beror på lägre kostnader än budgeterad, främst inom hemtjänst, personligt utformat stöd, korttidsvård och turbundna resor.

Verksamheten socialpsykiatri redovisade ett positivt resultat om 3,9 mnkr jämfört med budget och beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat. Ett minskat inflöde har gett möjlighet till att effektivisera verksamheten och man har därför haft en medveten strategi att inte tillsätta vissa vakanta tjänster under året. Nettokostnaderna har ökat med fyra procent jämfört med året innan och beror främst på generella pris- och löneökningar.

Väsentliga händelser under året

Omsorgsnämndens verksamheter påverkades kraftigt av coronapandemin. Totalt redovisas bokförda kostnader om 13,7 mnkr för merkostnader till följd av pandemin. Verksamheterna har dock erhållit ersättning om 8,3 mnkr i form av statsbidrag för dessa merkostnader. Resultatet omfattar även erhållen ersättning för sjuklönekostnader om 4,5 mnkr. En av tidiga effekterna av coronapandemin inom omsorgsnämndens verksamheter var att vissa dagliga verksamheter i egen regi pausades. Andra utmaningar har varit omställning av arbetssätt i linje med Folkhälsomyndighetens rekommendationer, implementering av rutiner och hantera oro bland brukare, medarbetare och anhöriga. En av utmaningarna har varit att förklara för den enskilde om varför dennes insats har behövt anpassas och att hålla samma kvalitet i insatsen på distans. Sjukfrånvaro har ibland påverkat kontinuiteten i utförandet av insatsen. Kommunikationsflödet har också upplevts som en utmaning i vissa verksamheter.

Socialpsykiatri har under året fortsatt det framgångsrika arbetet med IPS-modellen (Individual Placement and Support) som rekommenderas av Socialstyrelsen. Modellen är för brukare som vill arbeta eller studera och den innebär ett varaktigt stöd för att välja, skaffa och behålla arbete eller studier. Under 2020 har 49 personer fått ett lönearbete jämfört med 50 personer under samma period föregående år. Antal deltagare som gjort praktik har varit 109 stycken jämfört med 85 deltagare 2019. Resultatet är mycket goda utifrån de restriktioner som förelegat i och med pandemin.

Verksamhetens måluppfyllelse

Verksamheterna har arbetat med brukarundersök-

ningen genom att implementera olika förslag som visat en effekt i årets undersökning. Verksamheterna har arbetat med att tydliggöra och synliggöra vart den enskilde kan vända sig när de har frågor eller är missnöjda.

Enligt de kvalitet- och avtalsuppföljningar som genomförts är den övergripande bilden att verksamheterna arbetar aktivt med brukardelaktighet och anpassningar av insatsen för den enskilde.

Det finns generella utvecklingsområden vad gäller KF mål 2: *Medborgare har inflytande och är delaktiga*, som berör den enskildes inflytande och delaktighet i sina insatser. Inom vissa verksamheter, servicebostad och daglig verksamhet, har den enskildes upplevelse av inflytande över sina insatser ökat och helhetsutfallet når riktvärdet för 2020

Störst positiv utveckling avseende målpuppfyllelsen återfinns inom KF mål 3: *Medborgare har goda livsvillkor*, där den enskildes trivsel i sina insatser har ökat. Trivselsfrågorna berör områden bostad med särskild service, boendestöd samt daglig verksamhet. Även om utfallet av trivsel når riktvärdet för 2020 finns det en signifikant skillnad mellan resultatet för kvinnor och män, där resultatet för kvinnor bedöms som ett utvecklingsområde.

Det finns generella utvecklingsområden vad gäller KF mål 4: *Medborgarna får god service och hög tillgänglighet*, som berör den enskildes upplevda bemötande och rätt stöd i sina insatser. Frågor om bemötande berör den enskildes bostad, daglig verksamhet och boendestöd. Resultatet för män och kvinnor avseende bemötande skiljer sig. Inom vissa indikatorer skiljer sig resultatet mer (exempelvis inom boendestöd och servicebostad) och inom övriga indikatorer är resultatet relativt jämt. Den enskildes upplevelse att de får rätt stöd i sin insats har i de flesta verksamheterna ökat.

Nämnden har en *god ekonomi och effektiv organisation* (KF-mål 7), främst då den redovisar ett överskott jämfört med budget. Avtalstroheten ligger på en hög nivå, dessutom har inköp från en leverantör av personlig assistans redovisats felaktig och indikatorvärdet borde vara högre.

Genomförda investeringar är betydligt lägre än budgeterad men det beror på orsaker utanför nämndens kontroll.

Framtid och förväntad utveckling

Det finns flera utmaningar inom omsorgsnämnden framöver. Behovet av brukarinsatser ökar inom flera områden, nya lagförslag, höjda priser, med mera. En förutsättning för att få en långsiktig stabilitet och kostnadseffektiv verksamhet är en fortsatt satsning på arbetshälsa och delaktighet. Schemaläggning och personalbehov ses över med fokus på att minska antalet overtidstimmar och vikariekostnader.

Den psykiska ohälsan ökar bland befolkningen. För att möta dessa utmaningar är det viktigt det finns en fungerande samverkan både internt inom kommunen och med externa aktörer, vilket blir viktigt att utveckla ytterligare framöver. Socialpsykiatri kommer under året utveckla metoder för brukarinflytande i syfte att ge klienterna möjligheter till inflytande vid val av insats och delaktighet i vård och behandling. Ett ökat engagemang hos klienter bidrar till att uppnå bättre resultat.

En översyn av LSS-lagstiftningen har gjorts och utredningen föreslår att den nya lagen (1993:388) ska träda i kraft den 1 januari år 2022.

I nuläget är det svårt att avgöra vad utredningens olika förslag kan få för ekonomiska konsekvenser. I utredningen beskrivs bland annat att statens kostnader för personlig assistans kommer att minska samtidigt som kommunernas kostnader kommer att öka. Kostnadsberäkningen för initiala kostnader för kommunerna bedöms vara i underkant.

De nya förslagen i utredningen innebär att kommunerna behöver göra stora organisatoriska förändringar. Dessa förändringar innebär att kommunen behöver ha en lång framförhållning vad gäller planering och kompetensutveckling. Detta kan innebära ökade kostnader för omsorgsnämndens verksamheter redan 2021.

En översyn av socialtjänstlagen pågår och utredningens förslag har lämnats in. Lagen beräknas träda i kraft den 1 januari 2023. Förslaget ska leda till ökad kvalitet utan att leda till ökade kostnader. Frågan behöver bevakas men bedöms inte ha någon inverkan på omsorgsnämndens verksamheter under 2021.

Äldreomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Inom området äldreomsorg erbjuder kommunen hemtjänst, förebyggande verksamhet, dagverksamhet, korttidsvård, växelvård, vård- och omsorgsboenden, samt öppna mötesplatser för äldre.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2020	2019	2018
Nettokostnad (mnkr)	770,2	802,8	727
Antal placeringar i vård- och omsorgsboenden	599	581	551
Antal dagar brukare vistats på korttidsvård	15 440	19 118	14 149
Antal utförda hemtjänsttimmar	412 920	401 649	362 322

Äldreomsorgsnämnden redovisar ett negativt resultat på 38,9 mnkr för 2020. I årets resultat ligger merkostnader som orsakats av coronapandemin på 20,4 mnkr som inte ersatts och som försämrar resultatet för året. Merparten av underskottet (36,6 mnkr) beror på att nämndens verksamheter i egen regi hade högre kostnader, främst personalkostnader, i förhållande till sina intäkter. Resterande underskott om 2,3 mnkr återförs till ökade volymer inom framförallt hemtjänsten, vård- och omsorgsboenden samt hälso- och sjukvården.

Den huvudsakliga förklaringen till nämndens volymökningar är att kommunens äldre befolkning växer. Enligt befolkningsprognosen ökade kommunens befolkning inom åldersgruppen 65 år och äldre med 1,2 procent från 2019–2020. Den demografiska ökningen var störst inom åldersgrupperna 75–84 år (8,4 procent), vilket generellt är åldersgrupper med högre efterfrågan av äldreomsorgens tjänster. Den totala nettokostnaden för äldreomsorgen under 2020 minskade med 32,6 mnkr jämfört med 2019. De minskade nettokostnaderna förklaras av att äldreomsorgen beviljades 65,9 mnkr i statsbidrag under året, vilket medförde en positiv effekt på nettokostnadsutvecklingen.

Under 2020 genomförde myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning en åtgärd i syfte att minska externa korttidsplaceringar. Den grundades i att brukare med beviljade placeringar på vård- och omsorgsboenden direkt skulle placeras i ett permanent boende utan att behöva vistas i ett korttidsboende. Åtgärden resulterade i att alla externa placeringar avslutades från och med halvårsskiftet, vilket även medförde en besparing på 8,1 mnkr.

Väsentliga händelser under året

Effekter av coronapandemin

Äldreomsorgens verksamheter har löpande under året behövt göra anpassningar för att möta det omsorgsbehov som krävts i och med coronapandemin. Kontoret startade en coronaledningsgrupp vars avsikt var att anpassa verksamheterna efter Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Under året har volymerna inom äldreomsorgen legat på en lägre nivå än prognostiserat, vilket uppskattas vara en konsekvens av coronapandemin. Antalet nya ansökningar har varit färre än tidigare år, samtidigt som brukare med redan beviljade insatser i högre grad avstått från äldreomsorg i rädsla för smittspridningen.

Övertagande av Oxbackshemmet

Från och med februari 2020 övergick vård- och omsorgsboendet Oxbackshemmet från att bedrivas i extern regi till att ingå i nämndens verksamhet i egen regi. Boendet har sammantaget 48 platser, varav 32 omvårdnadsplatser och 16 demensplatser.

Verksamhetens måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål mäts till övervägande del med stöd av indikatorer som grundas på Socialstyrelsens årliga brukarundersökning.

Medborgarna har inflytande och är delaktiga

Indikatorerna kopplade till målet mäter andelen brukare som uppfattar att verksamheten tar hänsyn till deras åsikter och önskemål. Den enskildes upplevelse av inflytande och delaktighet i sina insatser har ökat jämfört med föregående år och uppnår riktvärdet för året. Kontoret bedömer därför att målet får resultatet "Bra".

Medborgarna har goda livsvillkor

Indikatorerna kopplade till målet mäter brukarnas upplevelse av trygghet och måltidssituationen. Resultatet av brukarnas bedömning av trygghet inom vård- och omsorgsboenden och hemtjänsten fick bedömningen "Ok". Resultatet avseende upplevelsen kring hur maten som serveras smakar fick bedömningen "Har brister" inom vård- och omsorgsboenden och inom hemtjänsten fick matupplevelsen bedömningen "Bra". För att öka upplevelsen av delaktighet, trygghet och förtroende bland kommunens brukare kommer äldreomsorgens personal att fortsätta arbetet med nämndens värdegrund och utbildning i salutogent arbetssätt, med avsikt att höja personalens kompetens. Dessutom kommer äldreomsorgen fortsättningsvis att arbeta med mat- och måltidsprojektet i syfte att förbättra upplevelsen av måltidssituationen och kvaliteten i kosten.

Medborgarna får god service och hög tillgänglighet

Målet mäts bland annat genom brukarnas upplevelse av förtroende bland personalen inom nämndens vård- och omsorgsboenden och inom hemtjänsten. Den samlade bedömningen inom målområdet är att en positiv utveckling sker avseende god service och hög tillgänglighet för medborgarna. Nämnden kommer att fortsätta arbeta efter ett brukarinriktat

förhållningssätt för att öka förtroendet och delaktigheten mellan nämndens brukare och verksamheter.

Södertälje kommun ger förutsättningar till medborgare och företag att leva hållbart

Målet saknar indikatorer men utgår från att minska behovet av tjänsteresor med bil och istället öka intresset för kollektiva kommunikationsalternativ och cykel. Målet innefattar även att kommunens inköp av ekologiska livsmedel årligen ska öka, samt att kött som köps in ska vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt även vara ekologiskt producerat.

Framtid och förväntad utveckling

Ökad andel äldre i befolkningen

Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre i kommunen. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att efterfråga äldreomsorgens insatser de närmaste åren. Befolkningsprognosen som sträcker sig till 2030 visar på en ökning på 19 procent inom ålderskategorin 65 – 90+ år.

Mötesplatser

I Mål och budget 2020–2022 lyfts värdigt åldrande som ett prioriterat område. Därav kommer det förebyggande arbetet framöver att stärkas med bland annat mötesplatser som möjliggör samvaro, kultur och andra aktiviteter för äldre. Under 2021 öppnas den nya mötesplatsen vid Tom Tits.

Foto: Scandinaav Bildbyrå/HK Andersson

Kultur och fritid

Verksamhetsbeskrivning

Kultur och fritid svarar för utveckling och drift av verksamheter i kommunal regi, såsom kulturskolan, biblioteken, Torekällbergets muséer, konsthallen, Stads-scenen, fritidsgårdar, föreningsstöd och kommunala idrottsanläggningar. I verksamheten ingår också fritidsverksamhet för äldre samt för personer med funktionsnedsättning. Vi handlägger även ärenden om kommunal tillståndsgivning enligt lotterilagen.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2020	2019	2018
Nettokostnad mnkr	263	255	227
Nettokostnad/invånare kr	2 627	2 578	2 342
Bidrag föreningar mnkr	38	40	38
Utlåning bibliotek	267 241	293 597	296 640
Besök konsthall	7 527	22 058	20 730
Elever kulturskola	1 942	2 137	2 123
Besök fritidsgårdar	54 289	87 608	81 156
Besök Torekällberget	65 350	97 661	85 922
Besök Stadscenen	38 761	122 038	108 720

Den totala nettokostnaden för kultur- och fritidsverksamheten uppgick till 263 mnkr och är en ökning med 3 procent.

Årets pandemi har föranlett ett stort intäktsbortfall då idrottsanläggningar inte har kunnat hyras ut och stadscenen har haft stängt under större delen av året. Pandemin har samtidigt medfört att verksamheter inte har kunnat erbjuda den service och de aktiviteter som planerats och driftkostnader var lägre än under med föregående år.

Kultur och fritid utgjorde 4,5 procent av kommunens totala nettokostnader, vilket är en ökning jämfört med föregående år som var 4,4 procent, men lägre än genomsnittet för kommuner i riket där andelen var 4,6 procent.⁴

Nettokostnaden för kultur och fritid per invånare var 2 627 kronor. Genomsnitt i riket var 3 150 kronor (2019).

Väsentliga händelser under året

Att skapa goda livsvillkor för medborgarna, med särskilt fokus på barn och unga, har trots årets speciella förutsättningar, legat till grund för kultur- och fritidsverksamheterna. Ett omtumlande år har framtvingat snabba omställningar i verksamheterna, för att kunna erbjuda Södertäljes medborgare en meningsfull fritid under pandemirestriktioner.

Biblioteksverksamheten har förstärkts med ett målgruppsanpassat bibliotek för åldersgruppen 10–14 år i LUNA-gallerian.

⁴ Räkenskapsammandraget SCB 2019

Fritidsgårdarna har utvecklat digitala och flexibla mötesplatser och framförallt utökat fysiska aktiviteter i utomhusmiljö. En ny båt sjösattes inför sommarens utomhusaktiviteter.

Södertäljehallen – en ny gymnastik- och friidrottshall invigdes i början av året.

Implementering av barnkonventionen som lag påbörjades bland annat genom kompetenshöjande insatser för personal och med att ta fram en handlingsplan.

Foto: Pontus Orre

Verksamhetens måluppfyllelse

Kompassen för hållbar utveckling utgörs i Södertälje kommun av sex målområden med betydelse för långsiktig hållbarhet. Kultur- och fritid bidrar till samtliga men har sin tyngdpunkt i de målområden som handlar om *Södertäljes medborgare* och *Attraktiva Södertälje*.

Kultur- och fritidsnämndernas särskilda fokusområden är att ha ett tydligt jämställdhetsfokus gällande kultur och idrott, att fortsätta utveckla bibliotek och fritidsgårdar, samt att stärka möjligheterna till spontanidrott och träning.

Besökare i alla kultur- och fritidsverksamheter har varit lägre än under ett normalår.

Såväl flickors som pojkars deltagande i idrottsaktiviteter är i jämförelse med övriga länet fortfarande

bland de lägsta. Pojkars deltagande har ökat något och flickors deltagande ligger på samma nivå som tidigare. Flickor deltar hälften så ofta som pojkar.

Flickornas andel av besöken på fritidsgårdarna ligger oförändrat på samma nivå 34 procent, men totalt har besöken minskat avsevärt under pandemin. De nya digitala plattformarna som utvecklats har inte besöksregistrerat och syns inte i statistiken.

Biblioteken är en av de mest betrodda och uppskattade samhällsinstitutionerna. Södertälje har sex bibliotek, där tre är kombinerade skol- och folkbibliotek. Samhällets förändringar påverkar biblioteken och digitaliseringen medför nya krav för hela biblioteksväsendet. Under pandemin har utlåning av e-media ökat samtidigt som de traditionella boklånen har minskat – en trend som noteras i hela landet. Barnbokslånen har minskat och ligger bland de lägsta i länet.

Sommarlovsaktiviteter för barn och unga anordnades i form av konst- och musikläger, teater, dans, badresor, skogsäventyr, kanotskola och olika bollsporter.

Framtid och förväntad utveckling

Året har framför allt präglats av den pandemi som råder i världen och medborgare har inte kunnat erbjudas den service och de aktiviteter som förväntats. Restriktioner har tidvis inneburit stängda verksamheter och nya arbetssätt har fått utvecklas. Tyvärr skönjas ingen omedelbar bättring under åtminstone första halvåret av 2021.

En stor uppgift framåt är att planera för hur vi, när pandemin inte längre är avgörande för samhället, lockar tillbaka våra medborgare så att vi återigen kan berika Södertäljebornas liv med kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter samt ge stöd till föreningslivet.

Södertälje har en mångfasetterad kompetens som representeras av människors erfarenheter och traditioner från många olika länder. Vi ska vara en kommun som präglas av ett inkluderande kultur- och idrottsliv som möjliggör för medborgare att delta på sina egna villkor.

Södertälje kommun växer i hög takt och har passerat 100 000 invånare.

Den växande befolkningen ställer nya krav på det kommunala utbudet. Många människor vill delta på sina villkor, det vill säga, utöva det man vill vid en tidpunkt som passar just den personen. Andra vill att utbudet ska vara mer traditionellt utformat. För att nå nya målgrupper krävs en flexibel utveckling som bygger på analyser och behovsinventeringar för att sedan följas upp och utvärderas för att säkerställa att resurser används effektivt och ändamålsenligt.

Merparten av kultur- och fritidsnämndens resurser går till att stärka barn och ungas möjligheter att utöva, delta i och berikas av kultur-, fritids- och idrottsverksamhet.

Detta är särskilt viktigt då barn och ungas deltagande i fysiska aktiviteter generellt sett minskar och engagemanget i ideellt föreningsliv avtar. Vad som då kan erbjudas barn och ungdomar vid sidan av det mer traditionella utbudet blir än mer väsentligt.

Detta ligger också i linje med Barnkonventionen som bland annat fokuserar på barns rätt att uttrycka sig, formulera egna tankar och åsikter samt delta i fritidsaktiviteter på egna villkor och i trygga miljöer.

Miljö och hälsa

Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsområdet innefattar miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll, naturskolan, naturvård samt miljöstrategiskt arbete för ekologi och vattenvård inom miljönämndens ansvar.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2020	2019	2018
Nettokostnad mnkr	13	11	11

Den ökade nettokostnaden 2020 är en samlad effekt av utökad verksamhet samt ett bortfall av intäkter. Skillnaden mot 2018 och 2019 beror även delvis på att dessa år blev kostnaderna lägre på grund av vakanser. Under 2020 har statliga bidrag på 2,1 mnkr använts i flera naturvårds- och vattenvårdsprojekt.

Väsentliga händelser under året

Staten gav på grund av coronapandemin ett extra tillsynsuppdrag till kommunerna att göra trängselkontroller på serveringsställen. Under året gjordes drygt 1 400 kontroller på restauranger, caféer och festlokaler i Södertälje kommun. Vid cirka 90 procent av kontrollerna fanns inget behov av uppföljning. De flesta kontroller gjordes samlat på tider när risken för trängsel var störst. Trängselkontrollen tillkom till stor del utöver vanliga arbetsuppgifter, med extra arbete på lunchtid, kvällar och helger.

Södertälje kommun satsade extra medel på att stärka den utepedagogiska verksamheten i naturskolan under året. Skolklasser fick busstransport till besöken och verksamheten kunde utökas under hösten med en extra pedagog. Kontakten med naturskolan blev extra värdefull för skolorna eftersom så mycket annat ställdes in under pandemin.

Många fler än tidigare sökte sig ut i naturen under året. Det var ett högt besöksstryck i reservaten vilket märktes bland annat genom fulla parkeringar, olovliga eldplatser, mer sopor och att veden vid vindskydden gick åt i snabb takt.

Verksamhetens måluppfyllelse

Miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroll ställdes tidigt om för att kunna fortsätta fungera i den rådande krisen och samtidigt inrymma trängselkontrollen. Pandemin medförde att både inriktningen och arbetssätten behövde anpassas. Platsbesök undveks där det var möjligt och ersattes med kontakt via videolänk och telefon. Besök utomhus kunde ske som vanligt. Livsmedelskontrollen fortsatte i huvudsak utföras på plats, utom på äldreboenden och några andra särskilt känsliga verksamheter. En liten del av planerad tillsyn och kontroll fick flyttas fram till 2021. All akut nödvändig tillsyn har prioriterats, till exempel smittskydd, matförgiftningar, olyckor och utsläpp.

Kommunen har fortsatt arbeta för att uppnå det nationella miljömålet om låg radonhalt i inomhusluft. Vid slutet av 2020 hade 73 procent av huskropparna bland flerbostadshus granskats och uppnått godtagbara värden.

Södertälje har målsättningen att skydda mer natur i kommunen. Ett långsiktigt underlag för det har tagits fram i utredningen "Värdefull natur - Förslag till områden för skydd, naturvård och friluftsliv". Den redovisar 14 områden på kommunal mark med höga värden för natur och friluftsliv vilka på sikt bör få nytt eller utökad naturskydd, samt 10 andra områden där åtgärder pågår eller är på förslag för att utveckla biologisk mångfald och friluftsliv. Utredningen blir ett viktigt underlag till kommunens fysiska planering. Skyddade mark- och vattenområden utgör nu 9,1 procent av kommunens yta.

Värdefulla ekmiljöer röjdes fram i områdena Lina, Mora Park och Farstanäs med stöd av bidrag från länsstyrelsen. Träd och sly togs bort för att öppna upp runt både äldre och yngre ekar. Ekmiljöer har stor betydelse för biologisk mångfald och blir även fina att se och vistas i. Røjning, gallring och stängsling av hagmarker har gjorts bland annat i Brandalsund, Öbacken-Bränninge och Moraåns dalgång.

Kommunen har gjort insatser för att sprida information om invasiva växter och hur de ska behandlas. Jättebalsamin, jättebjörnlöka och gul skunkkalla har inventerats i flera naturreservat och har börjat tas bort.

I arbetet med naturvård ska det ingå att stärka möjligheterna till att nyttja naturen för rekreation och bättre folkhälsa. Årets evenemang för besökare fick tyvärr ställas in för att undvika smittorisker. Vårens kosläpp till hagen i Lina visades istället via sociala media vilket blev uppskattat. Under året har information om naturområden i kommunen förmedlats bland annat inom temat "turista hemma".

Södertälje har under 2020 ökat på arbetet utifrån vattenplanen med syftet att uppnå friskare sjöar och vattendrag. Länsstyrelsen har lyft fram kommunens vattenplan som ett gott exempel. Sex nya projekt har påbörjats under året, med bidrag från länsstyrelsen, vattenmyndigheter och Naturvårdsverket.

Wasa våtmark vid sjön Måsnaren har förstärkts med ett sedimentfång. Förbättringar av vattenmiljön har gjorts i Moraån i Järna inom EU-projektet Retrout. Stenar och död ved lades ner i vattnet för att skapa bättre syresättning och öka den biologiska mångfalden. I nuläget har 29 procent av kommunens vattenförekomster god ekologisk status.

Framtid och förväntad utveckling

Handläggningsprocesser inom tillsynen ska kontinuerligt utvecklas med syftet att vara en effektiv och rättssäker myndighet med ett gott bemötande. Områden som vi utvecklar är digitalisering, information och tillsynsmethodik.

Det blir fortsatt en utmaning att bedriva tillsyn så länge pandemin varar. Det behövs bland annat bra digitala verktyg så att viss tillsyn kan utföras på distans och det är möjligt att ha effektiva möten. Trängselkontrollen på serveringsställen ska fortsätta, med stöd av den tillfälliga lagstiftningen som förlängs.

Under 2021 görs en fortsatt satsning på att förstärka och utveckla Naturskolan, så att fler barn kan få uppleva och lära sig av naturen som en del av sin skolundervisning. Naturskolan ska även pröva att nå nya målgrupper, för att sänka tröskeln till naturen för fler.

Foto: Pontus Orre

Genom en aktiv naturvård ska den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas samtidigt som det rörliga friluftslivet får bättre förutsättningar. Andelen skyddad natur ska öka. Skyddsvärd natur kartläggs och integreras i den fysiska planeringen. Hävden av ängs- och hagmarker fortsätter. Kommunen ska ha en hållbar skogsförvaltning där rekreation och folkhälsa är viktigt, framför allt för den tätortsnära skogen.

Under 2021 görs en stor satsning på att göra naturen mer tillgänglig och höja ambitionsnivån för rekreation och friluftsliv. Det ska bli fler och bättre stigar, spänger, parkeringsplatser, cykelställ, rastplatser, eldplatser, vindskydd, med mera, samt mer information om natur- och friluftsområden.

Arbetet med vattenförekomster ska fortsätta utvecklas. Åtgärdsprogram är på gång att tas fram. Ett tiotal projekt pågår. Många av projekten handlar om att anlägga våtmarker där föroreningar och gödande ämnen kan bindas för att minska belastningen i sjöar och vattendrag och i slutänden Östersjön.

Södertälje kommun ska ligga i framkant inom ekologisk hållbarhet. När kommunen växer ska viktiga grönområden bevaras samtidigt som klimatanpassning och ekosystemtjänster ingår i samhällsbygget.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten inom samhällsbyggnad omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet. I det ekonomiska resultatet redovisas också näringslivsfrågor, destination och räddningstjänst.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens nettokostnad (mnr)	175,9	200,8	171,9	143,4
Nettokostnad exkl. exploatering (mnr)	223,3	225,9	245,7	185,5
Vinterväghållning (kr/kvm)	4,13	10,97	9,99	9,20
Underhållsbeläggning (kr/kvm)	18,73	15,77	14,96	9,59
Genomfört belägningsunderhåll (andel av total gatuyta) i %	8	7	5	4
Energi (kWh/ljuspunkt)	304	328	372	396
Driftkostnad (kr/ljuspunkt)	590	631	558	626

Verksamhetens nettokostnad 2020 var 176 mnr vilket är lägre än föregående år som då var 200,8 mnr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda verksamheten inom samhällsbyggnad. Nettointäkten inom exploateringsverksamheten är 47,3 mnr och för 2019 är den 25 mnr.

Exklusive exploateringsresultatet är nettokostnaden 223,3 mnr, en minskning med 1 procent som förklaras av både högre intäkter samt lägre kostnader. Kostnaderna för vinterväghållning har stor påverkan på verksamhetens resultat och kan variera mycket mellan åren. Nettokostnaden för vinterväghållning landade på 11,7 mnr vilket är mindre än hälften jämfört med utfall föregående år (25,7 mnr, 2019). Det förklaras med milda vintermånader under året.

Kostnaden för underhållsbeläggning per kvadratmeter har ökat jämfört med föregående år. Detta är en påföljd av stort belägningsarbete som kommunen har genomfört under året utifrån en vägs scanning som visade stor underhållsskuld på kommunens vägnät.

Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter ut äldre armaturer mot nya LED-armaturer. Detta gör också att driftkostnaden sjunker trots att antalet ljuspunkter i kommunen ökar i absoluta tal dock har verksamheten högre kostnader för nätavgifter och beredskapstjänster för elsäkerhet inom gatubelysningsområdet.

Väsentliga händelser under året

Samråd hotell vid Marenplan och Torekällberget

Samråd har hållits under slutet av 2020 för detaljplaneförslagen för nytt hotell och upprustning av Marenplan (Tellus 5), samt nytt värdshus med hotellverksamhet på Torekällberget (Mariekälla 1:26). På grund av coronapandemin och restriktioner, var samråden tvungna att hållas helt digitalt och med hjälp av fysisk utställning och skyltar. Detaljplaneförslagen väckte enormt stor uppmärksamhet; i pressen och sociala medier. Totalt samlades 300 synpunkter för Mariekälla 1:26 in, och cirka 240 för Tellus 5.

Stora torget

Stora torget i centrala Södertälje har påbörjat en större omvandling för att bli mer attraktivt och användbart även när det inte arrangeras evenemang. Under året har kommunen rustat upp torget genom att montera fasta bänkar och cykelställ längs med Jovisgatan. Flyttbara möbler i form av bord och stolar har placerats ut i mitten av torget, tillsammans med vackra blomsterplanteringar. Några food trucks finns nu också på torget. På grund av coronapandemin fick planer på en ny uteservering skjutas på framtiden, men planeras finnas på plats sommaren 2021.

Gång- och cykelväg mellan Nykvarn och Södertälje

En ny regional gång- och cykelväg mellan Södertälje och Nykvarn har byggts under året. GC-vägen går från Mörby i Nykvarn, via Almnäs till Vasa i Södertälje. Sträckan är 5,9 km, asfalterad och belyst nästan hela vägen. Gång- och cykelvägen går till största del på den gamla banvallen där tågtrafiken gick innan Svealandsbanan byggdes och är nära fyra meter bred. GC-vägen är en viktig del i att binda ihop de två kommunerna, och inte minst för att skapa möjlighet att ta sig till det nya industriområdet Almnäs/Mörby till fots eller med cykel.

Upprustning av lekplatser och parker

Under året har parker och lekplatser rustats upp och några nya har tillkommit. I Pershagen har ett nytt utegym byggts och i Ronna, bakom Ronnaskolan, finns nu en helt ny lekplats. Centralparken har renoverats och fått ny lekutrustning, nytt gräs och mer växter. Även Brunnsängs gårdes lekpark har öppnats upp igen efter att ha byggts om. I Ritorp har spontanidrottsplatsen uppdaterats.

Fortsatt satsning på vinterbelysning

För några år sedan satsade kommunen, Södertälje city och fastighetsägarna i centrum stort på att köpa och sätta upp ny julbelysning, något som har blivit oerhört populärt bland både invånare och besökare. Även under 2020 tillkom ytterligare belysning, bland annat sattes belysning över slussbron, som i folkmun kallas "Kärlekstunneln" – en mycket uppskattad och fotograferad ljusinstallation.

Verksamhetens måluppfyllelse

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva på

Södertälje kommun använder sig av Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning Nöjd regionindex (NRI) som en indikator på medborgarnas uppfattning om kommunen som en plats att bo och leva på. För 2019 visar ett värde på 47. NRI har för helheten minskat något men på olika delindex ökat jämfört med senaste mätning. Medborgarna upplever att bostadsmöjligheten blivit bättre liksom rekommendationsindex som ökat flera år i rad. Fler kan tänka sig att rekommendera andra att flytta till Södertälje. Värdena för kommersiellt utbud och kommunikationer ligger i stort i paritet med riksnittet. Kommunen fortsätter sin satsning för att uppnå bostadsmålet om 20 000 nya bostäder. Under kommande år ska en ny översiktsplan tas fram vilket kommer vara vägledande i hur den fysiska miljön ska användas, utvecklas och bevaras, hur kommunen avser att använda mark och vatten i framtiden och hur kommunen avser att på ett hållbart sätt tillgodose behoven hos sin befolkning.

Medborgarnas uppfattning om kommunens verksamheter

För att uppnå högre värden inom Nöjd Medborgarindexet (NMI) har insatser gjorts under 2020 för att offentliga miljöer ska kännas tryggare, bland annat utbyggnad av trygghetsbelysning, öka trafiksäkerheten. En nyckelfaktor för ett mer hållbart resande är att det finns goda möjligheter för att cykla. Bra gång- och cykelvägar är tillsammans med bra kollektivtrafik bland de prioriterade satsningarna för kommunen. Arbetet med cykelsatsningen fortgår och i arbetet ingår bland annat att bygga bort felande länkar, skapa säkra cykelparkeringar och knyta ihop gång- och cykelvägar med kollektivtrafiken. Kommunen gör

stora investeringssatsningar och genom god planering ska kommunens anläggningskapital, bestående av gator- och vägar, VA-ledningar och andra tekniska anläggningar bevaras och förbättras.

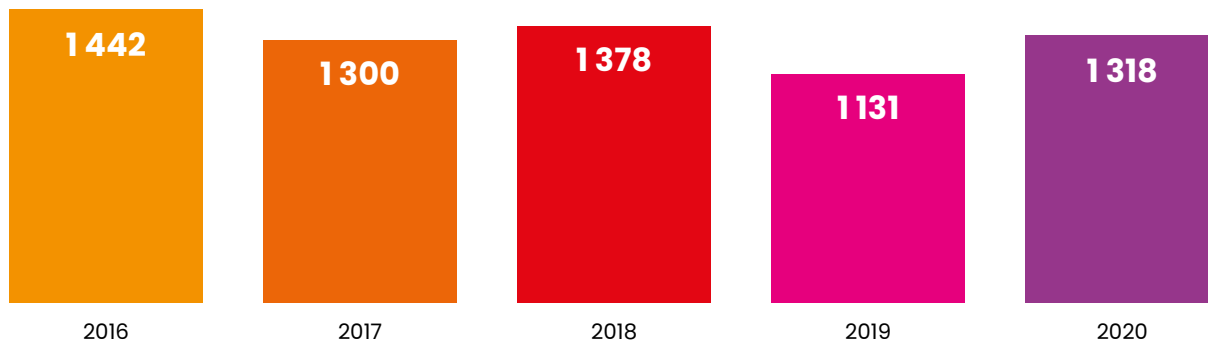
De infrastrukturella dialogerna för att öka tillgängligheten och minska trängseln främst för de som pendlar till och från arbeten i Södertälje fortsätter. Här driver Södertälje aktivt frågorna kring statliga investeringar i takt med att Södertälje och regionen växer. Inom det nationella samarbetet fortsätter dialogen för Södertälje kanal och Ostlänken och inom det regionala fortsätter diskussionerna genom Södertörnssamarbete.

Bostadsbyggandet fortsätter

Under 2020 året har det inkommit 1 318 bygglovsansökningar och 21 planansökningar. Det är en ökning sett till året innan, en bidragande anledning kan vara att många byggrätter i detaljplaner är exploaterade samt en möjlig orsak är att coronapandemin har påverkat byggandet för privatpersoner i Sverige.

Enligt Boverkets bostadsmarknadsenkät har Södertälje obalans på bostadsmarknaden vilket innebär att det är underskott på bostäder i förhållande till behov och efterfrågan. Med hänsyn till planläge projektering och marknadsförutsättningar har det kunnat påbörjas 323 nybyggda bostäder i flerbostadshus och 131 småhusbostäder

Inkomna ärenden bygglov 2016–2020

Prognosen är lite svårare att bedöma för kommande år men tyder på att antalet bostäder kommer att öka något. Den satsning som gjorts inom stadsutveckling med fokus på strukturplaner och utbyggnadsstrategi skapar förutsättningar för att öka antalet bostäder i Södertälje framöver.

Tjänster och uppdrag uppfyller i stor utsträckning svars- och garantitider

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. I enlighet med plan- och bygglagen ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Andelen ärenden som uppfyllt 10-veckorsgarantin har ökat året.

Södertälje (totalt)	2020	2019	2018
Uppfyllt 5 dagarsgaranti (bekräftelse på ärendet inkommit) i %	100	100	100
Uppfyllt 20-dagarsgaranti (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl, telefon eller besök inom 20 arbetsdagar) i %	97	97	97
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett) i %	97	93	91

Framtid och förväntad utveckling

Södertälje växer

Bostadsbyggandet och stadsutvecklingen är en fortsatt prioriterat område och intresset för att bygga och köpa mark i Södertälje är fortfarande stort. Södertälje kommun står inför en stor expansion och ska växa snabbt under de närmsta åren. Att nå målsättningen om att expandera med 20 000 nya bostäder, som är blandade, hållbara och som har tillgång samhällsservice, kollektivtrafik och grönområden samtidigt som det är en allt högre efterfrågan på mark, kräver en framsynt och hållbar stadsplanering.

I takt med att kommunen växer behöver även den kommunala infrastrukturen utökas och anpassas för att möta människors behov av rörelse och säkra att infrastrukturen klarar den ökande befolkningen. De högt ställda klimatmålen kommer att innebära stora utmaningar bland annat med omställning av drivmedel för alla typer transporter och fordon. Men andra lösningar är nödvändiga för att minska trafiken och förbättra luftkvaliteten på båda sidor om bron vilket är en förutsättning för ökat bostadsbyggande. En ny passage under Kanalen för att bättre kunna bygga ihop staden skulle underlätta pendling till de stora arbetsplatserna i Södertälje och avlasta trafiken över Mälarbron. Tunneln skulle därför bli en viktig del i att skapa en överflyttning till gång-, cykel- och kollektivtrafik som krävs för att Södertälje ska kunna fortsätta växa hållbart.

Utvecklingen av Södertälje innebär stora behov av investeringar framöver. Området kring Maren är ett prioriterat utvecklingsområde och ska utvecklas till en mer tilltalande plats med mer vattenkontakt och inbjuda till vistelse, umgänge och evenemang. Marenplan ska knyta samman stråk ut mot Slussholmen och kanalen. Längs med inre Maren är kajerna i dåligt skick och dessa kommer behöva uppdateras. Planer finns på att byta ut slussbron och kommunen tittar också på möjligheterna till att ta in båtar i inre Maren.

Att planera och utveckla nya bostadsområden, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser och belysning på ett bra sätt skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden. Det tillkommer årligen nya skötselobjekt och ökade renhållningsytor som är i behov av kontinuerligt under-

”Södertälje kommun står inför en stor expansion och ska växa snabbt under de närmsta åren.”

håll vilket medför ökade kostnader samt krav på effektivare metoder. Gatuytor och anläggningar får en högre grad av slitage när befolkningstätheten ökar. Då allt fler människor tillbringar mer av sin tid på allmänna ytor och anläggningar behövs mer drift och underhåll för att säkerställa att anläggningarna behåller sitt värde och inte riskerar kapitalförslitning.

Utvecklingen av norra delen av stadskärnan är fortsatt central i arbetet att skapa bra förutsättningar för Södertälje Science Park, KTH och de kunskapsintensiva företagen som finns.

Bostadsbyggandet

Under 2020 färdigställdes enligt preliminära uppgifter 308 lägenheter genom nybyggnation i Södertälje kommun. Därutöver tillkommer 14 bostäder som skapats genom ombyggnad av lokaler. Till de större projekten återfinns 89 lägenheter i blandad bebyggelse i Glasberga sjöstad och 84 lägenheter i flerbostadshus vid Lejonet.

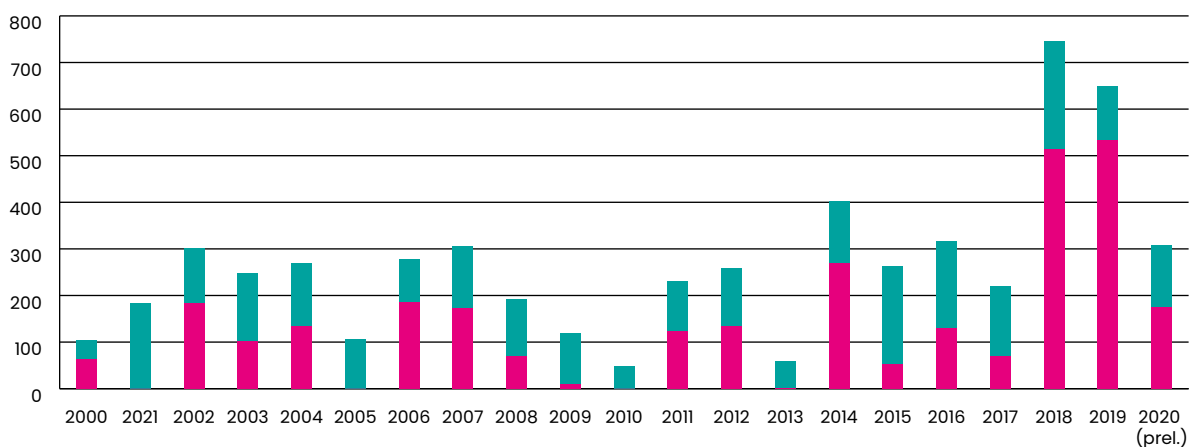

Foto: Pontus Orré

Revisions- berättelse för år 2020

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i Södertälje kommun

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och vi har som lekmannarevisorer granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att upprätta rättvisande räkenskaper och att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återrapportering till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Ernst & Young AB är vårt sakkunniga biträde.

God ekonomisk hushållning

Kommunens sammantagna bedömning är att god ekonomisk hushållning har uppnåtts och orsaken beskrivs vara ett stort fokus på effektiviseringar som resulterat i minskad nettokostnadsutveckling. Vi bedömer att det är svårt att i årsredovisningen utläsa på vilka grunder den bedömningen görs. Vilka effektiviseringar som åberopas finns inte redovisade, dessutom finns det bara tydliga måluppfyllelsekriterier i två av de åtta fullmäktigemålen. Övriga mål innehåller, visserligen informationsrika, beskrivningar av vad som görs men ger inte någon vägledning i att förstå argumenten för kommunens bedömning.

Ansvarsprövning

Vi har ansvarsprövat styrelser och nämnder utifrån de ansvarsprövningsgrunder som utgör god sed i kommunal verksamhet.

Tekniska nämnden

I 2018 och 2019 års revisionsberättelser har vi riktat anmärkning mot Tekniska nämnden då granskningen visat på väsentliga internkontrollbrister vad gäller investeringar i parkeringshus (Pilen 2). Under 2020 har ytterligare extern granskning skett av projektet, vilken bekräftar revisorernas tidigare kritik.

Mot bakgrund av detta har vi revisorer under 2020 genomfört en bredare granskning av Tekniska nämndens interna kontroll i investeringsprocessen (Revisionsrapport nr 10/2020). Den sammantagna bedömningen är att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder i syfte att säkerställa en god intern kontroll kopplat till investeringar. Flera av de brister och utvecklingsområden som identifierats i granskningen har påtalats tidigare, varför dessa bedöms som särskilt allvarliga.

Mot bakgrund av att vi riktat anmärkning mot nämnden de två senaste åren finner vi det anmärkningsvärt att nämnden inte vidtagit mer kraftfulla åtgärder vad gäller att stärka den interna kontrollen kopplat till investeringar. Vi riktar därför allvarlig kritik mot nämnden och uppmanar, liksom tidigare år, nämnden att förstärka den interna kontrollen kopplat till investeringar. Revisionen kommer noga att följa upp att nämnden vidtar åtgärder under 2021.

Kommunstyrelsens förstärkta uppsiktsplikt

En stor del av den kommunala verksamheten i Södertälje bedrivs genom kommunalägda företag. Kommunstyrelsen har en skyldighet enligt kommunallagen att löpande hålla uppsikt över denna verksamhet. Utöver detta har kommunstyrelsen en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen. Den förstärkta uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om så kallade nödvändiga åtgärder.

Saken gäller om personunionen mellan kommunstyrelsen och styrelsen för koncernbolaget Telge AB är förenlig med jävsreglerna i kommunallagen. Enligt 6 kap § 28 punkt 3 är en förtroendevald jävig om ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till. I § 31 ges vissa undantag från jävsreglerna, men det gäller inte den föregående punkten 3. Eftersom kommunstyrelsen inte kan överlämna den förstärkta uppsiktsplikten till någon annan så måste kommunstyrelsen som organ göra prövningen. Och man prövar ju sig själv om det är personunion. De förtroendevalda revisorernas uppfattning är att majoriteten av kommunstyrelseledamöterna bör vara oberoende i detta perspektiv.

Oavsett om det föreligger jäv eller inte i juridisk mening menar vi att det inte är lämpligt att kommunstyrelsens ledamöter granskar sig själv när det gäller den förstärkta uppsiktsplikten och därmed riskera att besluten kan bli föremål för laglighetsprövning.

Revisorernas ställningstaganden

- Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2020 godkänns.
- Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.

Sören Lekberg har anfört jävsskäl och därför inte deltagit i bedömningen av ansvarsfrågan för berörda nämnder när det gäller bygglovsverksamhet.

Leyla Sharro har inte deltagit i granskningen av Miljönämnden på grund av jäv.

Södertälje den 15 april 2021

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Revisorernas verksamhetsredogörelse och revisionskrivelser med de sakkunnigas rapporter
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna, Auktoriserade revisorernas revisionsberättelser i bolagen
- Revisionsberättelse för Samordningsförbundet Södertälje

Christer Björk

Elisabet Komheden

Erik Andersson

Ackad Barsom

Bo Fredriksson

Lena Haapala

Andrea Furberg

Severios Halef

Sören Lekberg

Ester Rudolfsson Mattsson

Karin Westin Granat

Leyla Sharro

**Södertälje
kommun**

Södertälje kommun

Besök: Stadshuset, Nyköpingsvägen 26, Södertälje

Tel: 08-523 010 00 (Kontaktcenter)

E-post: kontaktcenter@sodertalje.se

www.sodertalje.se